

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
428

Subotica, 2. lipnja 2011. Cijena 50 dinara

KUPREŠAK POSJETIO
HRVATSKE INSTITUCIJE

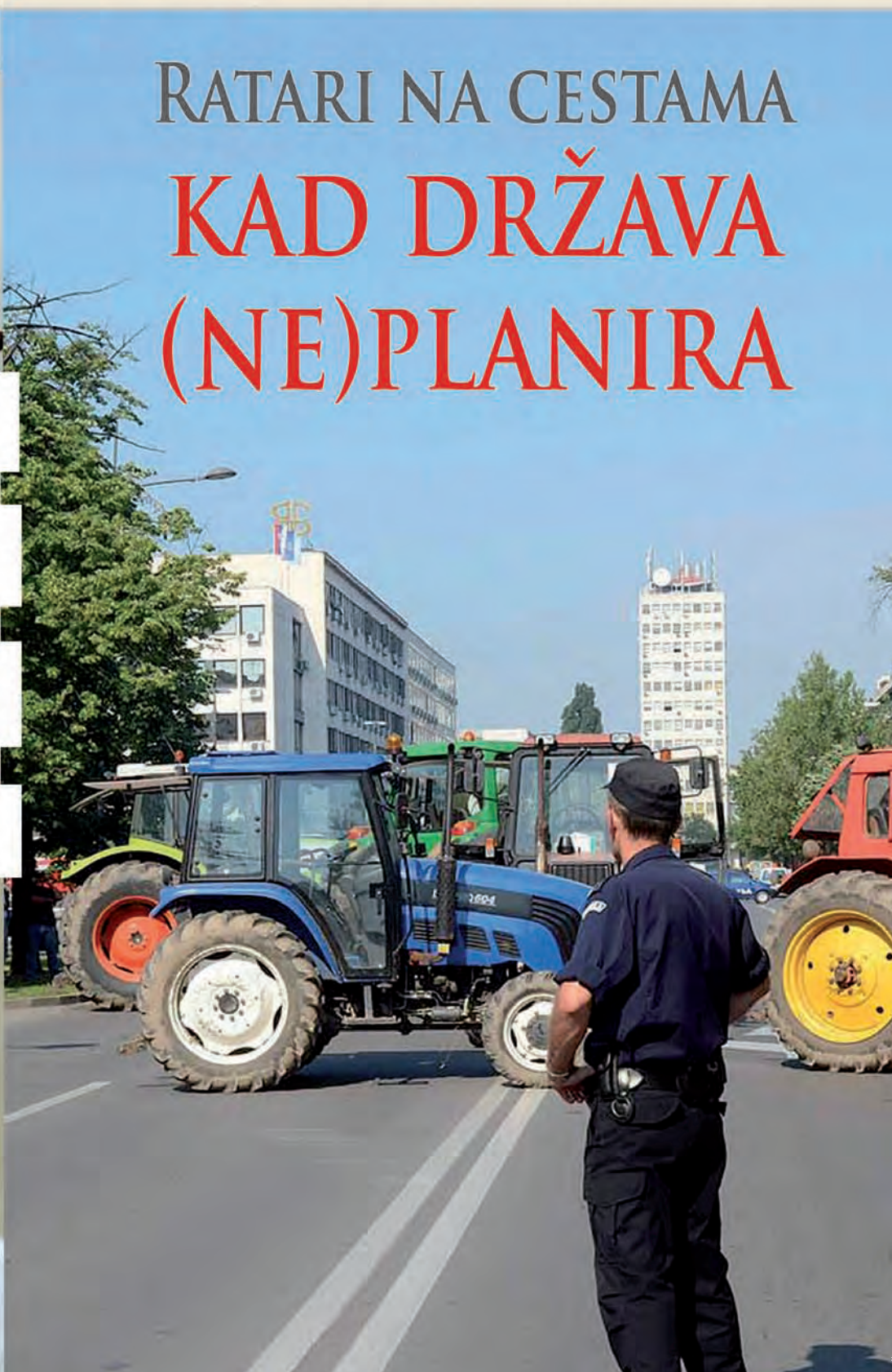

NAKIT OD SLAME
NA ZAGREBAČKOJ REVII

PAPA U HRVATSKOJ

PERSPEKTIVA JE U
PREKOGRANIČNOJ SURADNJI

INTERVJU
RAJKO GRLIĆ

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021 488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

MILENIJUM
OSIGURANJE

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Šansu iskoristiti

Prelativavajući Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, pozornost mi je privukao naslov »Izabrani uspješni projekti drugog poziva IPA programa za prekograničnu suradnju Hrvatska-Mađarska«, pogotovu nastavak »u mnogima sudjeluju i hrvatske manjinske ustanove, organizacije i naselja«. U članku se navodi kako je u okviru programa, kojemu je dugoročni cilj poticanje uravnoteženog razvoja pograničnih područja, izabrano 59 projekata i da su u podosta tih projekata partneri hrvatske udruge ili hrvatska naselja, a u ponekima su i nositelji programa.

Tako je primjerice Sveučilište u Pečuhu vodeći partner u pet projekata, u trima je partner sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, zatim su tu razmjene kulturnih i sportskih programa, zaštita okoliša i ruralni razvoj s obiju strana granice, obrazovni projekti, prekogranični industrijski park, prekogranični programi folklornih i glazbenih festivala, kulturne veze gradova, suradnja škola i vrtića, očuvanje i održavanje tradicije Zrinskih i drugo.

Raduje što su naši sunarodnjaci u Mađarskoj i njihove udruge bili uspješni na IPA natječaju, ali žalosti što hrvatske institucije i udruge u Srbiji nisu uspjele (koliko znamo) »dobiti« do sada niti jedan projekt. Barem do sada je bilo tako. S obzirom da je ključna stvar za uspjeh na natječajima edukacija, možda će se ipak stvari promijeniti nabolje. Naime, konkretnu pomoć u obliku edukacije za mlade ponudila je Vukovarsko-srijemska županija. Radi se o tromjesečnoj edukaciji o međunarodnoj suradnji i regionalnom razvoju pri Upravnom odjelu za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj, ili Agenciji za razvoj Vukovarsko-srijemske županije. Ovu šansu ne bi trebalo ispustiti, jer dodatna edukacija i iskustvo mogu biti samo plus mladima u daljnjoj karijeri, a apliciranje na projekte prekogranične suradnje može biti uspješno samo uz takvo znanje i iskustvo.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Nagovještaj suradnje MZ Sonta i Vukovarsko-srijemske županije

**PERSPEKTIVA JE U PREKOGRA-
NIČNOJ SURADNJI.....7**

TEMA

U Zagrebu i Dubrovniku održan trodnevni međunarodni skup Annales Pilar 2011.

**RAZVOJNE PERSPEKTIVE HRVA-
TSKOG ISELJENIŠTVA I DOMOVI-
NE.....8-9**

Lazar Baraković, poduzetnik i član Odbora HNV-a za promicanje gospodarske suradnje

**KONTAKTI I INFORMACIJE
VAŽNI SU ZA RAZVOJ POSLA....16**

INTERVJU

Rajko Grlić, filmski redatelj

**IMAO SAM SREĆU ČITAV
ŽIVOT RADITI STVARI KOJE
VOLIM.....12-13**

SUBOTICA

Siemens će u Subotici uložiti 24 milijuna eura

**POSAO ZA NOVIH 150 RADNI-
KA.....20**

Da je Subotica grad biciklista potvrđuje i iskustvo servisera najpopularnijeg prijevoznog sredstva

**POVRATAK DVOKOTAČIMA RADI
ŠTEDNJE, ALI I LJUBAVI.....22-23**

DOPISNICI

Humanitarni koncert u Sonti

PJESMOM ZA ŽIVOT....25

Doprinos kulturi Hrvata kroz prizmu pasionske baštine

**MUKA KAO NEPRESUŠNO
NADAHNUĆE.....27**

KULTURA

Tavankučanka Maja Buza njeguje tradicijsku kulturu svoga zavičaja

**NAKIT OD SLAME NA ZAGREBA-
ČKOJ REVII.....35**

SPORT

Marija Kelava, mlada tenisačica iz TK Vinkovci

PRVO MEĐUNARODNO FINALE.49

DSHV POZIVA POLJOPRIVREDNIKE NA MIRNE I DOSTOJANSTVENE PROSVJEDE

Muka velika, rješenje se traži

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini pomno prati razvoj događanja vezano za nezadovoljstvo poljoprivrednika najavljenim uredbama Vlade Republike Srbije, te blokadu najznačajnijih prometnica u AP Vojvodini.

DSHV smatra da se rješenje mora urgentno pronaći s obzirom na špicu proljetnih poljoprivrednih radova s jedne strane i blokadu životnih aktivnosti građana APV s druge strane.

Poljoprivrednici trebaju imati povjerenja u svoje predstavnike, pregovarače s Vladom Republike Srbije, a jednom postignut dogovor mora se poštovati.

Glavni razlog izlaska poljoprivrednika na ceste je velika muka i nepravda učinjena paorima s obzirom da se uvjeti dobivanja subvencija drastično mijenjaju tijekom vegetacijske sezone, a ne prije toga.

DSHV poziva poljoprivrednike na mirne i dostojanstvene prosvjede do okončanja protesta, jer svaka radikalizacija ići će na štetu poljoprivrednika, posebno apostrofirajući na snage reda da se uzdrže od primjene sile, navodi se u priopćenju koje potpisuje predsjednik stranke Petar Kuntić.

DZH NA IZBORE IZLAZI U 17 MJESNIH ZAJEDNICA U SUBOTICI

Izbori pod strogom kontrolom lokalnih vlasti

Demokratska zajednica Hrvata u Subotici kandidirala je liste u 17 mjesnih zajednica, od toga će u 16 na izbore izaći samostalno, a u jednoj u koaliciji s Liberalno-demokratskom partijom, priopćili su iz stranke.

»Aktualni izbori za skupštine mjesnih zajednica pokazuju kako nije bilo prostora za uspostavljanje potpunih demokratskih principa i da je aktualna vlast strogo kontrolirala tekuće aktivnosti u predizbornom procesu i nije dopustila masovnije i aktivnije sudjelovanje svih njenih građana, u cilju dobivanja nove demokratske vlasti na razini mjesnih zajednica.

I pokraj ovih nepopularnih mjera DZH se nada da će građani Subotice prepoznati one liste i kandidate koji će se istinski zalagati isključivo za interese građana Subotice, kaže se među ostalim u priopćenju DZH.

DZH UZ POLJOPRIVREDNIKE U PROSVJEDU

Poziv nadležnima da uvažavaju opravdane zahtjeve

Demokratska zajednica Hrvata podržava prosvjede koje organiziraju poljoprivrednici i osuđuje policijsku i medijsku blokadu tih prosvjeda.

»DZH apelira na odgovorne i nadležna tijela da opravdane zahtjeve i prijedloge poljoprivrednika razmotre i uvažavaju pokrenutu inicijativu koja je u obostranom interesu. Zanimljivo je da ove problematike dovodi se u pitanje egzistencija i opstanak seljaka i poljoprivrednika koji su nezaobilazni čimbenici u afirmativnom razvoju sela i gradova, a time i same države.

DZH ukazuje da će najavljenom Uredbom o subvencioniranju registriranih poljoprivrednih gazdinstva do 10 hektara biti povećana kamata na kredite s 5 na 8 posto i ukinuto osiguranje za poljoprivrednike.

Opravdano nezadovoljstvo poljoprivrednika ne smije ostati bez pozitivne reakcije nadležnih, u suprotnom aktualna vlast pokazuje kako nema sluha za problematiku poljoprivrednika i građana, stoji u priopćenju DZH.

PROSVJEDI U NOVOM SADU ZBOG UHIĆENJA RATKA MLADIĆA

Skinuta hrvatska zastava sa SNP-a

Skupina prosvjednika okupila se 26. svibnja u Novom Sadu na Trgu Slobode gdje su otpočeli prosvjede i izražavanje nezadovoljstva zbog uhićenja *Ratka Mladića*, odbjeglog haškog optuženika optuženog za ratni zločin i genocid. Kolona prosvjednika sa slikama Ratka Mladića i transparentima uputila se i prema zgradi u kojoj se nalazi ured DS-a, bacajući kamenje na prozore nakon čega je došlo do sukoba s policijom. Prosvjednici su napali i zgradu SNP-a u kojoj je tu večer otvoreno 56. sterijino pozorje, a na zgradi kazališta bile su između ostalih i hrvatska zastava, koju su prosvjednici skinuli, i zastava BiH.

Prema izjavi upravnika SNP-a i člana Umjetničkog vijeća Sterijinog pozorja *Aleksandra Miosavljevića*, u noći kada su se dogodili izgređi, on se kao član žirija nalazio na predstavi odakle je izašao, jer je čuo da se nešto dešava.

»Strčao sam i vidio kordon policije, ali skidanje zastave nisam vidio. Čuo sam kako su se neki ljudi svađali s huliganima. Ali sam vidio intervenciju policije kada su rastjerivali tu djecu i dvoje-troje su oborili na zemlju. Ostao sam s policijom do 3 ujutro u kazalištu i zamolio da i dalje ostane nekoliko policajaca u kazalištu. Zastave zemalja sudionica stoje na zgradi kazališta i ne vidim zbog čega ih treba skinuti, ili bilo koju zastavu izostaviti. Osuđujem svaki izgređ, osobno mislim da su ta djeca, jer su to uglavnom bila djeca, izmanipulirana ili konkretnim ljudima ili situacijom. Ne mislim da sve ovo treba marginalizirati ili minimalizirati. Zastava se nalazi na zgradi SNP-a, na pročelju. «

Ovim povodom upravnik Sterijinog pozorja *Milivoje Mladenović* izjavio je kako je isticanje zastava zemalja sudionica tradicija koja se poštuje i ničim ne narušava. »Suština i vrijednost Sterijinog pozorja je da se okupljaju sudionici i ističu zastave različitih zemalja na jednom mjestu«, izjavio je Mladenović.

A. J. M.

POZIV ZA PRETPLATNIKE

Hrvatska riječ u PDF formatu

Hrvatska riječ u PDF formatu odnedavno je u ponudi Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ«. Pristup PDF formatu, koji predstavlja kompletan broj Hrvatske riječi u PDF obliku, moguć je na internetskoj adresi ustanove www.hrvatskarijec.rs. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1000 dinara (10 eura za inozemstvo). Internetsko izdanje tjednika u PDF-u pretplatnicima je dostupno dan prije izlaska broja u tiskanom izdanju, dakle već u četvrtak.

Zainteresirani za čitanje Hrvatske riječi u PDF formatu trebaju uplatiti pretplatu i o tome mailom ili telefonom obavijestiti administraciju ustanove, nakon čega im se otvara nalog i mailom dobivaju korisničko ime i zaporku, te trenutni pristup internetskom izdanju Hrvatske riječi.

Osnovno web izdanje Hrvatske riječi inače je redizajnirano i sadrži najave tekstova koji se u cijelosti mogu pročitati u tiskanom ili PDF izdanju, kao i foto galeriju s događaja i manifestacija u hrvatskoj zajednici. Pretplatnicima je također omogućeno pretraživanje arhive Hrvatske riječi na internetu.

Perspektiva je u prekograničnoj suradnji

Priredio Ivan Andrašić

Na sastanku političkih predstavnika Sonta i predstavnika Vukovarsko-srijemske županije s temom prekogranične suradnje Hrvatske i Srbije, nedavno održanom u Vukovaru, govorilo se o perspektivama Sonte. Predsjedao je zamjenik župana *Željko Cirba*, a u svojstvu domaćina nazočili su još v. d. pročelnice Upravnog odjela za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj *Gabrijela Žalac* i njezin pomoćnik *Mario Banožić*. Ugostili su predsjednika DSHV-a i zastupnika u Skupštini Srbije *Petra Kuntića*, dopredsjednika DSHV-a i predsjednika MO DSHV-a Sonta *Andriju Ađina*, tajnicu MO DSHV-a i tajnicu MZ Sonta *Renatu Kuruc* i člana Savjeta MZ Sonta *Marka Šegrt*.

Dožupan Vukovarsko-srijemske županije *Željko Cirba* izrazio je zadovoljstvo visokim stupnjem prekogranične suradnje Hrvatske i Srbije, te uz želje za njezinim daljnjim unapređenjem, napomenuo kako će Sonta i Sončani uvijek imati potporu ove županije u najve-

ćoj mogućoj mjeri. Ponudio je dolazak mladim Sončanima u Županiju, u Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj ili u Agenciju za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. na edukaciju, za početak na period od 3 mjeseca, a kasnije bi se dogovorili gdje bi mogli surađivati i pomoći jedni drugima u međusobnom prenošenju znanja i iskustva. Naglasio je i važnost uključivanja u što više budućih projekata.

PARTNERSTVO U PROJEKTIMA

Jedna od bitnih tema sastanka bila je komunalna infrastruktura, koja je, po riječima Renate Kuruc, veliki problem Sonte, a napomenula je i da postoji velika potreba za uključivanjem u projekte i suradnju, kako bi se budućim generacijama omogućili bolji uvjeti života i na taj način ih zadržali u rodnom mjestu. I po riječima Gabrijele Žalac mladi Sončani bi trebali doći u Vukovar na edukaciju, a najbolje rješenje glede proble-

matike komunalne infrastrukture bilo bi sudjelovanje i partnerstvo na odgovarajućem projektu odmah u samoj pripremi. Napomenula je i kako u Lovasu već postoji projekt vezan za komunalnu infrastrukturu, te da s općinom Apatin partner ne mora biti županija, nego to može biti i neka od općina. Tako bi općine Lovas i Apatin mogle surađivati na nekom od budućih zajedničkih projekata. Isto tako općina Apatin može biti partner i s Vukovarsko-srijemskom županijom, te se treba dogovoriti za sudjelovanje u budućem projektu na kojem bi radili u pripremi, a trebalo bi se dogovoriti i za termine u kojima bi se provodila edukacija mladih osoba iz Sonte koji bi radili na spomenutim projektima.

RAZVOJNE ŠANSE

Pomoćnik pročelnice *Mario Banožić* istaknuo je kako će se kroz projekt »Razvoj i unapređenje biciklističke rute Dunav - Cycling Danube«, u kojem je Vukovarsko-srijemska županija nositelj, te kroz projekt »Razvoj

tradicijskih obrta«, gdje će nositelj Turistička Zajednica grada Vukovara, u lipnju, srpnju i rujnu provoditi edukacije vezane za ruralni turizam, tradicijske obrte i poslovno planiranje, te da bi se lokalno stanovništvo Sonte u te edukacije moglo uključiti i sudjelovati. Naglasio je kako se u dogovoru s osobama koje su nositelji tih projekata može osigurati i uključivanje lokalnog stanovništva Sonte u navedene edukacije.

»Pozdravljam svaku inicijativu za ovakvim oblicima suradnje. Vukovarsko-srijemska županija ostvarila je jako dobre rezultate u prekograničnoj suradnji, a bit ovoga sastanka je prenošenje bogatog iskustva u radu na prekograničnim projektima kroz ideje, suradnju, edukaciju i izgradnju ljudskih kapaciteta. Vjerujem da će Sončani prihvatiti pruženu ruku suradnje i realizacijom predloženih ideja i rješenja znatno poboljšati svoje razvojne šanse u ovom području«, kaže za Hrvatsku riječ *Petar Kuntić*. »Najbitnije je da su uspostavljeni početni kontakti s kompetentnim dužnosnicima Vukovarsko-srijemske županije. Samim geopoložajem predodređeni smo za tijesnu suradnju, a vrlo brzo moramo utvrditi i naše zajedničke interese. Sve ovo za nas su novosti, ali ne smijemo čekati. Moramo učiti od onih koji već imaju veliko iskustvo, ali uz učenje moramo i raditi. Prije svega, trebali bismo u suradnji s općinom Apatin naći sredstva za edukaciju naših kadrova, koje bismo uputili na obuku u Vukovar, u Upravni odjel za međunarodnu suradnju i regionalni razvoj. Profiliranje kvalitetnih kadrova najbitnije je za naše buduće uspješno djelovanje u okviru prekogranične suradnje«, kaže tajnica MZ Sonta *Renata Kuruc*.

UVOĐENJE JEZIKA U SLUŽBENU UPORABU U SOTU ZAKONSKA JE OBVEZA

Postoji spremnost da se izmijeni Statut općine

Predstavnici općine Šid iskazali su spremnost da se u najkraćem roku pokrene postupak izmjene Statuta općine u kojem će jedna od predloženih izmjena biti i uvođenje hrvatskog jezika u službenu uporabu u naseljenom mjestu Sot. Rezultat je to sastanka koji su u prošli četvrtak u Šidu s čelnicima općine održali zamjenica pokrajinskog ombudsmana za zaštitu prava nacionalnih manjina *Eva Vukašinić* i pokrajinski tajnik za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice mr. *Ándor Déli*. Hrvatsko nacionalno vijeće se, kaže se u priopćenju Pokrajinskog ombudsmana, u vezi s ovim pitanjem obratilo Pokrajinskom tajništvu i instituciji Pokrajinskog ombudsmana.

»Nakon što je s predstavnicima općine razmotrena situacija o pitanju službene uporabe jezika i pisama na teritoriju općine Šid, na sastanku je još jednom naglašeno kako je uvođenje jezika i pisma nacionalne manjine obveza jedinica lokalne samouprave, te da u slučaju naseljenog mjesta Sot uvođenje hrvatskog jezika u službenu uporabu predstavlja obvezu lokalne samouprave općine Šid. Sastanku su u ime lokalne samouprave općine Šid prisustvovali predsjednik SO Šid *Željko Kostelnik*, načelnik Općinske uprave *Ranko Papuga*, zamjenik predsjednika općine *Srdan Malešević* i direktor Centra za socijalni rad *Svetozar Šolaja*. Budući da je na sastanku stečeno uverenje kako postoji želja lokalne samouprave da se postojeće stanje u Sotu izmijeni, predstavnici općine Šid iskazali su spremnost da se u najkraćem roku pokrene postupak izmjene Statuta općine Šid«, kaže se u priopćenju.

U ZAGREBU I DUBROVNIKU ODRŽAN TRODNEVNI MEĐUNARODNI SKUP ANNALES PILAR 2011.

Razvojne perspektive hrvatskog iseljeništva i domovine

Hrvati, bez obzira na to gdje i u kakvom statusu žive, pripadnici su jednoga i nedjeljivoga hrvatskog naroda, a Republika Hrvatska rezultat je volje hrvatskoga naroda, ostvarena na demokratskim izborima i referendumu te zajedničkim trudom u obrani i izgradnji Hrvatske, kako Hrvata i ostalih građana koji žive u Republici Hrvatskoj, tako i Hrvata izvan Republike Hrvatske, rekao je među ostalim Ivan Bagarić

PRVI DAN

Na plenarnoj sjednici prvi je govorio akademik *Zvonko Baletić* na temu »Ekonomski aspekti suvremenih migracija«, *Danica Ramljak* je kao znanstvenica koja se iz SAD-a trajno vratila u Hrvatsku govorila o svojim iskustvima i »Ulozi znanstvenika u integracijskim

iseljeništva od 1990. godine do danas«, *Josip Jurčević* je govorio o »Integraciji domovinske i iseljene Hrvatske u globalizacijskom kontekstu«, *Gojko Borić* o »Hrvatskoj borbi za neovisnost«, *Ivan Markešić* o »Uzrocima sadašnje institucionalne neravnopravnosti Hrvata u BiH«, *Tomislav Sunić* o »Hrvatskom identitetu u globalnom i nadnacionalnom sustavu«, a *Goran Grlić* o »Doprinosu hrvatskih iseljenika u međunarodnom priznanju Republike Hrvatske«.

U poslijepodnevnom programu o temi »Hrvatske iseljeničke zajednice« govorili su: *Darko Mažuranić* »Hrvati u Argentini«, *Marina Deur* »Hrvati u Brazilu«, *Ana Jura* »Istaknuti Hrvati u gospodarskom razvoju Novog Zelanda do Drugog svjetskog rata« i *Jure Vujić* »Hrvatski identitet: moderna postmoderna«.

Iste večeri je u prostorijama Hrvatske matice iseljenika otvorena izložba fotografija iz Patagonije *Horgea Subiabre Matiacha* i *Mirka Vukasovića* »Sjeme rasuto vjetrom«. Naime, lutajući Čileom i tragajući za svojim hrvatskim korijenima autori su snimili fotografije koje su ovjekovječile divlju ljepotu te države i ustrajnost i neslomljivi duh tamo doseljenih Hrvata.

U Zagrebu i Dubrovniku održan je Međunarodni skup *Annales Pilar* 2011. – Hrvatsko iseljeništvo i domovina: razvojne perspektive. Skup je trajao od 26. do 28. svibnja, a organizirao ga je Institut društvenih znanosti Ivo Pilar u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika, pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Znanstveni skup je otvorio *Vlado Šakić*, ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, koji je održao i uvodno predavanje na temu »Suvremeni migracijski procesi i njihov odraz na Hrvatsku«, dok su pozdravne govore održali akademik *Zvonko Kusić*, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – razred društvenih znanosti, i *Katarina Fuček*, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika.

Akademik *Zvonko Kusić* u svom je pozdravnom govoru ustvrdio kako su se Hrvati, pod utjecajem različitih povijesnih, političkih i ekonomskih razloga, stoljećima kontinuirano iseljavali s tadašnjih hrvatskih

prostora u susjedne, europske i prekontinentalne zemlje u kojima, ovisno o zemlji nastanjenja, imaju različite položaje i statute. Isto su tako neki dijelovi hrvatskoga naroda, zbog raznih povijesno-političkih okolnosti, ostali izvan granica Hrvatske, to jest u susjednim državama. »Ali je iseljeništvo bilo jedinstveno kada je bilo najteže i dalo svoj puni doprinos nastanku naše Hrvatske«, rekao je akademik *Kusić*, dok je *Katarina Fuček* naglasila kako je Hrvatska matica iseljenika već 60 godina most između domovinske i iseljene Hrvatske. »Ta je ustanova s najdužom tradicijom djelovanja među iseljeništvom i hrvatskim autohtonim manjinama u europskim zemljama, kao i među hrvatskim narodom u BiH, svojim radom i programima odigrala ključnu ulogu u integraciji svih Hrvata na području kulture i umjetnosti«, rekla je, uz napomenu kako će HMI važnu ulogu imati i u provođenju nedavno donesene Strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Akademik *Zvonko Kusić*

procesima domovinske i iseljene Hrvatske«, dok su veleposlanici Australije, Republike Austrije, Savezne Republike Njemačke, Kraljevine Norveške i Švicarske Konfederacije – *Beverly Mercer*, *Jan Kickert*, *Dr. Bernd Fischer*, *Henrik Ofstad* i *Denis Knobel* – govorili o temi »Suvremeni migracijski trendovi i integracijske politike«.

Marino Manin i *Marina Perić Kaselj* održali su predavanje »Povijesni pregled hrvatskog

DRUGI DAN

Drugi dan skupa započeo je gospodarskim forumom »Hrvatski useljenici kao akteri gospodarskog razvoja Hrvatske« na kojem su predavanja održali *Drago Čengić* o temama »Poduzetništvo i hrvatsko iseljništvo« i *Saša Poljanec Borić* »Hrvatski turizam i društveno odgovoran razvoj«, dok su o iskustvima poslovanja u domovini i inozemstvu govorili *Čiril Zovko* iz Importanne Centra d.o.o., *Franjo Pašalić* iz Marina Frapa Laguna Trade d.o.o., *Ana Jelenčić* iz Doma za starije Villa Brezovica i Ustanove za palijativnu skrb te *Milan Račić* iz tvrtke Indium d.o.o.

O temi »Druga generacija: očekivanje i stvarnost« govorili su *Denis Rukavina* iz Metronet telekomunikacije d.d., *Nikolina Vukojević* iz ISG menadžment osoblja d.o.o. i *Zvonimir Milas* iz Litterata d.o.o., a o temi »Integracija poduzetnika-povratnika i njihovih obitelji« govorili su *Ante Topić* iz Olme d.o.o., *Ante Zovko* iz tvrtke Bauenaufvertraune, *Mate Jujnović* iz Promet Makarsea d.o.o. i *Milan Mandić* iz Solin Homesa.

U poslijepodnevnom dijelu plenarne sjednice govorilo se o identitetu hrvatskih iseljenika u kojem su sudjelovali *Ratimir Kvaternik* s temom »Web portali i stranice iseljeničkih zajednica i mogućnosti globalnog povezivanja iseljenika«, *Walter Vori Lalich* o »Novoj konfiguraciji transnacionalnog društvenog prostora«, *Katica Jurčević* i *Caroline Hornstein Tomić* o »Identitetskim procesima – od gastarbajtera do useljenika ili povratnika«, *Jasna Čapo* je predstavila svoj rad »Nitko živ ne može planirati da će se sigurno vratiti: promjenjive artikulacije povratka u domovinu među hrvatskim gastarbajterima u Njemačkoj« i *Danijel Vojak* »Samoborsko iseljništvo u SAD-u: pogled iz domovine«.

U nastavku *Branko Barbić* održao je predava-

nje »Useljeničke politike RH u zakonima i državnim tijelima od 1991. do danas«, *Ante Beljo* »Hrvati izvan Hrvatske bez prava glasa«, *Ivan Hrvoić* »Ratna i poslijeratna povijest i sadašnje stanje sjevernoameričkih društava« i *Tomislav Bošnjak* »Kakav odnos RH želi sa svojom dijasporom?«.

Katarina Fuček

Na temu »Hrvatski jezik i kultura u iseljeničkim zajednicama« *Lada Kanajet Šimić* iz HMI je predstavila projekt »Hrvatski internetski tečaj HiT 1«, koji su osmislili Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika i Sveučilišni računski centar SRCE, a zapravo je oblik učenja na daljinu koji je namijenjen iseljenicima koji hrvatski jezik ne znaju, ili znaju samo njegove osnove. *Zdenka Weber* je govorila o »Hrvatskoj kulturnoj promidžbi kao jednoj od preduvjeta očuvanja identiteta u inozemstvu«, *Vesna Kukavica* o Hrvatskoj iseljeničkoj periodici u XXI. stoljeću«, *Stjepan Šulek* o »Slobodnoj riječi u hrvatskom egzilu« i *Marica Čunčić* o »Hrvatskom jeziku i književnosti u SAD-u i Kanadi«.

STRATEGIJA

Za nas je svakako najzanimljivije bilo predstavljanje na temu »Strategija o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske«, donesenoj početkom svibnja ove godine.

Strategiju je predstavio *Ivan Bagarić*, predsjednik Odbora Hrvatskog sabora za Hrvate

izvan Republike Hrvatske, naglasivši kako je upravo osnivanjem Odbora, na čijem je čelu, pokrenuta inicijativa za sustavno uređenje odnosa prema Hrvatima koji žive izvan današnjih hrvatskih granica, a to su Hrvati u BiH kao ravnopravan, suveren i konstitutivan narod, pripadnici hrvatskih manjina u europskim zemljama, te Hrvati iseljeni u prekomorske i europske zemlje i njihovi potomci.

»Pri tom je potrebno naglasiti kako su svi Hrvati, bez obzira na to gdje i u kakvom statusu žive, pripadnici jednoga i nedjeljivoga hrvatskog naroda te da je Republika Hrvatska rezultat volje hrvatskoga naroda, ostvarena na demokratskim izborima i referendumu te zajedničkim trudom u obrani i izgradnji Hrvatske, kako Hrvata i ostalih građana koji žive u Republici Hrvatskoj, tako i Hrvata izvan Republike Hrvatske«, rekao je *Ivan Bagarić* i ukratko predstavio detalje Strategije uz napomenu kako danas u Hrvatskoj ne postoji posebno tijelo koje bi koordiniralo rad svih državnih institucija koje skrbe o odnosima s Hrvatima izvan Hrvatske, već po pojedinim ministarstvima i institucijama postoje određeni oblici institucionalnih rješenja, odnosno određena praksa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske te da će se u skladu s ovom Strategijom donijeti novi, posebni zakon, i osnovati središnje nadležno tijelo i Savjet Vlade te prilagoditi postojeća zakonska rješenja, ali i osigurati financijska sredstava za njegovu provedbu.

TREĆI DAN

Treći dan skupa održan je 28. svibnja u Dubrovniku, a sudjelovali su: *Božo Skoko* sa svojim radom »Uloga hrvatskih iseljenika u procesima stvaranja imidža Hrvatske u svijetu«, *Helena Burić* je govorila o »Hrvatskom jeziku u multikulturnom prostoru Kanade i SAD-a«, *Ivan Tepeš*

o »Doprinosu HSS-a u očuvanju ideje samostalnosti u hrvatskom iseljinstvu od 1945. do 1990. godine i stvaranje samostalne Hrvatske«, *Ivan Hrsto* o »Institutu za hrvatski jezik u Melbourneu i priznanje hrvatskog jezika u Australiji«. U nastavku je *Rebeka Mesarić Žabčić* održala predavanje »Hrvatske migrantske virtualne zajednice ili hrvatska iseljenička cyber kultura«, *Jadranka Gvozdanović* »Mladi Hrvati u Njemačkoj«, *Mišo Munivrana* »Uloga hrvatske diplomacije u integracijskim procesima«, *Luka Budak* »Hrvatska zajednica u Australiji od uteme-

Ivan Bagarić

ljenja hrvatske neovisnosti«, *Karin Knesaurek* o »Dobrom obrazovanju – ključu osobnog i kolektivnog uspjeha«, *Tomislav Đurasović* o »Aktualnom trenutku u odnosima domovinske i iseljene Hrvatske«, *Marin Sopta* o »Multikulturalizmu u svijetu i hrvatskom iseljinstvu«, *Davor Pavuna* o »Domaćoj i inozemnoj Hrvatskoj u dinamici 21. stoljeća znanja«, *Marina Perić Kaselj* »Fenomen prekomorske lančane migracije i lokani/regionalni identiteti«, *Adolf Polegubić* »Hrvati u Njemačkoj: domovinska Crkva i domovina, stanje i perspektive« i zadnji govornik skupa *Franjo Prćela* govorio je o temi »Imaju li hrvatske katoličke zajednice u Europi budućnost? Ako imaju – koliko, gdje i kako?«.

Zlatko Žužić

DEMANTIJ PREDSEDNIKA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA DR. SC. SLAVENA BAČIĆA

Ne može se obraniti neobranjivo

S obzirom da je u Hrvatskoj riječi br. 427 od 27. svibnja 2011. objavljen »odgovor« prof. *Ljubice Kiselički*, pomoćnice gradonačelnika Subotice za kulturno prosvjetnu-djelatnost i racionalizaciju školske mreže, na moje, kako je navedeno, »otvoreno pismo«, molim Vas da objavite sljedeći demantij:

Kao predsjednik HNV-a, nisam pisao nikakvo »otvoreno pismo«, već službeni dopis upućen predsjedniku Skupštine Grada Subotice, gradonačelniku Subotice, rečenoj pomoćnici gradonačelnika te predsjednici Gradskoga povjerenstva za dodjelu sredstava, kojega je Hrvatska riječ prenijela u br. 424.

Povod dopisa nije količina sredstava koja je iz gradskoga proračuna predviđena za hrvatske udruge, projekte i manifestacije, kako se u »odgovoru na otvoreno pismo« uporno implicira, već raspodjela sredstava na korisnike, koja je izvršena protivno prijedlozima Odbora za kulturu HNV-a. U odgovoru su potvrđeni navodi iz dopisa kako gradska uprava bolje zna što je interes hrvatske zajednice u Subotici nego što to zna predstavničko tijelo hrvatske manjinske zajednice, ili drugim riječima 80 posto godišnjih sredstava namijenjenih za projekte i manifestacije hrvatske institucije dodijeljeno je jednoj udruzi i jednoj mani-

festaciji. Zato sam slobodan priložiti tablicu s prijedlozima HNV-a te odluku koju je potpisao Gradonačelnik.

Potpisnica je također potvrdila i navode iz dopisa kako ona smatra da je postojeća mreža hrvatskih odjela neracionalna i da je zbog toga treba dokinuti, vodeći se jedino zakonskim mjerilima o obveznom minimalnom broju učenika za otvaranje školskih odjela na manjinskim jezicima. Ovo unatoč tomu što postoji i diskrecijsko pravo za otvaranje odjela ispod toga broja, koje pravo pokrajinska tijela koriste i dopuštaju otvaranje odjela s manjim brojem učenika, ne samo za hrvatske odjele nego

i za nastavu na drugim manjinskim jezicima u Vojvodini, ali i unatoč tomu što u Republici Hrvatskoj također postoji veliki broj odjela s malim brojem učenika u nastavi na srpskom jeziku. Isto tako, treba istaknuti i da potpisnica već dulje vrijeme samo govori o »neracionalnosti« odjela na hrvatskom, stvarajući tako sliku u javnosti da je obrazovanje na hrvatskom samo teret, pri čemu ništa nije uradila da se ohrabre roditelji da upisuju djecu na hrvatskome.

Međuvladin mješoviti odbor za praćenje provođenja Sporazuma o zaštiti manjina između Srbije i Hrvatske nije nikakva neformalna udruga,

Institucija	Projekt	Prijedlog HNV-a	Odluka gradonačelnika
Cro media	Dokumentarni film »100 godina Dužijance u Subotice!«	300.000	0
Festival hrvatskih duhovnih pjesama »Hosanafest«	Humanitarni koncert	375.000	100.000
Gradska knjižnica	Književni susreti s piscima iz Hrvatske	45.000	0
HKC »Bunjevačko kolo«	Dužijanica 2011	1.000.000	3.000.000
HKC »Bunjevačko kolo«	Osiguravanje uvjeta za nesmetano obavljanje djelatnosti društva	0	570.000
HKPD »Đurđin«	Doček Sv. Nikole	25.000	0
HKPD »Đurđin«	Izložba ručnih radova	25.000	10.000
HKPD »Matija Gubec« Tavankut	XXVI. saziv prve kolonije naive u tehnici slame	583.721	0
HKPD »Matija Gubec« Tavankut	XVI. festival dječjega folklora »Djeca su ukras svijeta«	357.632	140.000
Hrvatska čitaonica	X. dani Balinta Vujkova	210.000	100.000
Hrvatska čitaonica	IX. pokrajinski susreti »Lira naiva 2011«	50.000	15.000
Hrvatska čitaonica	X. pokrajinska smotra recitatora	50.000	15.000
Hrvatsko akademsko društvo	Prijevod i tiskanje knjige A. Hegedusa o nadbiskupu Gabrijelu Patačiću	130.000	0
Hrvatsko akademsko društvo	Tiskanje knjige L. Heke »Osam stoljeća hrvatsko-ugarske državne zajednice«	190.000	0
Hrvatsko akademsko društvo	Tiskanje XI. sv. Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca	80.000	80.000
Hrvatsko akademsko društvo	Dokumentarni film »Vrijeme otkupa«	300.000	0
Hrvatsko akademsko društvo	Tiskanje knjige uvodnika Vojislava Sekelja	160.000	0
NIU »Hrvatska riječ«	Nakladnička djelatnost	1.500.000	280.000
Pučka kasina 1878.	Izložba o dr. Josipu Andriću	173.000	20.000
Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata	Snimanje nosača zvuka »Glasovi orgulja u ravnici«	120.000	0

već zajedničko međudržavno tijelo koje prati provođenje međudržavnoga bilateralnoga sporazuma, koji je iznad domaćega zakonodavstva. U tom smislu, otvoreno ignoriranje preporuka u pogledu obrazovanja na hrvatskome jeziku, od kojih je i ona upućena vlastima Srbije i Hrvatske da se »prilikom racionalizacije mreže škola dosljedno štite manjinska prava, prvenstveno pravo na obrazovanje na materinjem jeziku«, ne znači ništa drugo do javno i otvoreno kršenje međunarodnoga prava od pomoćnice subotičkoga gradonačelnika.

Ostavljajući po strani određene paušalne (npr. da je više od polovice brakova u Subotici mješovito) ili neistinite (najveća svjetska neracionalnost u obrazovanju jest mreža hrvatskih odjela u Subotici) tvrdnje, ili prešućivanja (predbacuje se što Odbor HNV-a nije predložio sredstva za redovitu djelatnost HKC-a »Bunjevačko kolo«, iako se iz gradskoga proračuna već izravno izdvajaju sredstva za njegovo funkcioniranje), mislim da je većini hrvatskih čitatelja ostao gorak okus odnosa pomoćnice gradonačelnika prema hrvatskome – od obrazovanja, preko kulture, pa do samoga jezika.

I na koncu, iako ne najmanje važno, držim potrebnim istaknuti kako nikakav službeni odgovor od četiri adresata nikada nije stigao u HNV-a, a kamoli odgovor na prijedlog iz dopisa radi susreta kojim bi se razriješila sporna pitanja, već su adresati reagirali jedino putem medija – Radio Subotice i Hrvatske riječi. Držim to ne samo ignoriranjem najvišega predstavničkog tijela hrvatske zajednice i kršenjem Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, već i posrednom potvrdom da imenovani gradski čelnici jednostavno ne mogu obraniti neobranjivo. No, i o ovome će biti riječi na međuvladinom mješovitom odboru koji će se održati tijekom lipnja.

dr. sc. Slaven Bačić,
predsjednik HNV-a

HRVATSKI VELEPOSŁANIK ŹELJKO KUPREŠAK POSJETIO HNV

Interes Hrvatske za raspodjelu sredstava Grada Subotice

Veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Srbiji mr. sc. *Željko Kuprešak* službeno se susreo s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. *Slavenom Bačićem* u četvrtak, 26. svibnja. Tom se prigodom veleposlanik Kuprešak posebno interesirao za pitanje raspodjele sredstava za kulturne programa Grada Subotice. Predsjednik HNV-a Slaven Bačić detaljno je upoznao veleposlanika

s cijelom poviješću problema, istaknuvši kako samo Grad Subotica nije uvažio dostavljeno mišljenje HNV-a za raspodjelu sredstava namijenjenih hrvatskim udrugama kulture te je podijelilo sredstva prema svojem proizvoljnom nahođenju, što je i bio razlogom za njegovo obraćanje gradskim čelnicima Subotice.

Istom prigodom, Slaven Bačić je uručio veleposlaniku Kuprešaku presliku svih relevantnih

dokumenata – od dopisa gradske uprave Subotice u kojemu se traži mišljenje HNV-a, popisa svih aplikacija i prijedloga raspodjele što ga je usvojio Odbor za kulturu HNV-a pa do odluke o raspodjeli koju je donio gradonačelnik *Saša Vučinić* – te rekao kako će on ovaj problem predložiti da se o njemu očituje i Međuvladin mješoviti odbor za provedbu sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina između Republike Srbije i Republike Hrvatske.

VELEPOSŁANIK ŹELJKO KUPREŠAK POSJETIO ZKVH

I ubuduće potpora Hrvatske

Veleposlanik Republike Hrvatske *Željko Kuprešak* posjetio je u četvrtak, 26. svibnja, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ravnatelj ZKVH-a *Tomislav Žigmanov* upoznao je veleposlanika Kuprešaka s dosadašnjim aktivnostima Zavoda, napose onih koji se odnose na suradnju s znanstvenim i kulturnim institucijama i ustanovama iz Republike Hrvatske, te naporima koji se čine na planu veće vidljivosti hrvatske kulture u srbijanskoj javnosti.

Također, bilo je riječi i o budućim aktivnostima Zavoda, s posebnim osvrtom na inicijativu za pokretanje glazbeno-scenske djelatnosti na hrvatskom jeziku u subotičkom Dječjem kazalištu, te nastavku suradnje s diplomatsko-konzularnim predstavništvima RH u Srbiji i očekivanjima od Republike Hrvatske.

Ocijenivši pozitivnim dosadaš-

nja nastojanja, veleposlanik Kuprešak je rekao kako i nadalje Zavod može očekivati pomoć u realizaciji svojih programa. Na koncu, Tomislav Žigmanov predao je veleposlaniku drugi broj Godišnjaka za znanstvena istraživanja.

RAJKO GRLIĆ, FILMSKI REDATELJ

Imao sam sreću čitav život raditi stvari koje volim

Godard, Visconti, Antonioni, Fellini, Klos, Bauer, Wilder, Makavejev, Vigo, Paser, Pavlović, Cassavetes neka su od imena redatelja koja su tada oblikovali moj pogled na film, pa i na svijet kao takav * Život na dva kontinenta je vrlo zdrava disciplina jer omogućuje odstup, a to je u poslu kojim se bavim, pričanjem priča, vrlo važan začim

Razgovor vodio: Stipe Ercegović

Prekosutra (subota, 4. lipnja) u Beogradu, a dan kasnije u Rumi, započinje retrospektiva filmova poznatog redatelja *Rajka Grlića* čiji je suorganizator Zajednica Hrvata Beograda »Tin Ujević«.

Rajko Grlić (Zagreb, 1947.) je režiju diplomirao na praškoj akademiji (FAMU). Kao redatelj i scenarist snimio je jedanaest igranih filmova, među kojima su »U raljama života«, »Za sreću je potrebno troje«, »Čaruga« i »Karaula« koji i danas predstavljaju klasike. Retrospektiva u Beogradu i Rumi bit će i prilika za obilježavanje tridesetogodišnjice možda najpoznatijeg Grličevog filma »Samo jednom se ljubi«. Osim dugometražnih filmova (među kojima i »Bravo maestro«, »Ljeto bijelih ruža«, »Kud

puklo da puklo«, »Nek ostane među nama«) publika će vidjeti i izbor Grličevih rijetko viđenih kratkih filmova, kao i njegov diplomski film »Predgovor« rađen za TV Beograd.

Grličevi filmovi prikazivani su na redovitom kino repertoaru na svih pet kontinenata, u natjecateljskim programima najvećih svjetskih festivala uključujući i Cannes, te dobili više od pedeset međunarodnih nagrada. Kao redatelj i scenarist radio je i oko dvadeset kratkometražnih filmova i petnaestak dokumentarnih filmova za televiziju koji su većinom, tada kada su napravljeni – kasnih sedamdesetih, bili i zabranjeni. Kao scenarist i ko-scenarist radio je na devet dugometražnih igranih filmova i televizijskoj seriji *Srdana Karanovića* »Grlom u jagode«.

I za taj rad je dobio desetak uglednih međunarodnih nagrada.

Producirao je desetak kratkih i četiri dugometražna filma. Napisao je, režirao i producirao interaktivnu filmsku školu »How to Make Your Movie – An Interactive Film School« za koju je dobio osam međunarodnih nagrada uključujući i Grand Prix New Yorka za najbolju svjetsku multimediju 1998. Držao je predavanja i radionice na preko trideset sveučilišta Europe i Amerike, bio je dugogodišnji direktor Imaginarne Akademije u Grožnjanu. Kao profesor na Ohio University u gradu Athens nositelj je najviše američke akademske titule na polju filma – Eminent Scholar in Film.

Umjetnički je ravnatelj Filmskog festivala u Motovunu,

član Europske filmske akademije, Društva hrvatskih filmskih redatelja i Američke scenariističke akademije. Za svoj rad nagrađen je između ostalog i Nazorovom nagradom, nagradom za životno djelo grada Denvera (USA) i titulom počasnog građanina Montpelliera (Francuska).

HR: Kako je došlo do toga da se opredijelite za režiju kao svoju profesiju?

U svakoj dobroj priči postoji neki »ludi stric«. Neki zanese ni znanstvenik, opsjednut istraživanjem čudnih stvari. Imao sam takvog strica, brata mog oca. Po profesiji je bio farmaceut, radio je u laboratoriju Ujedinjenih naroda u Ženevi i pronašao način da se kemijskom analizom droge dođe do podataka o lokaciji i vreme-

nu nastanka. Ukratko, bio je veliki stručnjak koga bi, samo kao primjer, njujorška policija zvala da im pomogne kad bi god uhvatila neku značajnu pošiljku droge. Eto takav stric je odlučio da se filmom odmara od znanosti. I postao je majstor amaterskog filma. Titula koja se nekada u Jugoslaviji dodjeljivala samo najzaslužnijima. Taj me je stric odveo u jedan zagrebački podrum gdje su ljudi poput njega, doktori, arhitekti u svoje slobodno vrijeme radili čudne male filmiće. Mene je taj svijet neizmjereno veselio. Sljedeći sam Božić od njega pod bor dobio Bell & Howell 8mm kameru. Ta je mala kamera više-manje odredila moj život.

HR: Kakve ste filmove voljeli u mladosti i pod čijim ste utjecajem stasavali kao redatelj?

To je kao da pitate kakve je cure netko volio kao klinac. Te su ljubavi brojne, intenzivne i nadasve kratko trajale. Prva ozbiljna filmska zaljublivanja doživio sam na akademiji u Pragu. Kada u jednom tjednu odgledate dvadesetak Bunuelovih filmova vjerujete da se jedino tako, i nikako drugačije, može i mora režirati. Dva tjedna kasnije odgledate kompletnog *Bresona* i dođete do zaključka da se filmovi mogu i trebaju raditi samo onako kako ih radi Breson. I tako iz tjedna u tjedan. Neke ljubavi ostaju duže, neke kraće. *Godard, Visconti, Antonioni, Fellini, Klos, Bauer, Wilder, Makavejev, Vigo, Paser, Pavlović, Cassavetes...* neka su od imena redatelja koja su tada oblikovali moj pogled na film, pa i na svijet kao takav.

HR: Što biste izdvojili kao pozitivno, a što kao negativno iskustvo u bavljenju redateljskim poslom?

Imao sam sreću čitav život raditi stvari koje volim. Štoviše; imao sam beskonačnu sreću da se čitav život mogu igrati, a to je sigurno najljepše što vam se može dogoditi. Takvom se

Retrospektiva filmova u Beogradu i Rumi

Retrospektiva dokumentarnih i igranih filmova Rajka Grlića u beogradskom Domu omladine trajat će od 4. do 7. lipnja. Projekcije filmova počinju u 19 sati. Grlić će nazočiti otvaranju retrospektive svojih filmova u Domu omladine Beograda, gdje će održati i predavanje za studente dramskih akademija u subotu, 4. lipnja, u 16 sati. Na otvaranju retrospektive filmova najavljeni su i glumci *Bogdan Diklić, Miki Manojlović, Petar Božović...* Program će voditi glumac *Aljoša Vučković*. Tijekom retrospektive bit će predstavljen i filmski festival u Motovunu uz nazočnost direktora festivala Igora Mirkovića. Ista manifestacija će biti dan kasnije održana i u Rumi, od 5. do 8. lipnja, u tamošnjem Kulturnom centru.

poklonu »ne gleda u zube«. Nema dakle negativne priče.

HR: Profesor ste filmske režije na Akademiji u Ohaju. Kako izgledaju predavanja studentima i povucite paralelu između učenika u Americi i Hrvatskoj?

U Americi sa studentima radim na njihovim magistrskim diplomskim filmovima. To je mješavina edukacije i produkcije koja je, kada se naide na pravog studenta ili grupu njih, jednako uzbudljiv put kao i pravljenje vlastitih filmova. Ta vrsta edukacija je vrlo zdrava, jer vam omogućuje da neprestano imate dodir s realnošću – da ne otplovite u imaginarne vode iz kojih se teško prave filmovi. A što se studenata tiče – oni su više-manje isti svugdje na svijetu. Jedino u Americi imaju malo više šanse, ako su doista dobri i vraški uporni, svoje snove i pretvoriti u stvarnost.

HR: Pratite li i kako vam se čini aktualna filmska produkcija u državama bivše Jugoslavije? Jesu li filmovi nekada bili kvalitetniji?

Gledam filmove iz država bivše Jugoslavije, ali ne više toliko i tako pažljivo kao što sam to radio do prije, birajući ih za Motovunski filmski festival. Mislim da dolazi puno dobrih klinaca i klinki i da je nemoguće govoriti o boljim ili lošijim filmovima od onih koji

su nekada snimani. Oni žive u potpuno drukčijem svijetu i normalno da su im i filmovi drukčiji.

HR: Živate na relaciji Zagreb-Ohio. Kako doživljavate hrvatsko-srpske odnose, kada su u pitanju politika i kultura, te kakav je vaš odnos prema nekadašnjoj zajedničkoj državi u kojoj ste stekli afirmaciju?

Imate tri pitanja u jednom. Pokušat ću ići redom. Što se života na dva kontinenta tiče – tj. »sjedanja na dva stolca«, kako se to kod nas lijepo kaže, mislim da je i to vrlo zdrava disciplina. Omogućuje odstup, a to je u poslu kojim se bavim, pričanjem priča, vrlo važan začim. Kao što je svaki odstup vrlo važan i u slučaju onoga što vi zovete »hrvatsko-srpskim odnosima«. Taj se »odnos« toliko zlorabi i upotrebljava u sve moguće manipulativno političke i politikanske svrhe da pričati o tome u kratkom razgovoru jednostavno nije pristojno. Tu prvo valja objasniti čitav rječnik i što on znači za svakoga od nas, a onda tek od njega početi slagati neke iole smislenije rečenice. A što se odnosa prema nekadašnjoj zajedničkoj državi tiče – on je više-manje isti kao i prema svim državama u kojima sam živio. Ja, naime, nisam pretjerano »državotvorna osoba« i ne krase me neki veliki osjećaj za »državotvorni patos«.

HR: Može li se kultura odvojiti od politike?

Na ovim prostorima nažalost ne. Tu, bez obzira na vrijeme, režim i veličinu države, vlada kliše da »kultura spaja« a »politika razdvaja«. Meni se uvijek činilo kako bi puno prirodniji bio obrnuti red stvari. Kultura je individualni čin, po njoj smo drugačiji jedan od drugoga, po njoj smo svaki od nas jedinstven i neponovljiv slučaj. A politika je zbirna imenica, posao ujedinjenja različitih pojedinaca u neku međusobno tolerantnu društvenu zajednicu. Politika bi nas, dakle, da je doista politika, trebala spajati, a kultura bi nas, na najplemenitiji mogući način trebala razdvajati, i to ne kao grupe, nacionalne ili religijske, već kao misleće i osjećajuće pojedince.

HR: Jeste li politički angažirani i jeste li član neke stranke?

Ne, nisam politički angažiran ako mislite na dnevno-politički angažman. Kao što nikada nisam, a vrlo vjerojatno nikada i neću, biti članom neke političke stranke ili partije. Mislim da bi to bilo u strašnom sukobu s onim što radim.

HR: Kako podići povjerenje među ljudima i koje mehanizme upotrijebiti?

Ne lagati im u količinama i intenzitetom kojim politika i mediji to ovdje čine.

HR: Vaše mišljenje o Hrvatima u Srbiji, njihovim udrugama, značaju i položaju u društvu?

Bojim se da o tome premalo znam da bih o tome mogao ozbiljno razgovarati.

HR: Poruka čitateljima »Hrvatske riječi« i ako biste nešto htjeli reći a da vas nismo pitali?

Budite mi dobro i ako nađete vremena bilo bi mi drago da dođete pogledati koji od filmova.

PRVA POVIJEST HRVATSKE NA MAĐARSKOM JEZIKU

Narod bez prijatelja nestaje

U Budimpešti predstavljena knjiga »Povijest Hrvatske od 7. stoljeća do današnjice« povjesničara Dinka Šokčevića (Sokcsévi Csécs Horvátország A 7. századtól napjainkig)

Pod pokroviteljstvom potpredsjednika Vlade i ministra javne uprave i sudstva Republike Mađarske *Tibora Navracsicsa* Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti i Institut za povijest pri Mađarskoj akademiji znanosti zajednički su priredili predstavljanje knjige »Povijest Hrvatske od 7. stoljeća do današnjice«, autora *Dinka Šokčevića*, na mađarskom jeziku. Priredba je održana u petak, 27. svibnja, u svečanoj dvorani Akademije u Budimpešti.

Publici su se obratili ravnatelj Instituta za povijest pri MTA, bivši predsjednik Mađarske akademije *Ferenc Glatz* i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti *Ivan Bandić*. Knjigu je predstavio načelnik Instituta za povijest MTA *Antal Molnár*, a moderator priredbe bio je doravnatelj Instituta za povijest MTA *Attila Pók*.

Kako su i govornici naglasili, unatoč osamstoljetnomu mirnom suživotu dvaju naroda u istoj državnoj zajednici (samo je jednom došlo do oružanih sukoba), do današnjice nije objavljeno nijedno sveobuhvatno, opširno izdanje o povijesti Hrvatske na mađarskom jeziku. Istina, tijekom protekla dva desetljeća koja su prošla od osamostaljenja Hrvatske, u Mađarskoj su objelodanjeni pregledi hrvatske kulture, umjetnosti i književnosti. S druge strane, u Hrvatskoj prijevodi mađarskih književnih djela žive svoju renesansu. Ipak,

nijedan od susjednih naroda ne poznaje kulturu i povijest svoga susjeda.

U SREDIŠNJICI ZAJEDNIČKA HRVATSKO-MAĐARSKA PROŠLOST

Potpredsjednik Navracsics među ostalim sljedećim je riječima preporučio ovo izdanje: »Svijest pripadnosti, svijest zajedništva nam omogućava buduću opstojnost, jer kada je čovjek osamljen, zaklopljen, s vremena na vrijeme nestaje. Prvo kao društveno biće, potom kao biološko. Tomu slično i narod, kada postane osamljen, ako nema prijatelja, nestane. Prvo kao društvena zajednica, a zatim kao biološka. Takva izdanja, radovi, jačaju nam sposobnost da stječemo prijatelje, jer time ćemo i mi više upoznati susjedne nam narode, i na taj način moći ćemo opstati.«

Knjiga »Hrvatska od 7. stoljeća do današnjice« napisana je na mađarskom jeziku i namijenjena mađarskom čitatelju. Povijesno izdanje plod je autorove dvadesetogodišnje djelatnosti i četverogodišnjeg istraživačkog rada. Poslije uvodnih misli, slijedi predstavljanje zemljopisnog položaja Hrvatske i njezinih regija, a potom pisac po razdobljima donosi povijest hrvatstva i Hrvatske, označava mjesta događanja, povijest prostora na kojem su živjeli Iliri, Rimljani te Slaveni.

Dinko Šokčević, Ivan Bandić i Tibor Navracsics

Kako je načelnik Instituta za povijest Antal Molnár govorio, Šokčević s gledišta Krune Svetoga Stjepana ispituje hrvatsku povijest, a prostorno iz zagrebačke perspektive. U središnjici je zajednička hrvatsko-mađarska prošlost koja nije povijesna monografija međusobnih veza, nego povijest jedne države analizirana s gledišta međusobnih povijesnih odnosa. Mnogo je prostora posvećeno, primjerice, razdoblju Anžuvinaca, borbi Zrinskih i Frankopana protiv Habsburgovaca ili ilirizmu.

OTKRIVANJE MNOGIH NEPOZNATIH ČINJENICA

Pri obrađivanju povijesti 20. stoljeća pisac uz prikazivanje sudbine hrvatskog naroda u vrijeme dviju Jugoslavija i Drugoga svjetskog rata čitateljima otkriva mnoge nepoznate ili krivo prikazane činjenice. Podrobno obrađuje »Hrvatsko proljeće«, ulogu *Josipa Broza Tita* u povijesti Hrvatske, raspad Jugoslavije i borbu Hrvatske za neovisnost. Posebno je poglavlje posvećeno povijesti Hrvata u Mađarskoj, na devet stranica od 743. stranice do 751. stranice. »Naravno, kao svaka sinteza, i ova nosi na sebi pečat osobitih stajališta samoga autora, ali su ona iznesena u ovoj knjizi

uz dužno poštovanje povijesnih vrela i temeljnih zakona znanosti.«

Sinteza povijesti Hrvatske protkana je i književno-kulturnološkim prikazom. Mnoštvo je ulomaka književnih djela autora pojedinih razdoblja koji su djelatnošću utjecali na politiku, svijest naroda i čitatelja. Fotografiskim prikazom gradova, crkava i narodne umjetnosti zbližava čitatelju značajne crte hrvatske umjetnosti.

Tisuću tristo godina povijesti Hrvatske, zabilježene na 846 stranica, kazalom imena i dodatkom, 160 crno-bijelih te 16 fotografija u boji, 20 zemljovida, nakladom od tisuću primjeraka objavila je izdavačka kuća Mundus novus.

Objavljenje knjige »Povijest Hrvatske od 7. stoljeća do današnjice« poduprli su Ministarstvo javne uprave i sudstva Republike Mađarske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Hrvatska samouprava grada Budimpešte, Hrvatska manjinska samouprava XI, XIV. i V. okruga. Među 250 nazočnih bili su i predstavnici Hrvata u Srbiji, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Slaven Bačić*, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov* i odgovorna urednica tjednika Hrvatska riječ *Jasminka Dulić*.

Kristina Goher

POHOD PAPE BENEDIKTA XVI. HRVATSKOJ

Budimo s Papom »Zajedno u Kristu«!

Kao što je poznato, što su već i svjetski mediji objavili, Sveti će Otac boraviti u Hrvatskoj, točnije u Zagrebu u subotu 4. i nedjelju 5. lipnja pod geslom: »Zajedno u Kristu«. Za taj iznimno važan događaj za Hrvatsku, sve susjedne zemlje i cijelo okruženje, članovi Stalnoga vijeća Hrvatske biskupske konferencije obratili su se porukom vjerničkoj javnosti, pozivajući na »sudjelovanje u tom jedinstvenom slavlju s Papom, koje neka bude svjedočanstvo i znak našega iskrenog bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja«. U njemu biskupi podsjećaju na ciljeve posjeta: »Dolazi nam da bi nas učvrstio u Božjoj ljubavi koja označava suosjećanje, žrtvovanje, podnošenje nepravde, prihvaćanje drugačijih, opraštanje svima koji nanose zlo«, i pozivaju na molitveno ozračje: »Povjerimo Gospodinu našu prošlost, sadašnjost i budućnost, sebe i svoje obitelji, čitav hrvatski narod i sve stanovnike naše domovine.«

Prema obavijestima Organizacijskog odbora Zagrebačke nadbiskupije istaknuto je nekoliko važnih podataka:

besplatnih ulaznica za ulazak na prostor središnjeg misnog slavlja ima dovoljno a dijelit će se svima, makar i zadnjeg dana, onima koji se budu prijavili svojim svećenicima;

- ulaznice su potrebne da bi se mnoštvo ravnomjerno raspodijelilo po označenim poljima na hipodromu;
- i oni koji budu zadnji došli bilo kojim prijevoznim sredstvom neće biti odbijeni;
- na ulasku u hipodrom svatko će dobiti liturgijski vodič za praćenje i sudjelovanje u misi;
- za invalide i redovnice osiguran je prostor bliže oltaru

- ulazak na hipodrom je u pola noći a u 3 sata počinje pretprogram.

Sve obavijesti mogu se pročitati i na službenim internetskim stranicama pohoda: www.papa.hr

Program Papina dvodnevnog boravka

Subota 4. lipnja

- **11,00: svečani doček** u zagrebačkoj zračnoj luci
- **12,15: susret** u Uredu Predsjednika RH na Pantovčaku s predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem i nakon toga
- **susret** u Apostolskoj nuncijaturi s predsjednicom Vlade RH Jadrankom Kosor
- **18,15: susret u Hrvatskom narodnom kazalištu** s predstavnicima kulture, akademske zajednice, poduzetnika, civilnog društva, politike, diplomatskog zbora, te s poglavarima vjerskih zajednica.
- **19,30: molitveno bdjenje** na središnjem zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića s mladima.

Nedjelja 5. lipnja

- **10,00: svečano euharistijsko slavlje** na zagrebačkom Hipodromu u povodu Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji
- **tradicionalno nedjeljno podnevno obraćanje** vjernicima diljem svijeta.
- **17,00: molitva Večernje** u zagrebačkoj katedrali u zajedništvu s biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima i sjemeništarcima i molitva na grobu kardinala bl. Alojzija Stepinca
- **19,15: svečani oproštaj** u zračnoj luci Pleso.

LAZAR BARAKOVIĆ, PODUZETNIK I ČLAN ODBORA HNV-A ZA PROMICANJE GOSPODARSKE SURADNJE

Kontakti i informacije važni su za razvoj posla

Na nedavno održanoj konstitutivnoj sjednici Odbora za promicanje gospodarske suradnje pri Hrvatskom nacionalnom vijeću, čiji je član i poduzetnik *Lazar Baraković*, vlasnik tvrtke »Agria«, istaknuta je važnost stvaranja posebne baze podataka gospodarskih subjekata, čiji su vlasnici pripadnici ovdašnje hrvatske zajednice, kao i potreba njihovog jedinstvenijeg nastupa na tržištu.

S Lazarom Barakovićem razgovorali smo o planovima i aktivnostima Odbora za promicanje gospodarske suradnje, te o mogućnostima što uspješnijeg predstavljanja proizvoda i zajedničkim nastupima ovdašnjih hrvatskih gospodarstvenika na sajmovima, kao i o radu tvrtke »Agria«, koja se bavi proizvodnjom poljoprivrednih strojeva.

DOBRI POSLOVNI RAZLOZI

»Stvaranje posebne baze podataka gospodarskih subjekata, čiji su vlasnici pripadnici hrvatske zajednice u Srbiji, veoma je važno, jer su informacije u bilo kom poslu, pa tako i u gospodarstvu, vrlo značajne«, kaže Lazar Baraković. »Lakše je raditi ako imamo kontakte s onima koji se bave istim ili sličnim poslom. Znači, u tom slučaju može se praviti veći izbor poslovnih partnera, mogu se tako pronalaziti suradnici za buduće poslove. Odbor HNV-a je nedavno konstituiran i trebat će vremena kako

bi se stvorila takva baza podataka, a trebamo što brže dogovoriti i način realizacije. Sjednice Odbora planiramo održavati u mjestima gdje žive i vojvodanski Hrvati i to će biti prilike za susret, upoznavanje i razmjenu informacija s gospodarstvenicima. Predložio sam i da zainteresirani gospodarstvenici posjete tvrtku 'Agria' i vide što i kako radimo, ali sam predložio da se takvi posjeti organiziraju i kod drugih tvrtki. Dakle, kontakti su uvijek dragocjeni za razvoj posla.«

Govoreći o važnosti zajedničkih nastupa gospodarskih subjekata na raznim sajmovima, Lazar Baraković naglašava kako bi takvi nastupi bili atraktivni za posjetitelje i da bi gospodarstvenike manje koštali.

»Mislim da bi Odbor za promicanje gospodarske suradnje ubuduće trebao pružati informacije gospodarstvenicima o mogućnostima takvih nastupa. Nastupi na sajmovima su naravno jako važni, jer posjetitelji upoznaju vrste usluga i proizvode izlagača. Takav zajednički nastup bi sigurno bio jeftiniji od pojedinačnog nastupa, a bio bi i atraktivan za posjetitelje. Primjerice, tvrtka 'Agria' svake godine izlaže na novosadskom Međunarodnom sajmu poljoprivrede. To je jedna od najvećih sajamskih manifestacija u regiji, u jugoistočnoj Europi, a izlaže se zbog dobrih poslovnih razloga. Tvrtka 'Agria' već tijekom sajma prodajom proizvoda uspijeva

Zajednički nastupi na sajmovima atraktivni su i jeftiniji *
Važno je i da ovdašnji hrvatski gospodarstvenici što više participiraju u životu naše manjinske zajednice

pokriti troškove zakupa, a nakon završetka sajma uvijek imamo brojne pozive kupaca koji su upoznali naše proizvode, znači prodaja traje i nakon sajma.«

POMOĆI PREZENTACIJU GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Nastavljajući priču o dobrim poslovnim razlozima za nastupe gospodarstvenika na sajmovima, Lazar Baraković kaže kako bi i Regionalna gospodarska komora Subotica u suradnji s lokalnom samoupravom mogla i trebala organizirati atraktivne sajmove, čime bi se pomogao marketing gospodarskih subjekata.

»Sadašnji sajmovi u Subotici su skupi, visoka je cijena četvornog metra izlagačkog prostora. Uzmimo primjer poljoprivrednog sajma u Svilajncu. Bio sam na tom međunarodnom resavskom sajmu, koji se održava na otvorenom prostoru, na više lokacija u Svilajncu i traje više dana u organizaciji lokalne samouprave, koja osigurava prostor i snosi troškove čuvanja izloženih proizvoda tijekom noći. Posjećenost je bila iznimno velika, kao što sam to mogao vidjeti i na drugim sajmovima tog tipa. Siguran sam da bi se i u Subotici mogao organizirati takav sajam na otvorenom prostoru i da bi bio vrlo atraktivan za posjetitelje. Znači, za izlagače bi trebalo osigurati prostor koji se ne bi naplaćivao. To bi bio jedan od načina promicanja ovdašnjih gospodarskih subjekata, ali i iz okolice, a oni su to zaslužili od lokalne samouprave«, kaže Lazar Baraković i podsjeća kako gospodarstvenici plaćaju porez i zapošljavaju radnike.

»Imamo slučaj da dođe stranac i u malom ili srednjem poduzeću zaposli određeni broj radnika

i to se onda 'vrti' kao reklama u medijima, što nije slučaj kada ovdašnji gospodarstvenici zapošljavaju radnike. Marketing inače jako puno znači, jedan od načina prezentacije jesu i sajamske manifestacije, ali najbolja je reklama ipak ona 'od usta do usta', kada o kvaliteti proizvoda govore kupci«, zaključuje Baraković.

PARTICIPIRATI U ŽIVOTU ZAJEDNICE

Govoreći o budućem radu Odbora za promicanje gospodarske suradnje, Lazar Baraković kaže kako bi trebalo organizirati predavanja o pojedinim područjima gospodarstva, za što bi trebalo kontaktirati stručnjake, a ističe i da bi trebalo i dalje razvijati kontakte s hrvatskim tvrtkama koje posluju u Srbiji.

»Određeni kontakti naravno već postoje, što je bitno, počevši od razmjene informacija, ali treba širiti daljnju suradnju, a bit će zatražena potpora hrvatskih tvrtki da obrate pozornost na neuposlone pripadnike naše manjinske zajednice. Važno je i da ovdašnji hrvatski gospodarstvenici što više participiraju u životu naše manjinske zajednice. To je moralna obveza, ako želimo sačuvati naš nacionalni identitet. Zbog toga smatram da se gospodarstvenici trebaju angažirati bilo u radu HNV-a, bilo u radu određene udruge kulture, u politici ili prilikom manifestacije Dužijanca. Tvrtka 'Agria' je posljednjih godina sudjelovala u pripremi i održavanju starih strojeva koji se izlažu prilikom Dužijance, tako će biti i ove godine, a izložit ćemo i iz naše kolekcije stare traktore i kosilice.«

Zvonko Sarić

Predavanja o jabuci

Povodom »Tavankutskog festivala voća« u Tavankutu u petak, 3. lipnja, bit će održano drugo edukativno predavanje. Festival voća osmišljen je kao manifestacija čija je osnovna ideja edukativnim i kulturnim obilježavanjima objediniti i povezati voćare Tavankuta i šire okolice. Organizatori planiraju svaku sljedeću godinu proglasiti godinom određenog voća i na taj način edukacijama utjecati na razvoj tehnologije voćarstva, a kulturnim manifestacijama pridonijeti identitetu kraja.

Na predavanju, najavljenom za petak u Osnovnoj školi u Donjem Tavankutu s početkom u 18 sati, sudjelovat će dipl. ing. *Marija M. Kolundžija* s temom »Zaštita jabuke od bolesti i štetočina u 2011. godini, osvrt i očekivanja«; mr. *Ranko Čabrilovski* s Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu govorit će o gnojenju zasada jabuke; *Damir Varga*, direktor Poljoprivredne stručne službe u Subotici predstaviti će rad ove službe, a dr. *Nenad Magazin*, asistent na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu govorit će o prevenciji pojave fizioloških bolesti jabuke.

Vrijedan projekt

Organizaciji subotičkog regionalnog odbora Inženjerske komore Srbije 27. svibnja održano je predavanje na temu »Sanacija puta od raskrižja za hotel 'Jezero' do kanjona rijeke Dervente, u dužini 4.161,40 m« u okviru prostora Nacionalnog parka Tara, na području općine Bajina Bašta, a pokraj jezera Perućac. Predavanje je održano u prostorijama subotičkog Otvorenog sveučilišta pred oko dvadesetak slušatelja, inženjera. Predsjednik subotičkog regionalnog odbora – podsekcije građevinskih inženjera *Laza Vukobrat* u svojoj je uvodnoj riječi naglasio kako je ovo u Subotici prvo predavanje ovakvog tipa iz oblasti niskogradnje. Predavači su bili građevinski inženjeri *Nikola Vasiljević* i *Branimir Ivanković*, koji su ujedno i odgovorni projektanti ove projektne dokumentacije koju je izradilo poduzeće za projektiranje »Suprojekt« d.o.o. iz Subotice.

Predmet izlaganja je izrada projekta na veoma zahtjevnoj dionici lokalnog puta uz akumulaciju HE »Bajina Bašta«. Projekt je izrađen u travnju 2010. godine, a tijekom ove godine bi trebali započeti radovi na sanaciji ove dionice puta. Ukupna predračunska vrijednost radova iznosi 332.676.417,80 dinara.

D.P.

Adaptacija ljekarne

Ljekarna Subotica obavještava građane da će zbog adaptacije ljekarne Ogranak 2 na Trgu Jakaba i Komora 4, u razdoblju od 1. lipnja do 31. srpnja, lijekove moći podići prema sljedećem: lijekove sa C i D liste (specijalni i neregistrirani lijekovi) - u ljekarni ogranak 7 (Trg žrtava fašizma 5 - kod kina Lifka, telefon 556 – 869). Insuline igle, lancete i trake - u ljekarni Ogranak 17 (Matije Gupca 26, telefon 600 – 766) i u ljekarni Ogranak 1 (Trg slobode 1 - Gradska kuća, telefon: 552 - 499).

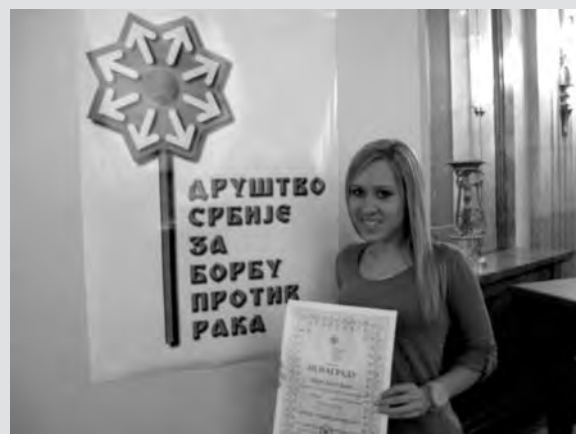
Dežurstvo radnim danima i noću obavlja se u ljekarni Ogranak 3, Đure Đakovića 14, a dežurstvo vikendom i praznicima obavlja se u ljekarni Ogranak 1, Trg slobode 1 (Gradska kuća).

Nagrada za Donnu Dianu Prčić

Učenica 3. f razreda subotičke Gimnazije »Svetožar Marković« *Donna Diana Prčić* osvojila je treću nagradu za literarni rad na natječaju što ga je organiziralo Društvo Srbije za borbu protiv raka. Tema ovogodišnjeg natječaja, koji je bio raspisan za učeničke književne i likovne radove, bila je »Zdrava hrana svakog dana«. Na literarni natječaj prijavljeno je 2768 radova.

Diplome i nagrade dobitnicima su uručene na svečanosti koja je u petak, 27. srpnja, održana u Skupštini Grada Beograda. Donna Diana Prčić je redovita suradnica našeg omladinskog mjesečnika »Kužiš«.

D.B.P.

Dani sv. Urbana na Paliću

U okviru Palićkih vinskih svečanosti održanih u subotu, 28. svibnja, posvećenih danu sv. Urbana, zaštitnika vinara, krčmara i bačvara, istodobno i Danu Mjesne zajednice Palić, održan je i susret vinskih viteških redova Srbije. Predstavници osam vinskih viteških redova, koliko ih trenutačno djeluje u Srbiji (iz Bajše, Srijemskih Karlovaca, Vršca, Feketića, Beograda, Aleksandrovca Župskog, Vlasotinca i Subotice), potpisali su Povelju, kojom su i formalno zacrtali pravce daljnje suradnje i udarili temelje asocijaciji neovisnih vinskih viteških redova naše zemlje. Na Paliću je potpisan i sporazum o suradnji Vinskog reda Sveti Vincent iz Segedina i Reda vitezova vina Arena Zablatkiensis iz Subotice. Program je obuhvatio i izložbu vina proizvođača iz Subotice i okolice, s degustacijom, tijekom koje su posjetitelji mogli i ocjenjivati vina. U ovom ocjenjivanju sudjelovala su 124 posjetitelja, od kojih se svaki četvrti, ukupno 31, opredijelio za neko od vina izloženih na štandu vinarije DiBonis, vlasnika *Lasla Bonija*, a prema glasovima posjetitelja najbolje vino na izložbi imao je *Lajos Mojzes* iz Subotice, čija je kevedinka dobila trinaest glasova.

Bojenje parkirališta

JKP »Parking« Subotica započeo je bojenje vodoravne signalizacije, a poslije parking mjesta koja se nalaze oko Buvljaka u Malom Bajmoku, radnici poduzeća boje parkirališta mjesta oko Mlječne tržnice.

Prema planu radovi će se nastaviti na svim parkinzima koji se nalaze u gradu u zoni naplate. Poduzeće poziva građane, korisnike usluge parkiranja, da pomaknu svoja vozila ukoliko primijete da radnici boje parking mjesta.

PROSVJEDI POLJOPRIVREDNIKA NA CESTAMA

Promjena agrarne politike, koliko god da ona ne valja, nije dobra u vrijeme kada su poljoprivrednici već posijali njive i napravili troškove, imajući pri tomu na umu onu politiku koja je u vrijeme sjetve bila na snazi, kaže bivša ministrica poljoprivrede Ivana Dulić-Marković

Nezadovoljni najavom Vlade Srbije da će usvojiti uredbu o subvencioniranju registriranih poljoprivrednih gazdinstava s 14.000 dinara po hektaru, ali i smanjiti maksimalnu površinu koju subvencionira po gazdinstvu na 10 hektara umjesto prijašnjih 100 hektara, poljoprivrednici su u ponedjeljak, 30. svibnja, traktorima krenuli u prosvjednu vožnju put Beograda do zgrade Vlade Srbije i Ministarstva poljoprivrede. Tisućama traktora poljoprivrednici su pokušavali iz različitih krajeva doći do Beograda, ali se okupljanje ubrzo pretvorilo u blokadu cesta, najprije jer je policija zaustavljala promet ne dopuštajući im izlazak na glavne ceste i tako sprečavala traktore da stignu u Beograd. Zatim su revoltirani time poljoprivrednici sami napravili blokade, te se tako u srijedu, pred zaključenje ovog broja novina, pripremala i blokada autoceste Horgoš-Beograd. Prema riječima predsjednika Asocijacije poljoprivrednika

Miroslava Ivkovića na cestama po Vojvodini i Srbiji u utorak je bilo preko 5 tisuća traktora.

Poljoprivrednici su se na prosvjed odlučili jer su nezadovoljni novom agrarnom politikom Ministarstva poljoprivrede, a prije toga uputili su prosvjedna pisma predsjedniku Srbije Borisu Tadiću, premijeru Mirku Cvetkoviću, ministru poljoprivrede Dušanu Petroviću i premijeru Vojvodine Bojanu Pajiću.

POLJOPRIVREDA, ŠANSA SAMO DEKLARATIVNO

»Riječ je o tomu da se traži nastavak agrarne politike kakvu smo imali u posljednjih pet godina, kada smo pristali na registriranje gazdinstava i sve one mjere koje su bile prošle godine. Na primjer, ne možemo mijenjati agrarnu politiku kako mijenjamo ministre. Imamo tri ministra, od kojih je svaki imao svoju politiku«, rekao je predsjednik Skupštine Asocijacije poljoprivrednika Miroslav Ivković. On

objašnjava kako poljoprivrednici nemaju ništa od onoga što su imali prošle godine, poput kredita s 5 posto kamate namjesto kojih se sada nude kamate od 8 posto, izostale su uredbе o poticanju investicija u nabavu poljoprivredne mehanizacije, podizanje višegodišnjih zasada, itd.

Ministarstvo poljoprivrede je na prosvjede odgovorilo ponudom da se subvencionirana površina poveća na 30 hektara, te da u državnom proračunu nema novca, ali su poljoprivrednici to odbili tražeći da uvjeti budu identični lanskim. Prošle je godine za subvencije po hektaru iz proračuna izdvojeno 120 milijuna eura, a koristilo ih je 74.000 registriranih gazdinstava. Poljoprivrednike je primio i premijer Vlade Vojvodine Bojan Pajić, ali se s tog sastanka jedino moglo čuti kako pokrajina nema ingerencije u agraru.

Komentirajući prosvjede poljoprivrednika, bivša ministrica poljoprivrede Ivana Dulić-Marković za Hrvatsku riječ kaže

kako prosvjede smatra apsolutno opravdanim, jer najvažnije za poljoprivredu je imati izvjesnost i predvidivost.

»Promjena agrarne politike, koliko god da ona ne valja, nije dobra u vrijeme kada su poljoprivrednici već posijali njive i napravili troškove, imajući pri tomu na umu onu politiku koja je u vrijeme sjetve bila na snazi. Promjena politike zapravo nije promjena politike, osim što jedan manji broj poljoprivrednika ostaje bez novca. Pogrešno je tumačenje koje se plasira u medijima da je ovo politika za male poljoprivrednike, to nije točno jer upravo će svih 74.000 onih koji su dobivali subvencije ponovno dobiti iste subvencije, samo će neki dobiti manje novca. A neće dodatni broj malih poljoprivrednika dobiti novac jer, prema izjavama koje se mogu čuti, i dalje će ostati uvjeti plaćeno mirovinsko osiguranje i registrirano gazdinstvo«, objašnjava Dulić-Marković.

Na pitanje zašto država povlači takve poteze kad im vrijeme nije, ona kaže: »Očigledno je da je poljoprivreda samo deklarativno u medijskim izjavama strategija ili razvojna šansa, a da zapravo ne postoji niti znanje niti politička volja da se rješavaju problemi u poljoprivredi niti da se stvaraju uvjeti za proizvodnju. Pogrešno je potpuno i što je fokus na subvencije umjesto na cijene. To je jedino što ja ovom prosvjedu zamjeram, da imaju potpuno pogrešno formuliране zahtjeve, jer smatram da je sada zapravo cijena pšenice ono što bi trebalo brinuti poljoprivrednike.«

Na primjedbu kako su se pojavili komentari da subvencije imaju veze s tajkunima koji su

šinu zemlje. Drugo, kriterij da mogu poticaj dobiti samo oni koji imaju manje od 10 hektara, objektivno ide na štetu poljoprivrednika u Vojvodini, pogotovu onih na koje možemo računati da mogu primijeniti suvremenu proizvodnju sa svim agrotehničkim mjerama. I pod tri, mislim da se agropolitika ne treba baviti socijalno motiviranim ciljevima nego ekonomskim ciljevima. U tom smislu smatram da treba podržavati velike posjednike i one koji ostvaruju visoke prinose. Dakle, neke premije za visinu proizvodnje smatram dobrim instrumentom ekonomske politike u agraru.«

Na pitanje zbog čega je država angažirala tako velike policijske i žandarmerijske snage da

zili u poljoprivrednu proizvodnju računajući na to, da bismo došli u situaciju da ne znamo za što će se platiti, kada i kako. Ono što ja vidim je da se ide na podvajanje proizvođača na one koji su veći i na one koji su manji. Tu se sada cjenjka s veličinom posjeda do kojeg će se davati određene

je na temelju veličine posjeda i organizovanja proizvodnje, a s druge strane tu postoje i druge mjere koje su neophodne, poput povoljnijih kredita, subvencioniranja kamata ili dijela kamata. Stoga mislim da se ova subvencija na posjed ne može zamijeniti subvencioniranjem kamate, i ne

pokupovali zemlju po Vojvodini, Ivana Dulić-Marković smatra da to nije točno. »Subvencije su bile do 100 hektara, a s druge strane Mišković i svi ostali tajkuni zajedno imaju manje od 1 posto ukupnih obradivih površina u Srbiji ili 3 posto u Vojvodini. Oni s tom površinom ne mogu utjecati na cijene, međutim oni mogu utjecati na ono što se dešava u prerađi i trgovini.«

MORAJU POSTOJATI PARALELNE MJERE

Ekonomske novinar i analitičar tjednika *Vreme* *Dimitrije Boarov* smatra kako stimulacije po površini obradivog zemljišta nisu u funkciji poticajne politike. »Protiv sam tog kriterija da se poticaji vezuju za povr-

bi zaustavila poljoprivrednike, Boarov kaže: »Onog trenutka kad se agrarna politika pomiješa s politikom, to nije dobro za ekonomiju, po mom mišljenju. Da, mislim da postoji politička pozadina, da se više ide na političke ciljeve nego na ekonomske.«

Pokrajinski tajnik za gospodarstvo i predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara *István Pásztor* situaciju smatra sramnom za vojvođanski agrar.

»Približavanje EU znači permanentno ponašanje sukladno određenim principima, onim što je obećano i onim što je utvrđeno kao standard. Dano je obećano da će podrška od strane države biti na razini kao i prošle godine. Na bazi toga je usvojen agrarni proračun za 2011. i ljudi su ula-

ne subvencije i ono što mislim da nije prihvatljivo, bar za nas, to je subvencija do 30 hektara. To pogađa agrarne proizvođače prije svega u Vojvodini koji masovno proizvode na većim posjedima od 30 hektara. Ništa drugo proteklih tjedana nismo slušali do o šansi u srpskom i u vojvođanskom agraru, priču o izvozu poljoprivrednih proizvoda, o stočarskoj proizvodnji, o ruskom tržištu, itd. A, ovo što se sada dešava nema s tim blage veze. Moraju postojati paralelne mjere – s jedne strane subvenci-

može se sada reći – zaboravite subvencioniranje na osnovi posjeda, dobit ćete subvenciju na kamatu«, smatra Pásztor. On kaže i kako ne vidi nikakvu političku pozadinu prosvjeda poljoprivrednika. »Vidim pozadinu u jednom političkom samoubojstvu ili harakiriju. Ako Vlada ne prepozna tko su partneri u dizanju ukupnih potencijala i kapaciteta društva onda ja to ne mogu drugačije shvatiti nego samo kao političko samoubojstvo.«

Slavica Mamužić

Incident kod Bačke Topole

Mediji su prvog dana prosvjeda, 30. svibnja, zabilježili incident kada je jednog od sudionika prosvjeda, poljoprivrednika *Marinka Čovića* iz Đurdina, pretukao policajac u blizini Bačke Topole.

Kako je objavio »021«, policajac je poslije odbijanja Čovića da stane u njivi prišao traktoru, razbio staklo na vozilu, izvuкао poljoprivrednika van i prislonio mu pištolj uz glavu. U Policijskoj upravi Subotica agenciji Beta kazali su kako nitko nije prijavio takav slučaj, kao ni da iz hitnih medicinskih službi nisu stigle takve prijave. Na YouTubeu, međutim, postoji snimka poljoprivrednika kako potrbuške leži na njivi s rukama vezanim na leđima, okružen policajcima.

SIEMENS ĆE U SUBOTICI ULOŽITI 24 MILIJUNA EURA

U SUBOTICI ODRŽAN MA

Posao za novih 150 radnika

Njegovanj

Riječ je o kompaniji koja je primjer svakodnevnog rasta, kontinuiranog uspjeha koji ni svjetska ekonomska kriza nije zaustavila na polju ambicioznih planova, kaže gradonačelnik

Saša Vučinić

Njemačka tvrtka Siemens planira u sljedeće dvije i pol godine investirati 24 milijuna eura u svoje nove prostore i strojeve u Subotici, i uposliti još oko 150 radnika. Najavio je to generalni direktor Siemens d.o.o. Beograd **Tihomir Rajlić** na EPS – Siemens danu u Subotici 26. svibnja.

Govoreći o ukupnom poslovanju tvrtke, Rajlić je rekao kako Siemens poslije prva dva kvartala i pokraj svjetske ekonomske krize bilježi porast poslovanja od oko 23 posto i povećanje prometa na 40 milijardi eura, zahvaljujući prije svega rastu u sektoru energije. Siemens Beograd također bilježi rekordnu godinu u Srbiji.

»Naša tvrtka u Subotici proizvodi generatore za vjetrogeneratore za vjetrenjače za proizvodnju električne energije, i takve tvrtke Siemens ima dvije u svijetu – jedna je u Kini, druga u Subotici. Ali u nekom našem internom natjecanju dobili smo kompetenciju preuzeti jednu potpuno novu tehnologiju i proizvoditi u Subotici generatore nove generacije. Vjerujem da će ta Siemensova tvrtka biti odskočna daska i za neke druge segmente Siemens koji traže svoje mjesto pod suncem, ne samo zbog jeftinije radne snage, nego prije svega zbog položaja Srbije, infrastrukture i zbog industrijske kompetencije ljudi. Industrijska kompetencija ljudi je nešto što ne možeš niti kupiti niti dobiti u školi, to se dobiva tradicijom i to je nešto što je prednost onih bivših velikih industrijskih središta iz bivše države, što svakako jest i Subotica«, rekao je Rajlić.

Gradonačelnik **Saša Vučinić** istaknuo je kako je Siemens za Suboticu najznačajnija kompanija koja je primjer svakodnevnog rasta, kontinuiranog uspjeha koji ni svjetska ekonomska kriza, s kojom se ova kompanija prva susrela na području našeg grada, nije zaustavila na polju ambicioznih planova.

»Siemens je kompanija koja zahtijeva ne samo jeftinu radnu snagu i ljude koji su disciplinirani na svom poslu, već je to kompanija koja zahtijeva i znanje, umijeće i sposobnost uposlenika da se prilagođava onome što su svjetski trendovi«, rekao je Vučinić.

Član Gradskog vijeća zadužen za gospodarstvo **László Karai** također podsjeća da je Siemens jedan od najvećih izvoznika, ne samo u Srbiji nego i u cijeloj ovoj regiji, a za Suboticu je izuzetno značajno kao poduzeće koje ima oko 450 uposlenih. »Oni su magnet i za druge investitore koji, dolazeći u Suboticu, najprije obišu njih ili tvrtku Sever, tako stječu uvjerenja o tome na koji se način radi u Subotici. Lokalna samouprava također ima izuzetnu suradnju s njima u svakom pogledu, oni podupiru određene aktivnosti grada u humanitarnom dijelu, a kroz kontakte s veleposlanstvom Njemačke imamo doista izvanredne mogućnosti za širenje suradnje na svim razinama«.

Osim proizvodnje vjetrogeneratora, Siemens je u Subotici s početkom ekonomske krize, kako bi održao stabilnost, započeo i proizvodnju invertora za solarne sustave i teške vučne strojeve. Prema riječima direktora Rajlića, tvrtka će nastaviti s ovim proizvodnim linijama. »Invertori za solarnu energiju ostaju, jer to je svjetski hit kao što su i generatori za vjetrogeneratore, a teški vučni strojevi ovisit će o razvoju željezničke infrastrukture i vozila u koja se ugrađuju, ali mislim da je to konstantan program kojega mi dugo godina nećemo napustiti.«

S. M.

»Srbija ima 23 grada od kojih neki, poput Subotice, imaju poseban značaj za arhitekturu i urbanizam upravo zbog povijesnih objekata koji imaju izuzetnu vrijednost, čak u širim europskim okvirima. Pitanje je, naravno, očuvanja te kulturne baštine, ali jednako tako značajno pitanje je uklapanje te kulturne baštine u razvoj«, kaže arhitekt prof. dr. **Borislav Stojkov**, jedan od sudionika zajedničkog mađarsko-srpskog seminara održanog u Subotici 27. i 28. svibnja pod nazivom »Zaštita naslijeđa u okvirima urbanističkog razvoja«.

Odnos između zaštite kulturne baštine i razvoja ključno je pitanje, osobito jer su gradovi u Strategiji razvoja Srbije obilježeni kao ključni faktori za budući razvoj države, ističe Stojkov koji je i voditelj Prostornog plana Srbije i direktor Republičke agencije za prostorno planiranje.

NUĐENJE ARHITEKATA BOGATIM INVESTITORIMA

»Kad kažem gradove, mislim na cijeli kapital i sve resurse koje gradovi posjeduju, koje treba očuvati, njegovati, unapređivati i nekako vezati s razvojem. Dakle, pitanje je odnosa između kapitala, koji je veoma agresivan, i očuvanja kulturne baštine. Ne samo kulturne baštine kao spomenika kulture, kao muzejskih eksponata, nego, prije bih rekao kao objekata koji obilježavaju identitet grada. A moje izlaganje danas će se upravo osvrnuti na identitet grada. Identitet je nešto preko čega

MAĐARSKO-SRPSKI SEMINAR: ZAŠTITA NASLIJEĐA U OKVIRIMA URBANISTIČKOG RAZVOJA

je identiteta grada

se grad prepoznaje, građani ga prepoznaju, turisti ga prepoznaju, investitori ga prepoznaju, itd. Dakle, taj gradski identitet treba stvoriti, treba njegovati i unapređivati i vezati s razvojem, kako bi ti objekti koji su

Borislav Stojkov

pod zaštitom postali resurs za razvoj, ali na način koji zahtijeva kooperaciju i vrlo precizno i otvoreno dogovaranje između onih koji čuvaju i oni koji hoće da razvijaju. Ne smiju grad i njegovi najvrjedniji objekti postati žrtva kapitala, nego moraju biti predmet usuglašavanja, harmonizacije, razgovora i dogovora između onih koji čuvaju i onih koji razvijaju. Danas je to svugdje u svijetu problem. Donio sam ovdje jednu fotografiju iz Ulma u Njemačkoj gdje se na starom gotskom trgu nalazi jedna od najstarijih katedrala u Europi, i tu je američki arhitekt napravio jedan bijeli objekt koji je potpuno uništio identitet ne samo tog trga i te katedrale, nego cijelog Ulma. To je još jedan od primjera koji govore o agresivnosti kapitala, i rekao bih ne samo kapitala, nego i arhitekata. Arhitekt želi gradu nametnuti svoj identitet umjesto da se podvrgne identitetu grada, i to je ono što mi se čini da je najvažnije. Arhitekt se lako ponudi bogatom investitoru, želi uraditi što skuplji

objekt i objekt koji će njega obilježiti, a ne obilježiti grad. To je jedna tema o kojoj razgovaramo, i zahvaljujući kolegama iz Mađarske i našim stučnjacima iz Srbije, pokušat ćemo formulirati deklaraciju koju ćemo uputiti dalje nadležnim tijelima u Srbiji i Europi kako bi Subotica sa svojim kulturnim naslijeđem došla do tog identiteta. Sad je pitanje – što Subotica radi na tom planu? To je isto osjetljivo pitanje, ima dosta rasprava o tome jesu li neki pothvati u Subotici baš na mjestu, je li kulturna baština na pravi način zaštićena, je li Subotica dobila ili izgubila identitet, itd.», kaže Stojkov.

PREPLETANJE KULTURA

Na skupu je predstavljeno 12 stručnih radova i istraživanja, arhitekata i stručnjaka iz Mađarske, Srbije, Španjolske i Škotske. Prof. dr. *Jeremy Howard*, viši predavač povijesti umjetnosti i prodekan University of St Andrews, imao je prezentaciju naslovljenu »Obojeni i zakrivljeni prostor: Mjesto subotičke arhitekture u doba europskog nacionalnog uzdizanja i pada Imperije«. Prof. Howard kaže kako je zainteresiran za istraživanja koja koja se bave međusobnim prepletanjem različitih kultura, te kako je to vidljivo na subotičkoj Gradskoj kući ili na Paliću.

»Prošlih 20-30 godina bavio sam se temom europske kulture i prepletanja različitih kultura na prostoru Europe. Mi u Škotskoj nemamo puno saznanja o ovdašnjim vrijednostima i zato sam poveo sa sobom dva studenta koji su također zainte-

Arhitekt želi gradu nametnuti svoj identitet umjesto da se podvrgne identitetu grada, i to je ono što mi se čini da je najvažnije, smatra arhitekt Borislav Stojkov *

Zagovornik sam toga da se bolje upozna i predstavi ova vrijednost koja je stečena i za vrijeme Austro-Ugarske i poslije toga na prekretnici stoljeća, i koja na neki način nosi sa sobom taj dojam Zeitgeista, kaže Jeremy Howard, prodekan University of St Andrews iz Škotske

resirani za Suboticu i za vašu kulturu. Trebamo raditi na tomu da vašu baštinu upoznaju i drug-

Jeremy Howard

dje izvan Subotice, a zanimljivo bi bilo napraviti usporedbu između arhitekture Glasgowa i Subotice. Zagovornik sam toga da se bolje upozna i predstavi ova vrijednost koja je stečena i za vrijeme Austro-Ugarske i

poslije toga na prekretnici stoljeća, i koja na neki način nosi sa sobom taj dojam Zeitgeista. Moji bi studenti mogli pomoći u tome da se ovaj vaš arhitekturni jezik razumije ne samo u Glasgowu nego i drugdje, jer moj je cilj predstaviti i razumjeti tu terminologiju arhitektonskog jezika koji se, na žalost, trenutačno ne razumije», smatra prof. dr. Jeremy Howard.

Organizatori seminara bili su Zaklada »Teleki László« i Ravnateljstvo za zaštitu kulturnog naslijeđa iz Mađarske, u suradnji s Gradom Suboticom i nevladinim organizacijama Authentic Vojvodina i URBIS.

Slavica Mamučić

DA JE SUBOTICA GRAD BIKIKLISTA POTVRĐUJE I ISKUSTVO SERVISERA NAJPOPULARNIJEG PRIJE

Povratak dvokotačima radi štednje, ali

László Fehér, poput mnogih zaljubljenika u vožnju na dva kotača, bicikl smatra savršenim prijevoznim sredstvom kojim se lako stiže do svake točke u ovom ravničarskom gradu * Osim što je praktičan, bicikl je duboko usađen u tradiciju grada i navike stanovnika, nastalih uz nekada poznatog i kvalitetnog proizvođača, tvornicu »Partizan«, u kojoj je i Fehér stjecao prva stručna znanja

Jedan od lokala ispred kojeg se biciklisti u Ulici Arsenija Černojevića najčešće zastavljaju je servis »Exage« na broju 21, specijaliziran upravo za dvokotače, omiljeno prijevozno sredstvo Subotičana, osobito popularno u ovim toplim danima kada se koristi i za prijevoz i za rekreaciju. Zapažanje *Lászla Fehéra* tijekom osmogodišnjeg postojanja servisa je da je posljednjih godina korištenje bicikla preraslo u pravi »pokret«, u kojem sudjeluju sve generacije. Fehér pripada zaljubljenicima u najmasovnije prijevozno sredstvo Subotičana, za nekoliko nijansi više od ostalih jer je radio i u proizvodnji bicikala, u nekada nadaleko poznatoj tvornici »Partizan«, u odjelu za proizvodnju prototipova.

»Nakon odlaska iz »Partizana« 2000. godine radio sam u nekoliko servisa, sve dok se 2003. nisam odvažio otvoriti svoj servis. Da pokušam, jer počeo sam

s posuđenim novcem, i opremio sam radnju tek toliko da od svakog dijela za popravak bicikla imam po jedan komad. U prvoj eksperimentalnoj godini uspio sam vratiti novac i ostao u ovoj djelatnosti. Ide, ima posla, trudim se... Zatvorim servis u 17 sati, a još satima završavam posao. Ja sam i majstor i direktor i spremačica«, kaže Fehér o iskustvu koje prolazi u obrtništvu, u uslužnoj djelatnosti koja zahtijeva puno uloženog rada, energije, vremena i umijeće kontakta s mnoštvom klijenata.

ULJEPŠAVANJE BIKIKLA

László Fehér smatra kako danas ima velikih potreba za majstorima koji se bave biciklima. »Vremena su teška, ljudi su se vratili na bicikle, najjeftinije, ali i najpraktičnije prijevozno sredstvo u ovom malom gradu.«

Pristup biciklu kao prijevoznom sredstvu je različit, netko

ga koristi zato što mora, netko zato što ga voli, ali se i na prvi pogled na gradske ulice potvrđuje kako je u masovnoj uporabi. U specijaliziranom lokalu za ovaj tip vozila klijente uče da nešto više pažnje održavanju svog vozila posvete upravo u vrijeme kada ga ne voze, zimi. »Zimsko je doba dobro vrijeme za odvoz vozila na servisiranje i zamjenu dijelova, kada ne koriste bicikl i mogu bez njega nekoliko dana.

Najviše volim raditi na poslovima koji se nazivaju redovitim održavanjem bicikla, tada poznajem vozilo, znam u kakvom je stanju, znam što treba popraviti ili zamijeniti, i za vozača je to sigurnost jer ga redovito održavan bicikl neće ostaviti na cesti.«

Osim zbog održavanja i popravki, u servis se donose i vrlo lijepi i kvalitetni bicikli da bi se još unaprijedili i uljepšali, i bili »za klasu« bolji. »Netko

DIJEVOZNOG SREDSTVA

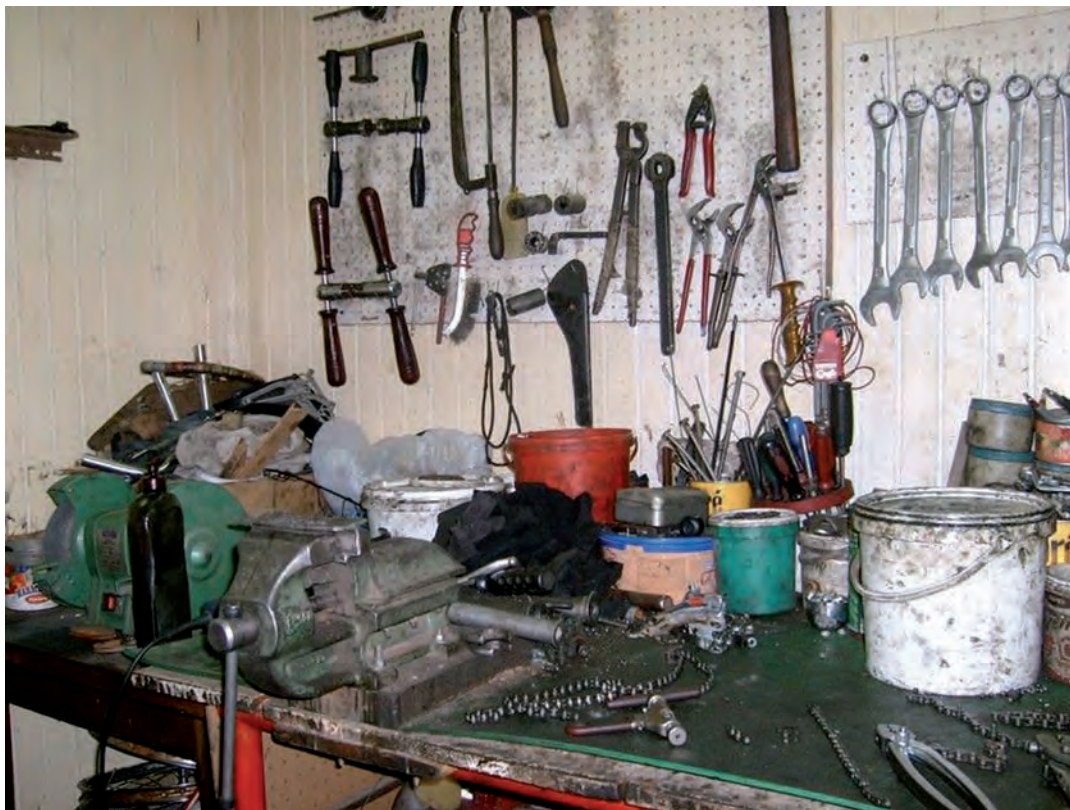
li i ljubavi

želi još bolji mjenjač, drugačiju kočnicu, da bolje hvata ili da je ljepša, šare na gumama ovakve ili onakve... Često se događa da klijent želi promijeniti dio ne zato što je loš, već da bicikl bude ljepši. Kao i na kolima – kozmetika.«

Servis se, ipak, najčešće posjećuje u hitnosti, kada se biciklom ne može dalje: kada »zablokira«, pukne sajla kočnice, pokvari se lanac, probuši guma...

VOŽNJA IZ NOSTALGIJE

Prvih 11 godina radnog staža vlasnik servisa za bicikle »Exage« (naziv po nekadašnjoj kvalitetnoj japanskoj seriji dijelova za bicikle) László Fehér proveo je u »Partizanu«, gdje je, kako kaže, puno naučio uz iskusnog majstora *Istvána Dékány* – čika Pištu. Danas smatra kako je upravo ova tvornica proizvođači kvalitetne bicikle desetljećima utjecala na stvaranje stava Subotičana prema dvokotačima, njegujući svojevrstni stil prijevoza i života u širokom ravničarskom gradu. »Voziti bicikl, to je pomalo i nostalgичnost. Imali smo jako dobru tvornicu koja je proizvodila bicikle, to su bila

lijepa, kvalitetna i pristupačna vozila, i svatko je imao bicikl. Takvo sjećanje u nama traje i stalno mu se vraćamo. Bicikl je u Subotici način života«, kaže László Fehér.

Majstori se još uvijek susreću s biciklima koje je proizvodila subotička tvornica tijekom svoje duge povijesti. »Danas je bio jedan gospodin s biciklom davno proizvedenim u 'Partizanu'. Jako lijepo sređen bicikl, svaki dio originalan, očuvano originalno sjedalo, lampa... Ponekad dobijem raditi takav lijepi stari bicikl, milina je raditi na njima, to se

ne može usporediti s današnjim proizvodima. Koristili su puno kvalitetnije materijale u proizvodnji dijelova. Ali su tada i bicikli bili skuplji.«

Jedna poruka ili savjet stručnjaka iz servisa za bicikliste: »Najbolje je da ljudi na bicikl

gledaju kao na partnera. Jer to, ipak, nije samo sredstvo, to je partner koji pomaže da se pređe određeni put. I kao i u svemu drugom, ne možemo samo koristiti, treba i pružiti i brižno njegovati.«

Katarina Korponaić

PREDSTAVLJANJE KNJIGE I PREMIJERA IGROKAZA U VAJSKI

Vaištancima je u subotu, 28. svibnja, u velikoj dvorani mjesnog vatrogasnog doma predstavljena knjiga »Gradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću« autora Ivana Andrašića, a u nastavku večeri dramska skupina HKUPD-a »Dukat« premijerno je izvela igrokaz »Dukati« autora Mate Kovandžića.

Večer je započeta svečanom pjesmom »Šokadija« autorice Božane Vidaković iz Sonte, u izvedbi mješovite pjevačke skupine »Dukata« uz pratnju tamburaša KPZH »Šokadija« iz Sonte.

KNJIGA

Predsjednik »Dukata« Pavle Pejčić pozdravio je sve nazočne i najavio predsjednika »Šokadije« Zvonka Tadijana, ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislava Žigmanova i autora knjige Ivana Andrašića. U početnom osvrtnu Tadijan je konstatirao kako o životu i radu Šokaca ne postoji puno pisanih podataka.

»O prošlosti Šokaca zapisano je zanemarivo malo, rekao bih samo u fusnotama. No, zbog toga ne smijemo lamentirati, jednostavno, uzмимо olovku i pišimo! Imamo svoje prastare običaje, imamo svoje nošnje, pjesme, ne smijemo sve prepustiti zaboravu. Moramo zapisati sve što možemo i tako ovo veliko etnološko blago ostaviti onima koji dolaze iza nas. Ne zaboravite, što nije zapisano, nije ni postojalo. Andrašić je to osjetio i za razliku od mnogih, bio je i dovoljno uporan da ovaj opsežan posao privede kraju. Zahvaljujući upravo toj njegovoj upornosti pred nama je sada ova knjiga, koja je jedinstven povijesni dokument, ne samo o tehničkom segmentu gradnje jedinica za stanovanje, nego i jedinstveno svjedočenje o načinu života i rada Šokaca u jednom određenom vremenskom razdoblju. Iako je u naslovu knjige Sonta, rekao bih da se tako živjelo u svim podunavskim šokačkim selima, pa tako i kod

Zvonko Tadijan, Ivan Andrašić i Tomislav Žigmanov

Iza nas će ostati samo zapisano

Vaištancima predstavljena knjiga »Gradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću« autora Ivana Andrašića * Dramska skupina HKUPD-a »Dukat« premijerno izvela igrokaz »Dukati«

vas«, rekao je, između ostaloga, Tadijan.

U nastavku Tomislav Žigmanov predstavio je rad Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, s naglaskom na nakladničku djelatnost.

»Zapazili smo pisanje Andrašića u formi feljtona u 'Hrvatskoj riječi' na temu gradnje ovih kuća i svega vezanoga uz njih. Potaknuli smo ga na korak dalje, a u razgovorima s kompetentnim ljudima samo smo dobili potvrdu našega zapažanja. Recenzentica, znanstvena novakinja Sanja Lončar, izrazila se vrlo pozitivno o ovakvom načinu rada i nakon njezinih primjedbi tehničke naravi Andrašić

je manirom iskusnog etnografa priveo posao kraju na veliko zadovoljstvo svih nas. Ovom knjigom postavio je vrlo visoke standarde za buduća istraživanja i zapisivanja naše prošlosti općenito«, rekao je između ostaloga Žigmanov.

Na koncu, Vaištancima se osobno predstavio i Andrašić. Govorio je o svom petogodišnjem radu na prikupljanju građe za knjigu, o problemima s kojima se susretao, ali i o velikom zadovoljstvu urađenim.

»Dragi prijatelji, vjerujem da i među vama ima onih koji su u stanju zapisati puno toga. Morate ispuniti samo dva uvjeta. Morate raditi sustavno, biti vrlo uporni

i neumorni, a i kad posustanete, morate pokraj sebe imati nekoga tko će vas obodriti i potaknuti na nastavak. I, kad se knjiga našla pred čitateljima, svi problemi su zaboravljeni, samo mi se javio osjećaj velikog zadovoljstva, osjećaj ponosa«, rekao je za kraj Andrašić.

IGROKAZ

U nastavku večeri, umjesto najavljenih, pa u posljednji čas otkazane predstave »Atentatori« HKUPD-a »Stanislav Preprek« iz Novog Sada, nazočni su vidjeli jednočinku »Dukati« autora Mate Kovandžića, u izvedbi dramske skupine domaćina. Redatelj ove predstave Pavle Pejčić, skupa sa svojim glumcima, priredio je sumještanima i uzvanicima polusatnu zabavu. Britki, pučki humor podsjetio ih je na vremena »kad se nisu nosile gaće«, kako je rekla jedna nazočna starica. Ovom predstavom članovi »Dukata« pokazali su kako imaju solidan glumački i redateljski potencijal i vjerujemo da će biti još dramskih predstava u Vajski.

K. P.

Detalj iz igrokaza »Dukati«

Pjesmom za život

Zajednički organiziranim humanitarnim koncertom, održanim u nedjelju 29. svibnja u velikoj dvorani Doma kulture u Sonti, mjesne zajednice Sonta i Prigrevica pridružile su se već pokrenutoj akciji »Za Ilijino srce«. Podsjetimo, prošle je godine uspješno provedena kampanja prikupljanja 100 tisuća eura za transplantaciju srca 18-ogodišnje Sonćanke *Vanje Pilipović*. Vanja je zahvaljujući prikupljenim donacijama operirana i uspješno se oporavlja. Za spas jednoga mladoga života u državnom proračunu tada nije bilo sredstava, a po svemu sudeći, priča se ponavlja. I u ovom slučaju bolesnik i njegovi najbliži oslanjaju se na humanost maloga čovjeka, a ne na državne institucije.

Problemi tehničke i administrativne naravi i dalje su u fazi rješavanja, država i dalje nema sredstava za spas jednog mladog čovjeka, čovjeka na pragu života, jer propisi tako kažu. Na koncertu se okupilo oko 150 gledatelja. Ulaz je bio slobodan, a u holu je bila postavljena kutija za dragovoljne priloge. Oni koji su ulazili u dvoranu ubacivali su u kutiju novčanice, svatko prema svojim mogućnostima.

U dvoipolsatnom programu predstavili su se mješovita pjevačka skupina i tamburaški sastav KPZH »Šokadija« s vokalnim solistom *Tomislavom Jakšićem*, folklorna skupina odraslih OKUD-a »Ivo Lola Ribar«, nastupila je i »Ribareva« dječja folklorna skupina uz pratnju tamburaškog sastava

HUMANITARNA MANIFESTACIJA U SONTI

Dobrotvorni koncert »Za Ilijino srce« u Domu kulture zajednički organizirale MZ Sonta i MZ Prigrevica

»Šokadije«, ženska vokalna skupina »Lazarice«, tamburaški sastav »Tandora«, te bendovi »Vulkano band«, »Dar-mar« i »Mali mrav«.

»Očekujem povoljan ishod ove akcije. Hvala i Sonćanima, koji su i ove večeri pokazali

svoje veliko srce. Ovakve koncerte već smo organizirali, a u Prigrevici smo imali i akciju prikupljanja dragovoljnih priloga po svim kućanstvima«, rekao je tajnik MZ Prigrevica *Stojan Zorojević*.

Ivan Andrašić

Pomoć za transplantaciju

Dvadesetpetogodišnji *Ilija Radojčić* iz Prigrevice, mjesto u općini Apatin, čeka na transplantaciju srca u klinici AKH u Beču. Ilijino srce radi sa svega 15 postotaka kapaciteta uz pomoć ICD aparata, a lijekovi i kirurške intervencije nisu dostatni. Točan uzrok bolesti ne može se utvrditi bez biopsije, koju je u ovom trenutku nemoguće uraditi zbog Ilijinog vrlo lošeg zdravstvenog stanja. Za transplantaciju srca bečka AKH klinika, sa svim priloženim popratnim troškovima, traži 100.000 eura. Ilijini roditelji, majka *Ana* i otac *Milan*, za sada su prodali pet kj. zemlje i traktor s priključnim strojevima, a kako kažu, spremni su prodati svu imovinu radi zdravlja svoga djeteta. Izlječenje Ilije Radojčića moguće je jedino uz transplantaciju srca, što se, nažalost, u našoj zemlji i dalje ne radi. Obitelj Radojčić stoga moli sve ljude dobre volje da svojim uplatama podrže akciju prikupljanja neophodnog novca, kako bi se spasio život njihovog sina.

Financijska pomoć može se uplatiti na račune:

- dinarski žiro račun (Banka »Intesa«): 160-5500100976812-09
- devizni žiro račun (iz zemlje i inozemstva): Swift kod: DBDBRSBG - IBAN: RS 35-160-5530200670920-60

HKPD »MATIJA GUBEC« IZ TAVANKUTA NA SMOTRI U VELIKOJ

Čuvajmo običaje zavičaja

Međunarodna smotra folklor »Čuvajmo običaje zavičaja«, 21. po redu, održana je od 27. do 29. svibnja u Velikoj (Hrvatska) u organizaciji Turističke zajednice općine Velika i mjesnog KUD-a »Ivan Goran Kovačić«, pod pokroviteljstvom općine Velika.

U petak, 27. svibnja, održana je humanitarna nogometna utakmica između ekipa Zekić i prijatelji i Humane zvijezde na kojoj su Veličani ugostili poznate hrvatske nogometaše koji su igrali za teško bolesnog Trenkovčanina *Marija Markanjevića*.

U sklopu smotre folklor a po drugi put postavljen je i Najduži

stol u Hrvata koji pripremaju stanovnici općine Velika, udruge s područja općine Velika te gosti iz svih krajeva Hrvatske, ali i iz susjednih zemalja. Na stolu dugom oko 500 metara članovi Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija

Gubec« iz Tavankuta, koji su sudjelovali u ovoj smotri, izlagali su tradicionalno jelo taranu i time oduševili nazočne.

Nakon kušanja delicija, za sudionike i sve mještane upriličen je prekrasan vatromet i koncert tamburaških sastava.

Smotra je okupila sudionike iz raznih krajeva Hrvatske, Srbije, Rumunjske i Mađarske. Naime, 17 KUD-ova gledateljima je prikazalo svoje plesno umijeće.

Članovi HKPD-a »Matija Gubec« predstavili su se izvornim plesovima bunjevačkih Hrvata.

Suzana Gagić

HODOČAŠĆE PODUNAVSKIH HRVATA U TUZLU

Sjećanje na zavičaj praotaca

Ako je u nama ostalo sjećanje na podrijetlo i korijene više od tri stotine godina, ne smijemo dopustiti da naša djeca, unuci i praunuci to zaborave

»Sve što radimo i što nam se događa, djelo je Božje. Ništa se ne događa slučajno, a sve ovisi o tome koliko čovjek vjeruje i koliko se predaje Bogu. U tom smislu, i ovo druženje koje je započelo prije 23 godine, o čemu može posvjedočiti ovdje prisutni fra Josip, koji je bio jedan od inicijatora uspostavljanja veze između Bača i Tuzle, nije slučajno«, rekao je gvardijan franjevačkog samostana u Tuzli fra Zdravko Anđić, pozdravljajući hodočasnike iz Bača, Vajske i Plavne koji su, predvođeni bačkim župnikom vlč. Josipom Štefkovićem u nedjelju, 29. svibnja, hodočastili u zavičaj svojih praotaca. »Tamo u Baču žive ljudi koji gaje sjećanja na odlazak katolika iz Gradovrha

u Bač i Bačku prije 320 godina, gaje sjećanja na ove krajeve, a milosni lik Gospe Gradovrško-Bačke još i danas se čuva u franjevačkom samostanu u Baču. Narod, odnosno zajednica koja želi imati neku važnost, mora imati i svoja sjećanja. I baš ta sjećanja, ta naša pričanja koja će svjedočiti o našoj prošlosti, daju nam za pravo da nastavimo gajiti korijene i veze s prošlošću. Narod koji zaboravlja i koji se stidi svojih korijena, svoje prošlosti, nema se pravo nadati niti budućnosti.

Nas veže Gradovrh, veže nas Gospa, a da imamo zajedničku prošlost, svjedoči još jedan događaj. Mi u Bosni i Hercegovini ove godine obilježavamo četiri stoljeća prve tiskane knjige u Bosni i Hercegovini na narodnom jeziku.

To je knjiga fra Matije Divkovića 'Nauk krstjanski 1611'. Knjiga je pisana bosančkim pismom ili bosančicom i jedan originalni primjerak te knjige darovan je papi Ivanu Pavlu II. za njegovog posjeta Banjaluci. Danas je teško naći original ove knjige a da nije oštećena. Jedina knjiga koja je potpuno sačuvana nalazi se u franjevačkom samostanu u Baču.

Suradnja Tuzle i Bača započela je prije 23 godine proslavom 300. obljetnice dolaska Hrvata Šokaca iz Soli u Bač i okolicu. Ovoj proslavi prethodili su značajni događaji za Hrvate ovog kraja, između ostalih i drugo krunjenje slike Radosne Gospe 1985. godine koju je u Baču okrunio njegova ekscelencija apostolski nuncij u Beogradu.

Uzajamni posjeti Tuzlaka i Bačana prekinuti su 2007. godine. Članovi HKUPD-a »Mostonga« iz Bača ponovno su uspostavili suradnju s franjevačkim samostanom iz Tuzle, a već 2008. godine zajednički su proslavili 320. obljetnicu preseljenja velikog broja katolika iz Gradovrha u Bač. Manifestacija pod nazivom »Tragovi Šokaca – od Gradovrha do Bača 1688.-2008.« trajala je cijelu godinu i okupila je Šokce iz cijelog bačkog Podunavlja – od Santova do Bođana i cijeli tuzlanski kraj.

»Ako je u nama, kao što je fra Zdravko rekao, ostalo sjećanje na podrijetlo i korijene više od tri stotine godina, ne smijemo dopustiti da naša djeca, unuci i praunuci to zaborave.«

Za hodočasnike i njihove domaćine služena je sveta misa u crkvi sv. Petra i Pavla koju je predvodio bački župnik vlč. Josip Štefković uz koncelebraciju fra Zdravka Anđića i fra Josipa Zvonimira Bošnjakovića. Poslije mise, gosti su se s domaćinima uputili u razgledanje grada i njegovih znamenitosti.

»Ovaj put posjetili smo staro crkvište i Katolički školski centar koji pohađa više od 800 učenika«, kaže Dara Filipović, predsjednica HKUPD-a »Mostonga« iz Bača, koje je i organizator ovog posjeta.

Stanka Čoban

SOĆANKE I OVOG PUTA POKAZALE DOBRU VOLJU

Nove nošnje za samo mjesec dana

Od samog osnivanja Hrvatskog kulturnog društva »Šid«, pokraj mnogobrojnih žena iz Šida, spremnost i volju pomoći iskazale su i vrijedne žene iz Sota. Osim toga, uz mnogobrojnu djecu iz Šida, sekciji folklor i tamburice priključila su se i djeca iz Sota, voljna i željna naučiti nove korake i nastaviti tradiciju svojih predaka. Roditelji su im bili puna potpora u tome pa se njihova pomoć od samog početka svodila na dovođenje djece na probe i njihovo odvoženje, ali i na sve ostale aktivnosti društva.

Ovo relativno mlado hrvatsko kulturno društvo ne raspolaže velikim sredstvima, a da bi se djeca pojavljivala na nastupima

bilo je neophodno izraditi nošnje. Na prvim javnim nastupima djeca su oblačila posudene nošnje i baš iz tog razloga žene iz Sota su u razgovoru s Marijom i Josipom Pavlovićem, članovima predsjedništva društva, predložile da pomognu u izradi nošnji. Vrijedne ruke – Vesne Šafarik, Kate Stanišić, Ane Dovčak, Ljubice Mendjan, Darije Mendjan, Marije Vaht Marije, Zorice Šafarik, Ružice i Vesne Sklenar i Ane Sarvaš iz Ljube, za samo mjesec dana izvezle su pruge za suknje i ulame za ukupno devet ženskih nošnji. Kako one kažu, veliku ulogu odigrao je i potpredsjednik društva Josip Pavlović, koji se osobno angažirao da trukuje

razne mustre, uglavnom stare, nesvakidašnje, koje su uglavnom uzimane sa starinskih ponjava a i uz njegovu pomoć su se organizirale i počele s radom.

Soćanke su sretne što je u Šidu osnovano hrvatsko kulturno društvo i zadovoljne su radom. U svakoj akciji, kako kažu, dat će društvu punu potporu, jer se i njihova djeca neizmjereno raduju svakoj probi. Sljedeći korak je, kako kažu, šljokicanje rubaca ali i sve ostalo u čemu bi njihove vješte i vrijedne ruke mogle pomoći. Neizmjereno se raduju ponovnom radu kreativne radionice za zlatovez, i velika im je želja to nau-

čiti raditi, kako bi i u tom pogledu mogle dati svoj doprinos. Sve što su do sada činile radile su od srca, a sve u cilju da se očuvaju običaji i pomalo zapostavljena tradicija. Sve je lakše i bolje kada se ljudi udruže i slože, a dosadašnje iskustvo i suradnja HKD-a »Šid« i Soćana pokazala je kako se zajednički trud doista isplatio, prvenstveno zbog sreće i osmijeha na dječjim licima.

Suzana Darabašić

DOPRINOS KULTURI HRVATA KROZ PRIZMU PASIONSKE BAŠTINE

Karmelićanski samostan na Buškom Jezeru

Muka kao nepresušno nadahnuće

Svoja izlaganja na Buškom jezeru s vrlo zanimljivim temama u subotu i nedjelju iznijelo je devetnaest izlagača, među njima i Marija Šeremešić iz Sombora

Međunarodni simpozij »Muka kao nepresušno nadahnuće kulture« tradicionalni je znanstveni skup gdje se sudjelovanjem velikog broja stručnjaka i njihovim promišljanjem o glazbenim, književnim, likovnim i drugim temama pruža dublji uvid u pasionske sadržaje svih hrvatskih prostora.

U organizaciji Udruge Pasiionska baština iz Zagreba, Hrvatske karmelske provincije u Zagrebu i samostana – Duhovnog centra »Karmel sv. Ilije« na Buškom jezeru, od 26. do 29. svibnja održan je međunarodni znanstveni simpozij na kojem je među ostalima govorila i *Marija Šeremešić*, predsjednica UG »Urbani Šokci« iz Sombora.

SLJEDEĆI SIMPOZIJ U SOMBORU

Ovaj je simpozij, po riječima organizatora, bio neformalniji i održan je u »Karmelu sv. Ilije« na Buškom jezeru. Otac *Zvonko Martić* iz spomenutog samostana pozvao je sudionike prošlogodišnjeg skupa na okupljanje, kako bi se govorilo o doprinosu kulturi Hrvata iz različitih podneblja, zemalja u kojima žive. To je ujedno bio i uvod za osmi simpozij koji će sljedeće godine biti održan u Somboru. Glavni organizator bit će UG »Urbani Šokci«, što predsjednicu Mariju Šeremešić osobito raduje, ali s druge strane, po njezinim riječima, treba biti i oprezan jer je to imo-

zantan skup koji će trajati četiri dana.

»Najveći troškovi bit će smještaj i hrana, ali se nadam da će udruga 'Urbani Šokci' u suradnji sa svim hrvatskim institucijama i Gradom Somborom to uspjeti organizirati«, kaže Marija Šeremešić.

Kako će osmi simpozij biti održan u Somboru, na sudjelovanje i izlaganje bit će pozvani i župnici somborskih župa i redovnici karmelićanskog samostana, kako bi se i njihovim izlaganjem mogao vidjeti doprinos ovdašnjih Hrvata – kulture, vjeri, kroz prizmu pasionske baštine.

DUHOVNI OCI IZ BAČKOG MONOŠTORA

Ovogodišnji je simpozij otvoren u četvrtak, 26. svibnja, koncertom »Miserere Nobis« u samostanskoj crkvi Karmela sv. Ilije. Iako je korizmeno razdoblje za nama i još uvijek smo u uskršnom vremenu, ovaj je koncert bio korizmeni susret kroz glazbu i riječ maestra don *Dragana Filipovića*. Na njemu su sudjelovali Katedralni zbor Marija – Mostar, Katedralni akademski zbor mladih: Pro-

musica i Gaudeamus, Akademski pjevački zbor Sveučilišta u Mostaru, Simfonijski orkestar – Mostar i studenti Glazbene akademije Sveučilišta u Splitu.

Svoja je izlaganja o vrlo zanimljivim temama u subotu i nedjelju iznijelo devetnaest izlagača. Marija Šeremešić imala je izlaganje u petak o temi »Doprinos karmelićana o. *Ladislava Markovića* i o. *Ivana Keravina* kulturi hrvatskog naroda Sombora i okolice«.

»Imala sam potrebu govoriti o ovoj dvojici ljudi koji su potekli iz šokačkog mjesta Bačkog Monoštora i koji su u svom vremenu, pa i nama za budućnost kroz svoje radove ostavili ne samo veliki doprinos, nego i veliku ljubav prema Bogu i čovjeku«, kaže Marija Šeremešić te dodaje:

»Ta je tema bila prilično nepoznata većini, pa i nekim ljudima koji su otišli u karmelićanske samostane. Jedan od njih je i o. *Zlatko Pletikosić*, podrijetlom Somborac, koji je sada na Buškom jezeru. Bilo mi je veoma drago što sam imala prigodu družiti se s njim, a on je bio vidno sretan što je dio svih tih događanja i što smo na neki način uspostavili kontakt i

suradnju i za neka buduća vremena.«

Ovu je temu Marija Šeremešić odabrala kako bi se otrglo od zaborava ono što su ljudi posvećeni karmelu, o. *Ladislav Marković* i o. *Ivan Keravin*, dali svom hrvatskom narodu, ne samo svojim radovima, već i svojom duhovnošću. U vremenu kada su ova dva duhovna oca djelovala, za njihovo rodno mjesto – Bački Monoštor, oni su bili »veliki ljudi«, a zahvaljujući upravo njima, ovo je mjesti iznjedrilo i pjesnika *Stipana Bešlina*, koji je pripadao toj generaciji.

»Njihova je generacija imala više svećenika, ali su oni meni značajni kroz duhovnost karmela i kroz moje osobno iskustvo – jer su bili ispovjednici mojih roditelja, bili su naši prijatelji, ali i generacijski vezani za moje roditelje – imala sam prigodu upoznati i neku njihovu drugu stranu. Iako je to bilo davno, neka sjećanja su ostala. Oni su svaki na svoj način meni pružili iskustvo i veliku inspiraciju, stoga sam temu za ovaj moj rad našla upravo u njima«, kaže Marija Šeremešić.

Ova dvojica karmelićana bili su veliki duhovni oci, govornici i traženi ispovjednici, zaslužni za osnivanje samostana u Remetama (Zagreb), te su ostavili neizbrisiv trag za svoj narod kojeg treba ponovno pronalaziti, otkrivati i njime ići. Stoga je ova tema predsjednice Urbanih Šokaca bila pravi odabir za pasionsku baštinu Hrvata naših krajeva.

Zlatko Gorjanac

Okrugli stol – Marijanska svetišta

Šesti Međunarodni okrugli stol »Urbani Šokci«, kojeg organiziraju Udruga »Šokačka grana« iz Osijeka i UG »Urbani Šokci« iz Sombora održat će se u četvrtak, 9. lipnja, u Osijeku i u petak, 10. lipnja, u Somboru. Ovogodišnja je tema »Marijanska svetišta«, a sudjelovat će predavači iz Hrvatske, Mađarske i Srbije (Vojvodine). U Somboru je početak zakazan za 10 sati u Velikoj dvorani Gradske kuće (Trg Presvetog Trojstva).

FESTIVAL VATROGASTVA U NOVOM SADU

U Novosadskom Master centru od 27. do 29. svibnja održan je prvi internacionalni festival vatrogastva pod nazivom »Fire Fest 2011«. Ovaj je festival jedinstven na području jugoistočne Europe i okupio je veliki broj vatrogasnih jedinica, kako iz zemlje, tako i iz Slovačke, Republike Srpske, Hrvatske (Opatija i Slavonija), Slovenije...

Ideja festivala je okupljanje što većeg broja vatrogasaca na jednom mjestu, kako iz zemlje, tako i iz država u okruženju,

radi edukacije, razmjene iskustava, ali i druženja. Podaci govore kako je 70 posto požara u Republici Srbiji izazvano neznanjem i nepažnjom. Katastrofalno je saznanje da je u našoj zemlji u 2004. godini izbio 15.061 požar gdje su život izgubile 234 osobe, ozlijeđeno je 669 osoba, među kojima i 47 vatrogasaca. Većina nas se nikad ne zapita - što uopće znamo o požaru i što bismo sve trebali znati? Ovaj je festival mnogima omogućio da upoznaju vatrogasnu djelatnost, kao i da shvate kako uobičajena nemarnost

može dovesti do katastrofalnih posljedica.

Festival je otvorio *Dragan Dončevski*, zamjenik načelnika Uprave za vatrogasno-spasilačke jedinice Sektora za izvanredne situacije, a pripadnici različitih vatrogasnih jedinica pokazivali su razne vježbe, prezentirali vatrogasnu opremu, provodili stručnu edukaciju odraslih i djece. Osim toga, posjetitelji su mogli čuti i predavanja o spašavanju iz ruševina, kontroli dima prilikom gašenja... i vidjeti simulacije spašavanja u slučaju prometnog ude-

sa i spašavanja s velikih visina.

U okviru festivala postavljen je Muzej vatrogasne opreme koju čine predmeti koji se čuvaju u fondu Muzeja grada Novog Sada i arhivima Vatrogasne brigade Novog Sada i Vatrogasnog saveza Vojvodine, a izložene su i fotografije načinjene prilikom vatrogasnih intervencija.

Ovaj festival organizirala je Udruga profesionalnih vatrogasaca Novog Sada s težnjom da ova manifestacija postane tradicionalna.

Ankica Jukić-Mandić

PROJEKT UNAPREĐENJA ŽIVOTNOG OKOLIŠA U OPĆINI BAČ

Jačanje kapaciteta lokalnih vlasti

Konferencija u povodu službenog otvorenja projekta pod nazivom »Podizanjem svijesti građana do unapređenja zaštite životnog okoliša u općini Bač« održana je u utorak, 24. svibnja, u Business clubu u Selenči.

Riječ je o zajedničkom projektu općine Bač i grada Sombora u okviru »Exscange 3 programa«, a na konferenciji su govorili predsjednik općine Bač *Tomislav Bogunović*, gradonačelnik Sombora *Nemanja Delić* i menadžer projekta *Ognjen Marković*.

Delegacija EU u Srbiji raspisala je poziv za podnošenje projekata s ciljem jačanja kapaciteta lokalnih vlasti za unapređenje lokalnog razvoja sukladno vlastitim prioritetima. Poseban cilj u okviru kojega je projekt predložila općina Bač jest unapređenje kapaciteta vlasti na polju zaštite životnog okoliša i upravljanje otpadom, a izvorni korisnici projekta su 100 zaposlenih u javnom sektoru i 1440 djece u školskim i predškolskim ustanovama, koji će proći odgovarajuću edukaciju.

Za realizaciju ovoga projekta osigurano je iz europske kase 111.645 eura. Istaknuto je kako općina Bač i grad Sombor ostvarujući ovaj projekt jačaju svoje dobre odnose i pri tome rješavaju konkretne probleme svojih sredina, a ovaj je projekt praktičan primjer kako se zajedničkim nastupom, koristeći sredstva EU, unapređuje životni okoliš, zaključak je ovoga skupa.

Z. P.

NEUSPJELA PRODAJA NEKADAŠNJEG APATINSKOG GIGANTA

Brodogradilište bez kupca

Na javnom nadmetanju organiziranom 25. svibnja Brodogradilište iz Apatina nije dobilo novoga vlasnika niti nakon pokušaja prodaje iz stečaja. Zainteresiranih kupaca nije bilo. Sljedeći korak je utvrđivanje daljnje procedure prodaje od strane odbora vjerovnika i stečajnog upravitelja. Po riječima stečajnog upravitelja *Predraga Ljubovića*, aktualne su tri opcije: prva je ponovna organizacija prodaje javnim nadmetanjem, druga bi bila prikupljanje ponuda, a treća

je neposredna pogodba. Početna cijena na javnom nadmetanju bila je 292.139.500 dinara, dok dug iznosi 1.185.000.000 dinara. Od prodaje Brodogradilišta, po Zakonu o stečaju, namirili bi se povjeritelji po prioritetu, a najveći su – Vojvođanska banka, TIM iz Srijemske Mitrovice i Agencija za osiguranje depozita.

Prije ovoga pokušaja prodaje apatinski brodograditelji bili su jedinstveni u stavu da je interes grada prodaja Brodogradilišta zainteresiranom kupcu »Peters Shipyards« iz Nizozemske i da, ukoliko bi kupac bio netko od domaćih biznismena, izgradnja brodova, bez obzira na sva obećanja, ne bi bila nastavljena.

I. A.

U OSIJEKU ČETIRI SAJMA U JEDNOM

Predstavili se i gospodarstvenici iz Bačke

Proteklog vikenda Osječki sajam d.o.o. i Županijska obrtnička komora u suradnji s Gradom i Osječko-baranjskom županijom organizirali su čak četiri sajma u jednom: 19. međunarodni sajam graditeljstva EXPO 2011, 12. obrtnički sajam, 4. sajam znanosti i 15. sajam automobila i prateće industrije – Motomobil 2011. okupili su više od 160 sudionika iz čitave Hrvatske te susjednih zemalja – Srbije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Mađarske i Slovenije. Sajam je u četiri dana posjetilo na desetine tisuća posjeti-

knu gospodarske aktivnosti.

Predsjednik Županijske obrtničke komore *Dragan Grabrović* posebice je naglasio odličnu suradnju Osijeka s gradovima prijateljima, pa su ovdje i predstavnici Maribora, Tuzle i Subotice, koja je došla s nekoliko svojih tvrtki i predstavnicima lokalne samouprave.

Ivan Vojnić Tunić, tajnik Regionalne gospodarske komore Subotica, predstavio je na sajmu čitavu regiju, grad Suboticu i još 5 općina, gdje je registrirano 4600 tvrtki i više od 7 tisuća obrtnika.

Zadovoljan je sve učestalijim susretima što pridonosi većoj prepoznatljivosti u okruženju što je uvjet da svi zajedno budemo zanimljivi velikoj obitelji Europe.

»Veze među gospodarstvenicima na ovim prostorima nikad i nisu prekidane na opću dobrobit, a u prvom tromjesečju Subotica se može pohvaliti pozitivnim skorom jer je izvoz u Hrvatsku 2 i pol puta veći od uvoza. Ta činjenica raduje, ali i naše prijateljstvo, pa će već početkom lipnja predstavnici županijske komore s gospodarstvenicima iz Osijeka doći u Suboticu, a samo tjedan poslije doći će i gospodarstvenici Bjelovara«, rekao je Tunić.

S naglašenim zanimanjem praćeno je i izlaganje *Mirka Prčića*, menadžera u subotičkom Longlenu, dok je govorio o novom proizvodu prvi puta predstavljenom na sajmu u Parizu 2009. godine, gdje su zavrijedili i prvu nagradu. Riječ je o materijalu koji spada u red lakih betona čija je težina umnogome manja od klasičnih materijala, pa je uz čeličnu konstrukciju osnov suvremene gradnje. Sajam je prigoda da prednosti sofisticiranih materijala predstavi i gospodarstvenima Osijeka i okolice.

Slavko Žebić

Župan Šišljagić i Ivan Vojnić Tunić

telja, a organizirano je i pregršt pratećih manifestacija - prezentacija poslovne zone Nemetin, prezentacija Tehnološkog parka Ljubljana, energetska efikasnost zgrada korištenjem sofisticiranih materijala, modernizacija sustava uređenja eksterijera i interijera, te edukacija motoriziranih građana u prometu.

Sajam je otvorio gradonačelnik *Krešimir Bubalo* i pohvalio se kako Grad čini sve da sajamski prostor dobije odgovarajući prostor, a kada je u pitanju gospodarski rast potvrdio je privođenje kraju radova na poslovnoj zoni Tenja, gdje je evidentno zanimanje brojnih investitora koji žele ulagati i raditi u Osijeku. Župan *Vladimir Šišljagić* pohvalio je napredovanje radova na poslovnoj zoni Nemetin, gdje je lokalna samouprava smanjila doprinose i do 60 posto i pozvao je banke da smanjenjem kamata pota-

PRVI SAJAM ORGANSKIH PROIZVODA U OSIJEKU

Kako do prihvatljivog tržišta

U Osijeku se baš sajmovalo proteklih dana, pa je u petak i subotu, 27. i 28. svibnja, u Tvrdi organizirana Međunarodna konferencija o proizvodnji i marketingu organskih proizvoda, koju je pratila i sajamska priredba na kojoj je 20-ak udruga i proizvođača predstavilo organske proizvode i Osječanima nudilo zdravu hranu. Organizator ovoga događanja je Udruga za kreativni razvoj SLAP u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Slavonije i Baranje, a ovo je prvi sajam zdrave hrane koji teži da postane tradicionalan.

Ovo je nova inicijativa sa željom potpore proizvođačima organskih proizvoda da dođu do prihvatljivog tržišta, te je sudionike pozdravio dožupan *Željko Kraljićak* i govorio o dosadašnjim rezultatima u Osječko-baranjskoj županiji te pohvalio Slap i RRA koje su zaslužne za takve rezultate i povlačenje značajnih sredstava iz pretpri- stupnih fondova EU. *Sonja Vuković*, predsjednica Slapa, istaknula je kako ova udruga već šestu godinu promiče organsku proizvodnju u cijeloj regiji i nastoji da Slavon-

Subotičani na štandu

cima donese konkretnu prednost u odnosu na druge regije u Europi. Zato Slap radi na okupljanju, educiranju i pripremi proizvoda za tržište, pa je stoga organizirao i ovaj sajam koji će posjetiteljima i građanima ponuditi dio te proizvodnje na kušanje i poticati ih da jedu zdravu hranu. Slap će i nadalje širiti mrežu malih proizvođača i pomoći im da zajednički nastupe na tržištu.

Prvom sajmu organskih proizvoda nazočilo je 20-tak udruga i proizvođača pa smo porazgovarali s izlagačima iz Subotice. *Josip Mamužić* iz Ljutova ponudio je 30-tak proizvoda što povrtnarske, što ratarske i voćarske proizvodnje. *Antal Cindel* iz Bajmoka ponudio je posjetiteljima sajma svoje eko-žitarice, ali i rakiju od dunja. Iz Totovog Sela kod Kanjiže došao je *Arpad Csiko* koji obrađuje oko 5 hektara zemlje i bavi se eko-proizvodnjom povrća, ima tridesetak vrsta kupusnjača i još puno drugih proizvoda. *János Farago* iz Oroma kod Subotice izložio je organske proizvode – začine i čajeve.

Slavko Žebić

KRONOLOGIJA od 3. do 9. lipnja

3. LIPNJA 1848.

Tijekom svoga boravka u Subotici kraljevski povjerenik *Petar Černović* je radi osiguranja javnog reda i mira imenovao privremenu mirovnu komisiju kojoj je stavljeno u zadaću da otkloni moguće međunacionalne i vjerske sukobe. Za privremenog zapovjednika nacionalne garde imenovao je *Karla Rudića*, konjičkog kapetana u mirovini.

3. LIPNJA 1945.

O onovremenoj, poratnoj oskudici svjedoče podaci nadležnih gradskih službi koje su zaprimile 9000 kilograma šećera, 14.500 litara ulja, te stanovite količine octa i petroleja. Šećer su dobivala samo djeca, pola kilograma mjesečno, ali samo do uzrasta od dvije godine, dok su od dvije do sedam godina imali pravo na 200 grama na mjesec.

3. LIPNJA 1963.

Među prvim u zemlji, pri subotičkoj Općinskoj skupštini, utemeljena je Služba pravne pomoći i za kratko vrijeme postala je uzorom za druge. Na čelu službe bio je ugledni pravnik *Balint Vujkov*.

3. LIPNJA 1994.

Nakon što je obuzdana inflacija prosječna mirovina u Subotici iznosi 113 dinara i 25 para.

4. LIPNJA 1745.

Gradsko vijeće povlaštenog komorskog grada Svete Marije (Subotice) obnarodovalo je prvi gradski statut pisan onodobnom dalmatinskom ikavicom, a tiskan latinicom. Statut

se, glede fonetike i morfologije ne razlikuje od i danas živog lokalnog govora bačkih bunjevačkih Hrvata.

4. LIPNJA 1971.

U Subotici je otvoren veliki međunarodni Sajam zlatarstva, urarstva i opreme.

4. LIPNJA 1997.

Kazališni muzej Vojvodine u okviru serijala »Portreti kazališnih umjetnika« priredio je omaž umirovljenom prvaku subotičkog teatra *Gezi Kopunoviću*. O scenskim i pisanim ostvarenjima ovoga glumca i spisatelja govorili su njegovi suvremenici iz teatra, kazališni kritičari i pisci.

5. LIPNJA 1971.

Okružno javno tužiteljstvo zabranilo je rasturanje knjige *Albe Kuntića* »Počeci borbe za preporod bačkih Bunjevaca« koju je objavio vlastitom nakladom. Zabrana je uslijedila nakon što je, na više javnih skupova, oštro osuđen sadržaj djela koje krivo interpretira povijest bačkih bunjevačkih Hrvata.

5. LIPNJA 1977.

U povodu Svjetskog dana zaštite okoliša na Muškom štrandu, na Paliću, svečano je proglašeno okončanje tzv. »pothvata stoljeća« – sanacije jezera, kada je njegova voda proglašena zdravom. Tijekom šest godina, od 1971. do 1977. u izmuljavanje i druge radove, uloženo je 4,5 milijardi dinara.

6. LIPNJA 1945.

Održana je obnoviteljska skupština Hrvatskog akademskog

društva »Matija Gubec«, koje je utemeljeno 1940. godine. Tijekom okupacije mnogi su njegovi članovi djelovali ilegalno, tijesno surađujući s narodno-oslobodilačkim, antifašističkim pokretom. Za predsjednika društva izabran je pravnik *Lajo Filipović*.

6. LIPNJA 1992.

U parku ispred Gradske kuće postavljena je bista mons. *Blaška Rajića*, župnika crkve svetog Roka, istaknutog nacionalnog djelatnika i prvog predsjednika Narodno-oslobodilačkog odbora Subotice, u još okupiranoj Subotici, koju je izradila glasovita kiparica *Ana Bešlić*.

7. LIPNJA 1985.

Na subotičkoj tribini »Otvorena knjiga« gostovala je istaknuta zagrebačka pjesnikinja *Vesna Parun*, protagonistica suvremenog poetskog izraza, ne samo u Hrvatskoj, nego i na širem prostoru. Gošću je predstavio i razgovor je s njom vodio *Milovan Miković*.

8. LIPNJA 1759.

Prema spisima Magistrata Subotice, imućniji građani, za potrebe ovdašnje sirotinje, zavijestili su jedanaest tisuća forinti. Veći dio toga novca izdan je pod interes, ali on nikada nije naplaćivan. Zapravo, u 54 slučajeva, kamata nije ubirana, jer su je primili gradski vijećnici. No, oni je nisu uplatili u blagajnu Siročadskog stola.

8. LIPNJA 1955.

U Subotici je započeo Susret vojvođanskih profesionalnih kazališta, koji je okončan 8. srpnja. Na ovoj smotri vojvo-

đanskog glumišta prikazane su 23 predstave, koje je pratilo preko 12 tisuća gledatelja, ili u prosjeku, oko 500 gledatelja po predstavi.

8. LIPNJA 1987.

U Zagrebu je počela »Univerzijada '87«, a među reprezentativcima su bili i Subotičani: *Ivan Jakovčević*, *Marija Gencel*, *Vladimir Brajkov*, *Branišlav Bukvić* i *Rita Glimber*, te suci *Ivan Janković* i *Árpád Szekér*.

9. LIPNJA 1944.

Zahvaljujući tome što je broj uposlenika s 10 povećan na 130, Telegrafska radionica u Subotici postaje glavno poduzeće za izradu i popravak telefonskih i telegrafskih uređaja Jugoslavenskih državnih željeznica. Kasnije izrasta u tvornicu signalnih uređaja »Sigma«.

9. LIPNJA 1945.

Dnevni list »Hrvatska riječ« objavljuje dužu informaciju o uspješno održanoj večeri popularne glazbe što ju je upriličila Subotička filharmonija, pod ravnanjem dirigenta *Željka Strake*.

9. LIPNJA 1946.

Premijerom drame »Kralj Betajnov« *Ivana Cankara*, subotičko Hrvatsko narodno kazalište izvelo je stotu, jubilarnu predstavu tijekom svoje prve profesionalne sezone.

9. LIPNJA 1999.

U 86. godini preminuo je mons. dr. sc. *Marin Šemudvarac*, umirovljeni svećenik župe svetog Roka u Subotici.

HKC »Bunjevačko kolo« na »Tancuj, tancuj«

VOJLOVICA – Folklorci HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice nastupili su kao gosti na najvećoj folklornoj manifestaciji vojvođanskih Slovaka »Tancuj, tancuj« koja je održana u subotu, 28. svibnja, u Vojlovici kod Pančeva. Prvi ansambl »Kola« se publici predstavio bunjevačkim plesovima. Na manifestaciji je sudjelovao i Likovni odjel Centra koji je imao štand u okviru pratećeg programa smotre, što su ga činile etno-izložbe, izložbe slikara, kao i sportsko-rekreativne akcije i nadmetanja.

Tradicionalni festival folklor vojvođanskih Slovaka »Tancuj, tancuj« organiziran je 41. put, u cilju njegovanja nacionalnog identiteta kroz tradicijske plesove, glazbu, nošnje i običaje.

HUK »Lajčo Budanović« gostovao u Hrvatskoj

VINKOVCI/STARI JANKOVCI – HUK »Lajčo Budanović« iz Male Bosne nastupio je proteklog vikenda na dvije folklorne manifestacije u Hrvatskoj. Na poziv KUD-a »Izvor« iz Vinkovaca HUK »Lajčo Budanović« je u subotu gostovao u

Vinkovcima na 3. susretu u Neuedorfu. Sutradan su nastupili u Starim Jankovcima na 11. smotri folklor nacionalnih manjina Republike Hrvatske i hrvatske dijaspor, gdje im je domaćin bio KUD »Jankovci« iz toga mjesta. Na oba nastupa folklorci iz Male Bosne predstavili su se spletom bunjevačkih plesova.

Koncert katedralnih koralista iz Đakova

SUBOTICA – U četvrtak, 2. lipnja, u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske bit će održan koncert – duhovno skazanje pod nazivom »Messia« koji će izvesti katedralni koralisti »Coram Domino« iz Đakova. Na programu su gregorijanski napjevi, a zborom ravna maestro *Ivan Andrić*. Koncert organizira Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice. Početak je u 20 sati, a ulaz je slobodan.

Parni valjak u Nišu

ZAGREB – Nakon tri prošlogodišnja veoma uspješna koncerta u Beogradu i Novom Sadu, zagrebačka skupina Parni valjak održat će u subotu, 4. lipnja, koncert u Nišu.

Spektakularna produkcija na velikom platou Niške tvrđave, kako se najavljuje, bit će identična onoj iz Beogradske arene, kao i da će koncertu moći prisustvovati više od 15 tisuća posjetitelja. Početak je zakazan za 21 sat.

Znanstveni kolokvij o šokačkim govorima u Bačkoj

SUBOTICA – Znanstveni kolokvij Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata na temu »Šokački govori u Bačkoj« bit će održan u utorak, 7. lipnja, u prostorijama Zavoda (Harambašićeva 14) u Subotici.

Tom prigodom bit će predstavljeni prvi rezultati terenskog istraživanja o govoru šokačkih Hrvata u Bačkoj, što ga realizira profesorica hrvatskog jezika *Marina Balažev* u organizaciji Zavoda.

Staroštokavski govori u Bačkoj, tzv. »šokački« govori, pripadaju skupini govora slavonskoga dijalekta, a dijelom još uvijek čuvaju staru akcentuaciju i ostatke stare sklonidbe (uglavnom u starijega življa). Pod utjecajem srpskog standarda te drugih novoštokavskih govora, kao i mnogih socioloških, pa i političkih utjecaja, stare se osobine brzo gube. Kako je riječ o najarhaičnijim štokavskim govorima značajnim i u hrvatskom i u općeslavenskom okviru, ZKVH je prepoznao važnost obrade, bilježenja i na taj način njihovog očuvanja. Projekt, na kojem radi prof. Marina Balažev, započeo je siječnja 2011. godine s ciljem obrade i opisa govora sela Berega, Monoštora, Santova i Sonte, koji su posljednji put stručno obrađeni još 80-ih godina prošlog stoljeća. Na ovome kolokviju čut ćemo i kakvo je stanje u tim govorima danas, koliko se »šokački« još može čuti u mlađih govornika te koje su promjene najizraženije. Početak je u 11 sati.

Marina Balažev (Bački Breg, 1978.), profesorica hrvatskog jezika, književnica za djecu. Osnovnu školu završila je u rodnom selu, a nakon završetka Srednje medicinske škole, usmjerenja farmaceutski tehničar u Somboru, odlazi na studij u Zagreb. Godine 2010. diplomirala je kroatistiku i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata radi na projektu obrade staroštokavskih govora u Bačkoj. Autorica je nekoliko slikovnica za djecu, a surađuje i u periodici na hrvatskom u Vojvodini (Subotička Danica).

Hommage Lazaru Merkoviću

SUBOTICA – NIU »Hrvatska riječ« organizira večer posvećenu svojem najstarijem živućem i djelatnom suradniku *Lazaru Merkoviću* iz Subotice. Hommage večer će biti održana u ponedjeljak, 13. lipnja, u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici.

Lazar Merković je 6. travnja ove godine obilježio 65 godina otkako je počeo pisati za »Hrvatsku riječ« koja je izlazila od 1945. do 1956. godine, a obnovljena 2003. godine. Ujedno, Lazar Merković je rođen 14. lipnja 1926. te ove godine slavi 85 godina života.

O njegovom novinarskom, književnom i kroničarsko-sakupljačkom radu govorit će: direktor NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, odgovorna urednica tjednika *Jasminka Dulić*, urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« *Milovan Miković*, zamjenik odgovorne urednice tjednika *Zvonko Sarić*, književnik i prevoditelj *Matija Molcer*, ravnatelj Historijskog arhiva Subotice *Stevan Mačković* i ravnatelj Gradske knjižnice u Subotici *Dragan Rokvić*. Početak je u 19 sati.

Likovna kolonija u Stanišiću

STANIŠIĆ – U Stanišiću će 18. lipnja biti održana jednodnevna likovna kolonija. Sudjelovat će likovni umjetnici iz Sinja, Beograda, Subotice, Sombora i Stanišića. Organizator je HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića.

ZAVRŠEN 49. SUSRET AMATERSKIH KAZALIŠTA VOJVODINE

Najbolja »Krčma« slovačkog VHV-a

Predstava »Krčma na glavnom drumu« Slovačkog kazališta »Vladimir Hurban Vladimirov« pobijedila je na 49. susretu amaterskih kazališta Vojvodine, koji je od 21. do 29. svibnja održan u Staroj Pazovi, odakle je i nagrađeno kazalište.

Predstavu je po istoimenom

jednočinki Čehova i motivima još nekih priča slavnog ruskog pisca režirao i dizajnirao *Miroslav Benka*. U konkurenciji je sudjelovalo osam amaterskih kazališta i to iz Nove i Stare Pazove, Kule, Crvenke, Bačke Palanke, Sečnja, Kovina i Sente. »Krčma« je proglašena za

najbolju u svim elementima – Benka je dobio nagradu za režiju i scenografiju, *Jelena Zlatković-Veličković* za kostime, a diplome za glumačka ostvarenja *Aleksander Bako*, *Jan Šarkezi* i *Igor Pokoracki*. Drugoplasirana je Sterijina »Zla žena« u izvođenju Kulturnog centra iz Kule u režiji i total dizajnu (scenografija, kostimi, izbor glazbe) *Dragana Ostojića*, a treća »Instant seksualni odgoj« Amaterskog kazališta iz Kovina, po tekstu *Đorđa Milosavljevića* i u režiji *Jovana Grujića*.

Te će tri predstave predstavljati Vojvodinu na 53. republičkom festivalu dramskih amatera Srbije koji sredinom lipnja počinje u Kuli. Moralni pobjednik prema jednodušnoj ocjeni i žirija i publike je *Milan Bursać*, glumac i redatelj amater iz Bačke Palanke, koji je nastupio s duo dramom »Dnevnik jednog gledatelja«, po tekstu čuvenog hrvatskog dramatičara *Mire Gavranca*. Kazališni veteran Bursać proglašen je za najboljeg glumca 49. susreta APDV-a.

D. B. P.

KAZALIŠNI MARATON U SOMBORU OD 9. DO 11. LIPNJA

Bogat program za završnicu sezone

Devetnaesti o redu Kazališni maraton u Somboru bit će održan od 9. do 11. lipnja u tamošnjem Narodnom kazalištu. Uvod manifestaciji odigrava se u srijedu, 8. lipnja, a čine ga izložba Kazališnog muzeja Vojvodine o Lazi Kostiću i baletska predstava »Šampanjac i jagode« u koprodukciji Srpskog narodnog pozorišta i Kulturnog centra Novog Sada. Izložba će biti otvorena u foajeu Narodnog kazališta (19 sati), a predstava igrana od 20 sati na Velikoj sceni. Kazališni maraton započinje u četvrtak, 9. lipnja, predstavom »Matica« beogradskog Ateljea 212 u režiji *Rahima Burhana* (20 sati). Od 22 sata slijedi predstava »Magnet« koju je po tekstu *Ivana Panića* režirao *Dušan Jović*, dok će od 23 sata biti igrana »Moj prvi put« po motivima istoimene knjige *Kena Devenporta* u izvedbi Ustanove kulture »Vuk Karadžić« iz Beograda. Za kraj prvoga dana maratona, od ponoći će u kaza-

lišnom klubu »Godo« u suradnji s Gradskom knjižnicom »Karlo Bijelicki« i KC »Laza Kostić« biti organiziran forum »Kvasac – Maraton il na 100 m«.

U petak, 10. lipnja, od 10 sati na programu je predstava za djecu na njemačkom jeziku »Ovca za cio život« redatelja *Kevina E. Osenaua* po tekstu *Maritgen Matters*, u izvedbi Badische Landesbuhne iz Bruchsala, dok na Velikoj sceni u 11 sati igra »Mala ruža«, također predstava za djecu u izvedbi Narodnog kazališta »Toša Jovanović« iz Zrenjanina. Na Trgu Koste Trifkovića od 16 do 20 sati bit će priređen »Bezbožnički kvartet« – instalacija u suradnji s Gradskom bibliotekom »Karlo Bijelicki« iz Sombora. U Studiu 99 od 17 sati na repertoaru je predstava za djecu na njemačkom jeziku »Vi dragi, predaleko udaljeni«, koju je na tekst *Konia Frihaufa* režirao *Rut Mesing*, a izvodi je također Badische Landesbuhne iz

Bruchsala. U 20 sati na Velikoj sceni gostuje predstava »Žaba« Komornog teatra 55 iz Sarajeva. Tekst je napisao *Dubravko Mihanović* a redatelj je *Elmir Jukić*. U 22 sata u Pozorišnom klubu »Godo« nastupa Jazz Quartet »Ossa«, dok će u 23 sata na Veliku scenu izaći glumci Narodnog pozorišta iz Kikinde, koji će izvesti »Generalnu probu samoubojstva« na tekst *Dušana Kovačevića* u režiji *Nenada Gvozdenovića*.

Posljednjeg dana Maratona, u subotu 11. lipnja, na Velikoj sceni s početkom u 10 sati može se pogledati višestruko nagrađivana predstava za djecu »U tami« koju je napisala *Marija Stankova*, a režirala *Veslika Kunčeva*. Predstavu izvodi Dječje kazalište iz Subotice. Od 16 do 20 sati na Trgu Koste Trifkovića biti će, kao i prethodnog dana, priređena instalacija »Bezbožnički kvartet«. Od 20 sati na Velikoj sceni moći će se pogledati višestruko nagrađiva-

na predstava »Drama o Mirjani i ovima oko nje« u režiji *Ive Mилошеvić*. Tekst je napisao mladi hrvatski autor *Ivor Martinić*, a predstavu izvodi Jugoslovensko dramsko pozorište iz Beograda. Igraju: *Mirjana Karanović*, *Jelena Petrović*, *Branka Petrić*, *Marko Bačović* i drugi. U 22 sata u Studiu 99 na repertoaru je »Ljubavna priča« *Nikolaja V. Koljada*, koju je režirao *Zoran Bogdanov*, a izvodi Srpsko narodno pozorište iz Novog Sada.

U Galeriji suvremene umjetnosti u 23 sata bit će priređen koncert Mješovitog omladinskog zbora »Iuventus Cantat«, a za kraj ovogodišnjeg maratona na Velikoj sceni, točno u ponoć Narodno pozorište iz Sombora izvodi »Situacije ili gresi mlade Ikonije« *Danice Nikolić – Nikolić* u režiji *Nikole Zavišića*.

Ove godine neće nastupiti nijedno kazalište iz Hrvatske, kao što je to, uglavnom, bila praksa nekoliko posljednjih godina.

Z.G.

O KNJIZI »POVIJEST TAMBURE I TAMBURAŠKE GLAZBE« JULIJA NJIKOŠA

Ostvarena težnja za umjetničkom afirmacijom instrumenta

Njikoševa dosljednost u nastojanju afirmacije tamburaške glazbe urodila je i osječkim festivalom, a u svojoj konačnici i tiskanjem ove posljednje, za hrvatsku glazbenu povijest veoma vrijedne knjige

Piše: Zvonimir Pelajić

U nakladi Šokačke grane, STD-a »Pajo Kolarić« i Hrvatskog tamburaškog saveza u Osijeku objavljena je knjiga »Povijest tambure i tamburaške glazbe« doajena tamburaške glazbe *Julija Njikoša* (1924.-2010.). Ova knjiga predstavlja krunu njegova svestranog umjetničkog i znanstvenog rada na glazbenom području. U trenucima kada je završavao posljednje stranice ove knjige, veliki muzikolog, melograf, skladatelj, dirigent, novinar, glazbeni kritičar i društveni djelatnik, prešao je u vječnost.

Knjiga je predstavljena na ovogodišnjem 34. međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku. O knjizi koju je Njikoš namijenio svim ljubiteljima tamburaške glazbe, svjestan kako tamburašku glazbu treba gajiti i njegovati i njome utirati put percepciji cjelokupne hrvatske glazbene umjetnosti, govorili su: prof. *Marija Medić*, dipl. oec. *Antun Žderić* i mr. sc. *Vera Erl*. Njihova impresivna izlaganja, koja su predstavljala svojevrsni hommage Juliju Njikošu, upotpunili su glazbenim nastupima sami *Franjo Verić*, TS »Slavonski bečari« pod vodstvom *Antuna Nikolića Tuce* te TS »Ravnica« iz Osijeka.

NAJRAŠIRENIJE NARODNO GLAZBALO

Knjiga je podijeljena u tri poglavlja: Tambura, Osijek u

tamburaškoj glazbi, Osijek – kolijevka i središte tamburaške glazbe Hrvatske. Na početku knjige je autorov uvod pod nazivom Sitne žice tamburice – povijest tamburaške glazbe, a bilješku o autoru je napisala prof. *Marija Vukelić*.

Julije Njikoš, poput svog prethodnika dr. *Josipa Andrića*, posjedovao je i dar lijepog govora, tako da već u prvim redovima svoga djela privlači pozornost čitatelja: »Tambura je naše najraširenije narodno glazbalo, jedino koje se u posljednjih stotinu i pedeset godina razvilo od običnog folklornog glazbala u kulturno-umjetnički instrument. Dok se gajde i gusle sve rjeđe javljaju, a frule, lirice i sopile postoje i životare samo u svom najužem kraju i ambijentu, te su se prestale razvijati, tambura se prilagodila i sve se više prilagođava novom i sve novijem razvoju glazbene kulture. Ona kod Hrvata u tom svom razvoju nastoji ispuniti važne praznine u glazbenom životu širokih narodnih slojeva«, zaključuje autor.

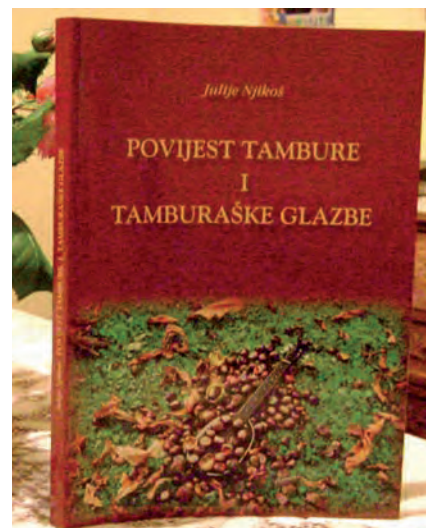
U poglavlju Tambura saznajemo da je to tradicionalna, a ne autohtona kulturna stečevina naroda na Balkanu, kamo su je donijele Osmanlije u XIV. i XV. stoljeću. Zanimljiv je i podatak da je u Muzeju grada Osijeka sačuvana tambura *Paje Kolarića*, stara više od 160 godina, posve srodna bosanskom saz, što svjedoči da je tambura u Slavoniju došla

iz Bosne. U tom dijelu nalaze se i opći podaci o tamburi, tamburaškim sastavima, načinu sviranja, dakle, prava mala škola tambure.

POVIJEST TAMBURAŠKE GLAZBE

U drugom i trećem poglavlju Njikoš je detaljno prikazao povijest tamburaške glazbe od 1847. godine, kada je Pajo Kolarić, osnutkom svog tamburaškog zbora, učinio Osijek prvim tamburaškim gradom u Hrvatskoj, pa sve do danas. Ovo je dragocjen prinos hrvatskoj glazbi uopće, a to je materija koju je Njikoš najbolje poznavao. Osim *Paje Kolarića* u knjizi su predstavljena sva zaslužna imena iz oblasti tamburaške glazbe: *Ivan Sladaček*, *Mijo Majer*, *Josip Rohrbacher*, *Đuro Rožić*, *Edmund Tuma*, *Vladimir Hafner*, *Aleksij Sabovljević*, *Valerije Friml Antunović*, *Viktor Peras*, *Stjepan Leon Stepanov*, *Dragutin Plavec*, *Franjo Josip Šram*, *Hugo Borenić*, *Franjo Josip Kosina*, *Stjepan Perčević*, *Antun Nikolić* – *Tuca* i drugi. Tu su i podaci o tamburaškim društvima, njihovim predsjednicima, dirigentima, vokalnim i instrumentalnim solistima i ansamblima Radio Osijeka, festivalima. U knjizi su i brojni notni zapisi i fotografije koje je načinio sam autor.

Julije Njikoš nije prepoznatljiv samo kao skladatelj, nego i melograf i muzikolog koji

je zapisao oko 4000 narodnih napjeva, kola i poskočica, kao i priča iz narodnog života. U svom muzikološkom radu objedinio je glazbenu baštinu Istočne Hrvatske, ponajviše slavonski i baranjski folklor, a nastavljajući djelo i put *Josipa Andrića*, inspiracija mu je bila i Bačka. Plavanjci su ponosni što je Njikoš bio u ovom selu na praznovodbi operete »Na vrbi svirala« 1956. godine, na otkriću spomen biste *Josipu Andriću* 1969. te što je bio prvi gost i predavač na I. dani *ma A. G. Matoša* i dr. *Josipa Andrića* u Plavni 2009. godine. U ovoj manifestaciji bit će mjesta i za Njikoševa djela, jer ga u ovom kraju smatraju izravnim *Andrićevim* nasljednikom. O tome svjedoče i *Andrićeve* riječi iz 1956. godine: »Nisam ni pomišljao da će ovo ostvarenje te moje bačke šokačke operete privući na praznovodbu jednakim glazbenim idealizmom prožetog mladog tamburaškog pregaoca *Julija Njikoša*, koji u duhu osječke tradicije stupa istom tamburaškom stazom kojom sam ja od mladosti stupao...«

Njikoševa dosljednost u cilju afirmacije tamburaške glazbe urodila je i osječkim festivalom tamburaške glazbe, a u svojoj konačnici i tiskanjem ove posljednje, za hrvatsku glazbenu povijest veoma vrijedne knjige.

IZBORI ZA NOVE SAZIVE MZ GRADA SUBOTICE NEDJELJA 5.6.2011.

DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI
SUBOTICA

ČVRSTO VJERUJEMO DA ZNATE ZA KOGA ĆETE OVOGA PUTA GLASOVATI :

- ZA ONE KOJIMA SU NAČELA DEMOKRACIJE JEDINI ZAKON U JAVNOM DJELOVANJU
- ZA ONE KOJI ZA SOBOM NE OSTAVLJAJU NIKAKVE AFERE
- ZA ONE KOJI NE ZNAJU ZA FINACIJSKE PRONEVJERE I NEMAJU FINACIJSKIH SKANDALA
- ZA ONE KOJI SU SE ČASNO BORILI ZA DOSTOJANSTVO HRVATA NA OVIM PROSTORIMA
- ZA ONE KOJI ĆE ZA VAS I VAŠE INTERESE I POTREBE RADITI POŠTENO I PRAVIČNO

STOGA, GLASUJTE ZA NAJBOLJE, ZA KANDIDATE DEMOKRATSKOG SAVEZA HRVATA U VOJVODINI!

Petar Kuntić
MZ "Ker"

Martin Bačić
MZ "Gat"

Dujo Runje
MZ "Kertvaroš"

Pero Horvacki
MZ "Novo selo"

Davorka Nimčević Kuktin
MZ "Aleksandrovo"

Josip Petreš
MZ "Tavankut"

Mirko Ostrogonac
MZ "Stari Žednik"

Nevenko Ivković Ivandekić
MZ "Bajmok"

Andrija Pavluković
MZ "Bajnat"

Ivan Vukmanov Šimokov
MZ "Bikovo"

Marin Skenderović
MZ "Ljutovo"

Branko Ivković
MZ "Mala Bosna"

Stipo Kolak
MZ "Mali Bajmok"

Ivan Korponajić
MZ "Verušić"

Branislav Borović
MZ "Centar III"

Marinko Jadrijević
MZ "Željezničko naselje"

Zvonimir Remes
MZ "Peščara"

Grgo Kujundžić
MZ "Palić"

Verica Kujundžić
MZ "Đurđin"

TAVANKUĆANKA MAJA BUZA NJEGUJE TRADICIJSKU KULTURU SVOGA ZAVIČAJA

Nakit od slame na zagrebačkoj reviji

Maja živi u glavnom gradu Hrvatske, gdje pri Narodnom sveučilištu u Dubravi vodi tečaj slamarstva

U Narodnom sveučilištu Dubrava u Zagrebu, u subotu 28. svibnja održana je revija etno-nakita pod nazivom »Perla do perle - kraluž, vlat po vlat - ures« na kojoj je svoje radove, među ostalim, predstavila i Maja Buza, podrijetlom iz Tavankuta. Organizator ove revije bio je Centar za hrvatsku tradicijsku kulturu s istog sveučilišta, čija je i Maja Buza članica.

Ujedno, ona je i voditeljica tečaja slamarstva pri ovom centru. U Zagrebu je završila fakultet i tamo živi, ali izvan svojeg rodnog kraja nastavlja njegovati tradiciju bunjevačkih Hrvata sa sjevera Bačke, u slobodno vrijeme izrađujući perlice, slike, čestitke i ostale predmete od slame. Svoje znanje i umijeće prenosi na polaznike tečaja koji se održava jednom godišnje u trajanju od 2 do 3 mjeseca, ali i na prigodnim radionicama u povodu Uskrsa,

Maja Buza (lijevo) s modelima

Božića, sajma etnonakita i sl.

»Ponekad se, birajući od čega načiniti nakit, uzimala pređa, kosa ili konjska dlaka, dok primjerice slama kao vlat žita, zauzima važno mjesto u slamarskoj umjetnosti bunjevačkih Hrvata«, izjavila je na reviji autorica tečaja i revije mr. sc. Lucija Frančić Novak. »Posebnost joj je u krhkosti, ali ujedno i njenoj tvornoj ljepoti, pa ne čudi što se

tradicionalno koristila za izradu perlice, nakita namijenjenog najboljim risarima koscima, nakon uspješno obavljene žetve. Umjetnost u tehnici slame posebno nas je inspirirala na tečaju slamarstva, gdje smo izradili primjerke nakita za glavu, vrat, prsa i ruke, te modne detalje na šeširima i pojasevima. Svjesni značaja svega baštinjenog iz tradicijske kulture, posebno vještine izrade

nakita, nastojali smo učiti i prenositi vještinu na polaznike, ali i voditelje tečaja izrade etnonakita. Zato smo u Narodnom sveučilištu Dubrava i njegovu Centru za hrvatsku tradicijsku kulturu započeli tečajeve izrade nakita po uzoru na tradicijski način.«

Sve naučeno i izrađeno na tečajevima izrade nakita pokazano je i na reviji »Perlica do perlice - kraluž, vlat po vlat - ures«, koju su svojom stručnom vještinom pomogle i voditeljice tečaja Maja Buza i Vinka Merковиć, uz koreografiju Desanke Virant i kostimografiju Jasmine Kosanović. Reviju nakita nosile su djevojke, članice folklornih ansambala Zagreb - Markovac i Sesvetska Sela, među kojima je i Danijela Vuković, rodnom Subotičanka. Na reviji je sudjelovao i Zagrebački folklorni ansambl dr. Ivana Ivančana s koreografijom bunjevačkih plesova.

V. D.

Foto: Mario Romić

PROJEKT IZ FONDA IPA II PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA - SRBIJA

Radionica dokumentarnog filma na palićkom festivalu

Festival europskog filma Palić i Festival dokumentarnog rock filma »Dorf« iz Vinkovaca organiziraju radionicu glazbenog dokumentarnog filma »Crossovers«. Radionica je dio istoimenog projekta, koji se financira iz fonda pretpriputne pomoći EU - IPA II prekogranične suradnje Hrvatska - Srbija.

»Projekt realiziraju Udruga ljubitelja filma 'Rare' iz Vinkovaca, koja je organizator festivala 'Dorf', i Otvoreno sveučilište iz Subotice, organizator Festivala europskog filma na Paliću. Projekt traje 12 mjeseci i ima za cilj potaći prekograničnu kulturnu suradnju i razviti suradnju mladih umjetnika u području

filma i glazbe«, kaže za HR Petar Mitrić, jedan od organizatora i selektora Festivala europskog filma na Paliću.

Radionica »Crossovers« održat će se u razdoblju od 16.-22. srpnja 2011. godine, tijekom trajanja 18. Festivala europskog filma Palić. Vodit će je renomirani redatelj, autori poznatih glazbenih dokumentaraca - Uli M. Schueppel iz Njemačke i David Kleijwegt iz Nizozemske. »Kroz teorijski i praktični rad polaznici će imati priliku razmijeniti iskustva s predavačima, radeći na zajedničkom dokumentarnom projektu koji će pratiti pet koncerata suvremenih, inventivnih grupa iz Europe i regije u okviru festi-

valskog programa 'Mladi autori Europe'. Rezultat zajedničkog rada, u formi filmskog omnibusa, bit će premijerno prikazan na Festivalu dokumentarnog rock filma 'Dorf' 2012. godine u Vinkovcima, a nakon toga će biti predstavljen u nekoliko gradova u Hrvatskoj i Srbiji«, objašnjava Petar Mitrić. Od ukupnog broja prijavljenih polaznika posebno povjerenstvo odabrat će pet sudionika i objaviti njihova imena 20. lipnja 2011. godine. Osim sudionika iz Srbije na radionici »Crossovers« će sudjelovati i pet polaznika iz Hrvatske. Organizatori radionice snose troškove boravka sudionika (pun pansion) na Paliću tijekom održavanja radionice.

Zainteresirani kandidati za radionicu moraju imati iskustvo u radu na filmu (digitalnim ili drugim tehnikama), biti starosti do 30 godina i odlično poznavati engleski jezik. Prijave se primaju do 10. lipnja na adresu: Otvoreni univerzitet Subotica, Trg cara Jovana Nenada 15, 24000 Subotica ili email crossovers@openunsubotica.rs. Potrebno je poslati životopis i dosadašnje radove (na disku ako se šalje poštom, u slučaju da se šalje e-mailom - navesti linkove za download) te potvrdu o prebivalištu na teritoriju Srbije (preslik važeće osobne iskaznice, a prednost imaju prijavljeni s teritorija AP Vojvodine).

D. B. P.

SUSRET MLADIH SRIJEMSKJE BISKUPIJE

Što je istina?

U župi Rođenja Blažene Djevice Marije u Novim Banovcima u subotu, 28. svibnja, održan je susret mladih Srijemske biskupije. Susret je održan pod geslom

»Što je istina? (Iv 18,38)«, a prisustvovali su mladi iz svih župa Srijemske biskupije. Tijekom dana, pokraj druženja i sporta, predavanje je održao preč. *Božidar Lusavec*, župnik u Beški i Maradiku. Predavač je govorio o više oblika istine, o našem pristupu istini i istaknuo je: »Nisam vam došao ponuditi u ovom izlaganju istinu koju vam nudi svijet, istine koje vas često udaljavaju jedne od drugih, od samih sebe i Crkve. Govorim o istini koja je za nas vjernike utemeljena na Kristu. Istini, koja uz oslobođenje čovjeka, čovjeku donosi sigurnost i mir. Znamo da ste u potrazi za smislom, ostvarenjem životnih snova, imate pred sobom ciljeve. Sve će to uspjeti ukoliko bude našim životima dominirala istina koju donosi Krist, istina koja nas postavlja na dobro mjesto prema sebi, prema onom što imamao, prema medijima, cjelokupnom društvu u kojem jesmo.«

Na susretu mladih misu je predvodio srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović* uz koncelebraciju srijemskih svećenika koji su došli s mladima iz svojih župa.

U obraćanju mladima biskup je rekao: »Kaže se: vi ste budućnost. Ne, vi ste sadašnjost i potrebni ste nam danas, kao što smo i mi potrebni vama.« Biskup je zahvalio svima koji su doprinijeli da se ovako dobro organizira susret, a osobito Uredu za mlade Srijemske biskupije i povjereniku za mlade i koordinatore BPC u Petrovaradinu vlč. *Ivici Damjanoviću*. Posebna zahvalnost izražena je župniku vlč. *Dušanu Milekiću* i župljanima župe Novi Banovci koji su prihvatili da susret bude u njihovoj župi i da budu dobri domaćini.

Na misi je glazbeno sudjelovao VIS »Te-kije« iz Petrovaradina.

Zabavni dio susreta bio je program kojeg je izveo mladi tamburaški sastav HKPD-a »Tomislav« iz Golubinaca.

Sljedeći susret mladih Srijemske biskupije održat će se u župi sv. Roka u Moroviću.

Ivan Radoš

ZAHVALA NA REDOVITOM SUSRETU STUDENATA I MLADIH RADNIKA

Blagoslovljen rad i priprema za ispite

U Biskupijskom pastoralnom centru Srijemske biskupije u Petrovaradinu u četvrtak, 26. svibnja, održan je redoviti tjedni susret studenata i mladih radnika nadbiskupije i biskupija i apostolskog egzarhata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori. Specifičnost ovog susreta jest u tome što je ovo zajednički susret povodom završetka okupljanja u ovome semestru.

Početak susreta bio je u župnoj crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu gdje je svetu misu zahvalnicu za konac školske-akademske godine 2010./2011. predstavio biskup srijemski mons. *Đuro Gašparović* u koncelebraciji s *Ivicom Damjanovićem*, *Ivanom Rajkovićem* i *Mirkom Štefkovićem*, a mlade su ispovijedali *Božidar Lusavec* i *Marijan Vukov*. Mladima je biskup poručio da sada u okviru euharistije zahvale za darove primljene od Gospodina, ali i da mole za blagoslovljen rad i studij koji ih čeka u ispitnom razdoblju. Na koncu misnoga slavlja povjerenik za mlade Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda i koordinatore BPC u Petrovaradinu vlč. *Ivici Damjanoviću* poručio je mladima da čuvaju ove susrete i pozovu i druge kako bi međusobno uz druženje i prisustvo Krista svjedočili drugima svoju vjeru. Osobito je pozdravio one studente koji se nakon ovoga semestra, poslije završetka svoga školovanja, vraćaju svojim župama te da ne zaborave nositi Isusa Krista ma gdje se nalazili.

M. V.

U ZEMUNU OBILJEŽEN BLAGDAN ZAŠTITNICE GRADA

Sveta euharistija za Mariju Pomoćnicu

Blagdan Marije Pomoćnice, 24. svibnja, poseban je dan za zemunsku župu Uznesenja Blažene Djevice Marije. Zemunska Gospa, kako je s ponosom nazivaju, zaštitnica je ovoga grada još od kada je oslobođen tereta nametnutnog od turskih osvajača. Tada je, pod okriljem Marije Pomoćnice, započela obnova crkava i svega onoga čiji je razvitak do tada bio onemogućen. I danas župljani Zemuna uz svečanu svetu euharistiju štiju ovaj blagdan.

Misu je ovoga puta predvodio biskup srijemski *Đuro Gašparović* u koncelebraciji s domaćim župnikom *Jozom Dusparom* i još nekoliko svećenika. U prepunoj crkvi, svečani ugođaj upotpunio je zbor sv. Cecilije dobro poznatim marijanskim pjesmama. Propovijed je bila veoma sadržajna, a biskup *Đuro Gašparović* svim je prisutnim vjernicima poručio da se ne boje prepustiti se providnosti Duha Svetoga i prenositi je bližnjima, a osobito svojoj obitelji.

Sveto euharistijsko slavlje ove je godine bilo posebno i po tome što je sedmero mladih odlučilo primanjem sakramenta svete krizme otvoriti svoje srce i dopustiti da ih Duh Sveti vodi kroz život.

Danijela Lukinović

Prva pričest u Sonti

Sedamnaestero djece, učenika III. razreda OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti, polaznika katoličkog vjeronauka, u nedjelju 29. svibnja primilo je Prvu pričest u crkvi sv. Lovre u Sonti. U crkvi prepunoj vjernika svečanu euharistiju služio je župnik vlč. *Dominik Ralbovsky*, a prvopričestnike je za ovaj sveti čin pripremila katehistica *Kristina Ralbovska*. Za vrijeme mise pjevali su članovi dječjeg župnog zbora, pod ravnanjem katehistice Kristine.

Ivan Andrašić

BOŽE MOJ, KUDA IDE OVAJ SVIJET?

Umiranje subotičke duše

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Uvijek sam tvrdio da Subotica ima dušu. Tu rečenicu nisam izmislio. Sigurno je i netko prije mene davno zapazio da je to istina. Sigurno nije ta tvrdnja samo moja, ali sam imao privilegij više puta predstavljati, govoriti, svjedočiti o našem gradu. Ono što me je uistinu uvijek zanosilo je činjenica da je od arhitekture, preko svih detalja i sastavnica života, najbitniji čovjek koji ima dušu i to onaj prepoznatljivi čovjek subotičke duše. Tolerantan, iskren, miran, radin i više-manje pošten. Tko god je došao u Suboticu, uvjerio se i pošao iz Subotice s porukom: Bio sam u gradu koji nije nešto nezapamćeno, veliko ni čudesno ili atraktivno, ali je grad koji ima dušu.

Izgleda da sklad Gradske kuće, sklad tornjeva zgrada i fasada, parkova i fontana oplemenjuje čovjeka. Da, ali je sve to trebao čovjek oplemeniti. I to su naši stari znali, tako su činili i tako bi trebali mi, njihovi nasljednici dalje raditi.

OPASNA JE TO VOJSKA

Baš tih dana sam imao nekakvu izjavu za televiziju i ustvrdio da se u Subotici sastav stanovništva mijenja, ali da svi postaju Subotičani kada počnu disati tom »subotičkom dušom«. Jednako tako sam ponosan na sve međunarodne susrete koji se događaju u Subotici, jer sam bio uvjeren da će iz Subotice ponijeti barem tu sliku: Subotica ima dušu. Međutim, koji dan sam se jezivo razočarao. Bili su to dani održavanja Međunarodnog festivala dječjeg kazališta. Gosti iz mnogih zemalja, vrlo uglednih i značajnih. Prvi je osjećaj bio ponos. Imaju što doživjeti i vidjeti. Ali jao! Bio je dan završetka srednjih škola – matura. Na trgu kod Gradske kuće, čula se pleh glazba, dernjava, gužva... No, to nije dosta. Boce piva, drugog alkohola, pijenje, vikanje, polijevanje, svlačenje, kupanje... I to nije dosta. Neke djevojke bez gornjeg dijela odijela polijevaju se pivom ili ih polijevaju. Trg prepun prolivenog alkohola, zadah se osjeća na desetine metara. To su maturanti! S trga su pošli korzom prema kinu »Jadrak«. Ljudi se sklanjaju, a i stranci. Ne znaju što je to. Djecu uklanjaju. »Opasna je to vojska«. Stojim i gledam i ne vjerujem svojim očima. Zar je uistinu došao kraj našoj civilizaciji? Zar je uistinu znak ikakve zrelosti biti polugol, pijan, u zadahu, uz psovke, dernjavu, povike? Na koga se može nasloniti

povijest budućnosti? Kakva je to duša? Ljudska? Sumnjam. Sotonska? Neću reći. Sigurno je znak našeg vremena i svih »ludih prava« koje čovjek najegoističnije povijesti danas ima, a da ga nitko ne može ni poučavati, ni upozoravati, ni sprečavati.

Gdje su nastavnici? Ako su s njima pijani, tim gore. No, nisu bili. Oni nemaju pravo ni upozoravati, ni kažnjavati, ni odgajati. Kakav je to svijet u kom pravo nema i obvezu? Slika neviđena. Ali tim više poruka koja košta život. Neka mi nitko ne govori isprike: Mladi – ludi. Nikada nije istina da mlad nije normalan. Ako je pak to istina, onda je naše društvo necivilizirano društvo. Svi koji me poznaju, znaju da nisam protiv mladih. Ali koja je ovo mladost? Što obećava? Pa makar jedan dan, jedan sat, da je kraj svijeta, a ne škole, nema razloga za takvo ponižavanje samoga sebe. Nitko nije ni pokušao zamisliti se kuda to vodi. Svi smo se samo sklonili s ulice, da nas ne zahvati nekakva čaša i ne vrijeđa neka psovka. Cijela ulica je bila jedno veliko smetlište. Bože moj, kuda ide ovaj svijet?

UISTINU IM NE SUDIM, NEGO IH ŽALIM

Ono što je važnije ovim povodom je postaviti pitanje – koje su te koordinate koje dovode do mogućnosti ovakvih ispada ispita zrelosti? Školsko obrazovanje bez odgoja uistinu se pokazalo potpuno neefikasnim. Obitelj bez sloge rađa ovako jednu mladost. Uistinu im ne sudim, nego ih žalim. Iz kuće u kojoj postoje red i rad i škole u kojima postoje red i rad, ne mogu izaći niti s ovakvim ponašanjem, niti s ovakvim porukama mladi ljudi koji žele nastaviti fakultet. Mladost i radost idu zajedno. Pa možda mladost i ludost idu zajedno. Ali mladost i nenormalnost ne idu zajedno. To je pitanje. Kako sada reći strancu koji je pošao iz Subotice kući s trga punog alkohola i stakla, da Subotica ima dušu? On je bio u jednom barbarskom gradu, jednom balkanskom ponižavajućem mentalitetu i on više neće doći na Međunarodni festival dječjeg kazališta. Ovo nije bilo atraktivno, ovo je bilo skandalozno. A mi? Stojimo nemoćno. Ja sam stao i rekao: Subotici se ubija duša. Subotica je u agoniji. Ne rugam se, nego suosjećam sa sadašnjim vremenom, jer ne obećava bolju budućnost.

Mladost i radost idu

zajedno. Pa možda

mladost i ludost idu

zajedno. Ali mladost i

nenormalnost

ne idu zajedno.

To je pitanje.

Kako sada reći

strancu koji je pošao

iz Subotice kući s

trga punog alkohola

i stakla, da Subotica

ima dušu?

NAMAZ OD JAJA*Potrebni sastojci:*

5-6 jaja
 1 manji luk
 2-3 žličice majoneze
 1 žličica sjeckanog peršina
 1 žličica senfa
 po želji sol/papir

Priprema:

Jaja tvrdo skuhati, preliti hladnom vodom te pustiti 10 minuta da se ohlade. Luk i peršin sitno nasjeckati. Jaja također sitno nasjeckati. Jaja, luk i peršin pomiješati s majonezom, sve začiniti sa soli i paprom po želji. Ukusnije je kad odstoji oko 1 sat u hladnjaku.

ŠKOTSKA PITA*Potrebni sastojci:*

4 jaja / 1 dl ulja / 1 dl mlijeka /
 150 g brašna / 1 prašak za pecivo /
 ½ žličice soli / 150 g naribanog sira /
 150 g sjeckanih kiselih krastavaca /
 150 g suhe sjeckane šunke /
 1 mala šalica za kavu kukuruznog brašna

Priprema:

U posudu staviti jaja i miksati ih mikserom. Dodati ulje, mlijeko pa sve dalje mutiti, dodati brašno, sol i prašak za pecivo. Na kraju lagano umiješati drvenom kuhačom sjeckanu šunku, naribani sir, krastavce i kukuruzno brašno. U podmazani pleh staviti smjesu i peći u pećnici 20 minuta na 200 stupnjeva. Kad dobije zlatnu boju i porumeni, možete izvaditi iz pećnice. Služiti uz jogurt!

ŠKOTSKI PEKMEZ OD NARANČI*Potrebni sastojci:*

6 velikih naranči
 1 ½ kg šećera
 ¼ litre soka od limuna
 1/8 litre whiskeya
 1 litra vode

Priprema:

Naranče oguliti od kore, skinuti bijeli dio s njih, povaditi sjemenke, sve dobro istrenicati. Vodu preliti preko njih, poklopiti i ostaviti da stoji preko noći. Zatim kuhati, ukloniti s topline, dodati limunov sok i šećer. Kada se šećer rastopi, provjeriti gustoću. Ako je dovoljno gusto, ukloniti s toplote i umiješati whiskey. Dok je toplo, puniti staklenke i odmah zatvarati. Odmarati 12 sati.

Nakon toga može se konzumirati.

ŠKOTSKA KUHINJA

Marmelada i Scotch whiskey

*U Škotskoj su joj dali ime i služili je na kraju velikih gozbi.
Njome su poticali apetit, ali i liječili svoje kraljice*

Škotska je jedna od rijetkih zemalja gdje je sasvim normalno i prihvaćeno da muškarci šeću u suknjama kari-ranog uzorka (tzv. kiltevim) i dokoljenkama, a gajde čine ne-izostavni dio kulture. S druge strane, na spomen hrane, rijetki će se pojedinci sjetiti karakterističnog tradicionalnog škotskog jela. No, iako na prvi pogled neugledna, škotska kuhinja krije pokoje iznenađenje.

Najpoznatije nacionalno jelo je tzv. haggis. Riječ je o sitno nasjeckanim ovčjim plućima, srcu, jetricama koji se dobro pomiješaju sa zobenom kašom

i lukom. Smjesom se nadje-ne želudac ovce i tako kuha. Poslužuje se uz pire od krumpira i uz pire od repe, i uz pozamašnu količinu papra. Uz sav skepti-cizam zbog sastojaka, haggis je ipak ukusan.

Krumpir u Škotskoj uživa gotovo kulturni status, stoga ne čudi da su njegovu pripremu doveli do savršenstva. Zapravo, vjerojatnost da vam posluže bilo koje jelo bez krumpira u svim mogućim oblicima skoro je nikakva.

Valja spomenuti fudge – sla-sticu koja se dobiva miješanjem šećera, maslaca i mlijeka. To je

pijenasta smjesa, koja se nerijet-ko služi kao desert uz kavu.

Kako Škotska nije zemlja sla-stica, zanimljivo je spomenuti priču o slastici koja je umno-gome prisutna na stolovima Europljana. Radi se o marme-ladi.

Prema jednoj priči, marmelada je dobila ime po škotskoj kraljici Mery koju je u drugoj polovici 16. stoljeća u vrijeme plovidbe marmelada od naranči trebala spasiti od morske bolesti. Na njezine riječi «Marie est mala-de» (Marie je bolesna), liječnik je reagirao najboljom mogućom medicinom – šećerom ukuhanim s narančinom koricom, dopremljenom iz njezine domovine Francuske, pa je, smatraju neki, po toj povijesnoj rečenici sasvim logično to jelo dobilo naziv mar-melada. Uz to, jednoj drugoj kraljici, Mary Tudor, trebala je pomoći da na svijet donese potomke.

U Škotskoj je obitelj Dundee 1797. godine otvorila prvu tvor-

nicu marmelade. Od tada je postala sastavnim dijelom jutarnjeg rituala uz čaj s maslacem i prepečenicom, a vrlo brzo prihvaćena je u cijelom svijetu.

Pokraj whiskeya, neizostavni dio dnevnog rituala čini ispijanje na desetke vrsta čajeva koji se piju gotovo u svakoj prilici.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

- Ako ste izvadili kolač iz pećnice a on nije pečen, ne bri-nite, nije sve propalo. Spustite kolač u hladno mlijeko i onda ga vratite u pećnicu da se dopeče.
- Umaci i juhe od povrća dobit će bolji okus ako im pri kraju kuhanja dodate malo maslaca.
- Presoljenom jelu vratit ćete pravi okus ako mu dodate žlicu šećera i žlicu octa.
- Prženi krumpir je ukusniji ako ga prije prženja stavite u zakipjelu vodu oko dvije minute, prosušite i onda pržite.

POLIKLINIKA
 Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata
Badawi
 Pedijatrija, Ginekologija, Urologija, Neurologija, Gastroenterologija
 Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest
 Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Eilman-Radiotalsna kirurgija
 Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Bioptron, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica
Poliklinika za vašu obitelj

20 godina sa vama

	VOLON- CELIST ROSTRO- POVIĆ	OPERNA PJEVAČICA BOLJKO- VAC	POLJOD- JELSTVO	IZAZVATI OSAMLJE- NOST; IZOLIRATI KOGA	PASTI SVOM VELIČINOM	POVELJA: VELIKI LIST	AUSTRIJA	PUTEM, PREKO (LAT.)	NJEMAČKI FILOZOF, IMMANUEL	LAURA DERN	DANSKI SITNIŠ (ORI)	ZADNJI KOMAD JELA NA PLADNJU, STIDAK	ENGLJSKI: ISTOK
SLAVNI NJEMAČKI GOLGETER													
KRAČI NAZIV ZA SVASTIKU (MNOŽ.)							ANTIČKO IME ZADRA MAĐARSKI NAZIV ZA SLOVAKA						
RUSKA REPUBLIKA NASTA- NJENA TATARIMA										ETIOPSKI ODLIČNIK OPUŠTATI SE ODMA- RANJEM			
JAPANSKI NOGOME- TAŠ, YUNICHI								TIM ROTH, LEGENDAR- NI DANSKI KRALJ			TYSONOVI INICIJALI		
UČINITI ŠTO LOŠE									GRČKO SLOVO REŽIRAO ISTOCNO OD RAJA				KOST NADOČNICA
POPULARNI LIK IZ MODRE LASTE							IZLETIŠTE POŽEZANA						
PRVO SLOVO ABECEDA		PRIMORSKI GRM MAĐARSKI SKLADA- TELJ					STRIP- JUNAK FORD GLAS ŽABE					"RADIJUS" VIZAŽISTICA PRODAN	
VIVIAN KRAČE				"IMPULS" LUNJATI, TUMARATI		VRISAK STARI SLAVEN					EMILJA KOKIC ČOVJEK U AZILU		
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	NAJVEĆI GRAD HER- CEGOVINE OSOBINE						ALBUM TO- NYJA CE- TINSKOG NOGOME- TAŠ, JAAP						
"SREDNJI"			NAJDULJA GRADEVINA NA SVIJETU OKVIR SLIKE										
PRISTAŠA VERIZMA							BRANDOVA ŽENA S BORA-BORE MALI MRAV (MRAVIĆ)						
RIBARSKA MREŽE VELIKIH OKA						LOŠI SLIKARI (POGRD.) GOD. PRI- HOD PAPE							HARMONI- JA
RUPA U TLU					ARMIJA (ITAL.) BIVŠI TENISAČ NASTASE							SUMPOR VJEKOVI (GRČ.)	
GRADIĆ U PODRAVINI							NINO U ZAGORJU DANSKI OTOK (ALSEN)						
THOMAS MUSTER			GRAD U SLOVAČKOJ TATJANA DRAGOVIC					DIO NAM- JEŠTAJA KATICA IVANIŠEVIĆ					
JEDINICA SNAGE				PRASTA- NOVNICE ITALIJE "RUPAJA"							NAŠICE RIMSKE PETICA		
AGASSIJE- VO IME						GRČKO SLOVO				OČNI OSJET			

RJEŠENJE KRIŽALJKE: sr, kineski zid, verist, iadeta, tatarstan, ras, inamoto, it, mt, skrviti, eta, iastan, velika, a, tla, alan, r, viv, i, krik, ek, mostar, a sada, mioslav kloze, svast, iadeta, tatarstan, ras, inamoto, it, mt, skrviti, eta, iastan, velika, a, tla, alan, r, viv, i, krik, ek, mostar, a sada, sr, kineski zid, verist, iadeta, tatarstan, ras, inamoto, it, mt, skrviti, eta, iastan, velika, a, tla, alan, r, viv, i, krik, ek, mostar, a sada.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamučić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Dražen Prčić

NIN-ova nagrada Petku Vojnić Purčaru

Nakon iscrpnih kritičkih razmatranja romansijerske produkcije u protekloj 1977. godini, 29. siječnja 1978. godine NIN-ov žiri za književnost dodijelio je jednoglasno nagradu novosadskom književniku, a rođenom Subotičaninu *Petku Vojniću Purčaru* za najbolji roman u 1977. godini.

Od 89 romana sa srpsko-hrvatskog jezičnog područja NIN-ov se žiri odlučio za roman »Dom sve dalji«, objavljen u nakladničkoj kući Matice srpske. To je i prvi put da se ova ugledna nagrada dodijeli jednom vojvođanskom hrvatskom romansijeru, pjesniku i dramatičaru. Nakon *Miroslava Krleža*, *Ranka Marinkovića*, *Slobodana Novaka* i drugih hrvatskih doajena, i ovaj, tada 38-godišnjak dobio je to do danas najprestižnije priznanje u području romansijerske produkcije u Srbiji. Spomenimo još i druge dobitnike kao što su to bili: *Ivo Andrić*, *Miloš Crnjanski*, *Meša Selimović*, *Oskar Davičo*, *Miodrag Bulatović*, *Danilo Kiš*, *Mihajlo Lalić* i drugi velikani književnosti s nekadašnjih jugoslavenskih prostora. Priča o fotografiji, koja je nastala na dodjeli ove prestižne nagrade, prilika je za podsjećanje na veliki trenutak

za cjelokupnu hrvatsku zajednicu s teritorija Vojvodine.

Za spomenutu nagradu, te 1977. i 1978. godine, natjecali su se pisci iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Vojvodine i Kosova i Metohije, a u najužem krugu kandidata, pokraj slavodobitnika *Petka Vojnić Purčara*, bili su i *Miroslav Krleža*, *Ranko Marinković*, *Mirko Kovač* i drugi.

RIJEČ ŽIRIJA

NIN-ov žiri zasijedao je u sastavu: dr. sc. *Miloš I. Bandić*, predsjednik žirija, dr. sc. *Vaso Milinčević*, *Muharem Pervić*, *Vuk Krnjević*, *Jovica Aćin*, *Milosav Mirković* i urednik kulture u NIN-u *Milovan Milo Grigorić*. Kao što se može

zapaziti, kompletan žiri pripadao je tzv. beogradskom krugu i time je ova nagrada vrednija jer se bavila isključivo literarnim nazorima i književnim vrednovanjem, a dodijeljena je i jednoglasno. Član žirija *Vuk Krnjević*, koji je bio i dvadeset godina kritičar romana u beogradskoj Politici, ovako je obrazložio dodjelu nagrade :

»I Kiš, i Pekić, i Tišma, i Novak, a evo i *Petko Vojnić Purčar*, tragaju za onim proznim oblikom, za takvim pripovijedanjem, što će najprirodnije oblikovati ono što oni hoće priopćiti i mogu iskazati. 'Dom sve dalji' je roman koji traži i potrebuje čitatelja koji ima povjerenja unaprijed. On ište čitatelja kojega će pridobiti snagom samog pripovijedanja. Tom osobinom

Petko Vojnić Purčar nesumnjivo ulazi u red onih modernih pripovjedača koji vjeruju u snagu i duhovnu moć pripovijedanja o ljudskoj sudbini. Bez riječi, bez priče, i ta sudbina bi netragom nestala«, rekao je *Krnjević*.

RIJEČ AUTORA

Petko Vojnić Purčar i danas je aktivan, plodonosan autor koji nastavlja neumorno dopunjavati svoj bogati literarni opus, a na pitanje što je NIN-ova nagrada značila za njega u toj nezaboravnoj 1978. godini, kratko je odgovorio:

»NIN-ova nagrada za roman godine za mene je predstavljala ulazak na velika vrata u hrvatsku i srpsku književnost, jer sam se kao njen laureat našao među najvećim književnim imenima s ovih prostora. Nagrađeni roman 'Dom sve dalji' doživio je nekoliko izdanja i prodan je u oko 12.000 primjeraka, što je i uposlencima nakladničke kuće Matice srpske iz Novog Sada donijelo dodatnu zaradu. Ova je moja knjiga, kao prva u tom trenutku, na određeni način začetnica postmoderne u hrvatskoj i srpskoj književnosti, a i danas nakon toliko godina vrlo je aktualna i predstavlja djelo iznenađenja. Svojom tematikom je i pomalo proročanska, jer je navijestila događanja koja će se odigrati samo 15 godina od njenog nastajanja«, kaže *Petko Vojnić Purčar*.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

BESPLATNI IZLET ZA POBJEDNIKE KVIZA ZA POTICANJE ČITANJA GRADSKA KNJIŽNICE U SUBOTICI

»Čitam i skitam« u Beogradu

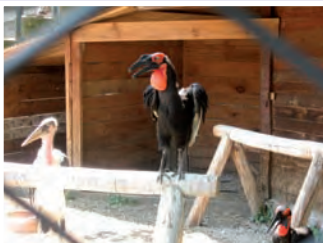
Djeca koja su na Kvizu za poticanje čitanja »Čitam i skitam« nagrađena izletom, posjetila su 25. svibnja Beograd. Put je organizirala Gradska knjižnica iz Subotice. Djeca su najprije obišla beogradski ZOO vrt, gdje su vidjela brojne životinjske vrste te nedavno rođenu mladunčad bijelog lava.

Potom su u prekrasnoj kino dvorani Lauren Bacall Tuckwooda pogledali crtani film »Hrabra družina i kod Marka Pola«.

Nakon toga, zadovoljna i umorna družina iz subotičke knjižnice vratila se doma uz obećanje da će i dalje biti članovi Gradske knjižnice te sudjelovati u Kvizu »Čitam i skitam«.

Na izletu su se rodila mnoga nova poznanstva, ali i po koja ljubav, nikome nisu nedostajali kuća ni roditelji, a svi su se složili oko jednog: višestruko se isplati čitati. Pa, tko ne vjeruje neka provjeri sam. Članske iskaznice u ruke i put pod noge do knjižnice. Tko zna, možda na sljedećem izletu u autobusu budeš baš ti. Do tada uživajte u knjigama i prekrasnim programima koje organizira dječji odjel Gradske knjižnice.

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA KALENDAR za sljedeći tjedan

- 4. lipnja - Međunarodni dan nevine djece - žrtava agresije (UN)
- 5. lipnja - Svjetski dan zaštite okoliša (UNEP)-UN
- 8. lipnja - Svjetski dan oceana (UN)

Misa zahvalnica za svršetak školske godine bit će sutra, 4. lipnja 2011. godine u subotičkoj katedrali-bazilici svete Terezije Avilske. Početak je u 10 sati.

MALIŠANI VRTIĆA »MARIJA PETKOVIĆ« NASTUPILI N Četvrt stoljeća klincijade

Tek što je završen Međunarodni festival kazališta za djecu, započela je nova manifestacija za naše najmlađe Subotičane. Tradicionalna manifestacija stvaralaštva mališana PU »Naša radost« XXV. po redu održana je od 23. do 26. svibnja. U prostorijama MKC-a »Nepkör« i subotičke Dvorane sportova mališani su se predstavili brojnim zanimljivim točkama ritmike, koreodrame ili nastupom zbora i orkestra.

Vrtić »Marija Petković«, gdje se rad s djecom odvija na hrvatskom jeziku, nastupio je u više termina. Djeca iz starijih grupa »Cvjetići« i »Pčelice« su uz stručnu pomoć odgojiteljica **Dajane Šimić**, **Mirjane Ivanković** i **Maje Marić** pripremili ritmiku na pjesmu »Kad se male ruke slože«, dok su njihovi mlađi drugovi iz grupe »Pačići« otplesali točku »Vjeverice« za koju su ih uvježbale odgojiteljice **Emina Kujundžić** i **Sandra Crnković**. Zapaženi nastup zbora i orkestra ovoga vrtića pripremila je volonter-

MEĐU NAGRAĐENIMA I FILIP SKENDEROVIĆ IZ MALE BOSNE I KATARINA RUDIĆ IZ TAVANKUTA

»Zlatna ribica« i za Suboticu

Hrvatska matica iseljenika - podružnica Rijeka objavila je rezultate VIII. natječaja literarnih i novinarskih radova »Zlatna ribica« koji je poduprlo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Natječaj je bio namijenjen učenicima hrvatske nastave, te učenicima koji u inozemstvu sudjeluju u drugim oblicima organiziranog učenja hrvatskog kao materinskog jezika.

Od ukupno 20 podijeljenih nagrada Subotici su ove godine pripale dvije i to u kategoriji literarnih radova dobne skupine od 6 do 12 godina. Drugo mjesto osvojili su **Filip Skenderović**, učenik V. razreda OŠ »Ivan Milutinović« iz Male Bosne, sa sastavkom na temu »Najdraži lik iz priče«, nastavnica **Marija Matković**, i

2. lipnja 2011.

I NA FESTIVALU DJEČJEG STVARALAŠTVA

ka **Biljana Kujundžić**. Njihovom nastupu s velikim zadovoljstvom nazočila je i generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg**.

Ova tradicionalna manifestacija, koja djeci pruža mogućnost izražavanja kreativnosti, znanja i vještine, ali i da Subotičani vide što su ona tijekom protekle godine naučila u svojim vrtićima, završena je Trećim memorijskim koncertom »Nevzeta Kadirić«, koji je održan 26. svibnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće.

Fotografijama vam prenosimo samo djelić atmosfere.

Katarina Rudić, učenica III. razreda OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta, učiteljica **Slavica Ivković Ivandekić**, sa sastavkom »Kako sam majci uljepšala dan«.

Na natječaj se odazvalo 682 učenika (prošle godine 580) sa 62 učitelja-mentora iz 17 država i to: Belgije, BiH, Crne Gore, Francuske, Italije, Kanade, Makedonije, Nizozemske, Njemačke, Norveške, Rumunjske, Rusije, Slovačke, SAD, Švicarske, Švedske i naravno Srbije. Povjerenstvo koje su činile: dr. sc. **Karol Visinko**, redoviti profesor na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci, **Marica Zrilić**, profesorica hrvatskog jezika u OŠ »Brajda«, te **Linda Grubišić Belina**, profesorica i viša savjetnica za hrvatski jezik pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, odabralo je najbolje radove a svoj djeci koja su sudjelovala u natječaju poslale su zahvalnice.

2. lipnja 2011.

DJEČJIM MANIFESTACIJAMA OBILJEŽENA 130. OBLJETNICA »PČELICE« U SONTI

Maskirani i veseli

Nizom manifestacija održanim u nekoliko dana prošloga tjedna obilježena je 130. obljetnica postojanja predškolskog obrazovanja na području općine Apatin. Program se odvijao od ponedjeljka, 23. svibnja, u velikoj dvorani Kulturnog centra u Apatinu, uz sudjelovanje tamošnje djece, a u četvrtak, 26. svibnja, program su priredila djeca i odgojitelji iz objekata ove ustanove u Sonti, Prigrevici, Svilojevu i Kupusini.

Po koncepciji, scenski je prikazana prošlost i sadašnjost, te dječje folklorne igre i običaji mjesta iz kojih su bile skupine. U programu su sudjelovala djeca najstarije, predškolske dobi, a mlađa djeca su u Apatinu pripremila prodajnu izložbu svojih radova, koja traje u prijedpodnevnim satima cijelog ovog tjedna. U petak, 27. svibnja, djeca su sa svojim odgojiteljima priredila maskenbale u Apatinu, Sonti, Prigrevici, Svilojevu i Kupusini, a u apatinskoj galeriji »Meander« postavljena je izložba dječjih likovnih radova na temu »Sestru i brata želim da s njima budućnost dijelim«. Maskenbal u Sonti priredila su djeca iz skupina odgojitelja **Veljka Bačića** i **Tanje Dželetović**. U mimohodu su prošli dijelom glavne ulice mjesta od vrtića do platoa ispred Doma kulture, gdje su pred velikim brojem okupljenih građana izveli pripremljeni program. Okupljene je kratkom najavom pozdravio odgojitelj **Veljko Bačić**. Razdragani dječji plesovi, pjevanje punim srcem i emotivno recitiranje raznježili su okupljene mame, tete,

bake, susjede, oduševili su i svu nazočnu djecu, pa su se i ona na poziv odgojitelja Bačića pridružila plesanju mladih drugova u posljednjim točkama programa. Po završetku programa već umorne sudionike sokićima je počastila Mjesna zajednica Sonta.

I. A.

Povijest vrtića u Apatinu

Prvi privatni vrtić u Apatinu osnovan je daleke 1881. godine. Kako je u to vrijeme većinsko stanovništvo bilo njemačkog podrijetla, i djeca su u vrtiću govorila njemački jezik. Osim igre s odgojiteljicom imali su i edukativnu nastavu na kojoj su učili pjesmice i razne igre. Svoj prostor u staroj školi i prvu stručnu odgojiteljicu, tada zvanu »zabavilja«, apatinski vrtić dobio je 1889. godine, vremenom je postao općinski, a 1928. godine državni. Od 1953. godine odvaja se od osnovne škole i postaje samostalna ustanova. Od 1955. godine otvaraju se vrtići u selima apatinske općine, a 1958. i u Romskom naselju i u salašarskom naselju Ribarevo. Po riječima ravnateljice **Biljane Mandić** ove školske godine u Predškolskoj ustanovi »Pčelica« zbrinuto je 681 dijete u 28 odgojnih skupina, a o njima brine 65 uposlenika.

**PETAK
3.6.2011.**

06.05 - Najava programa
06.10 - Trenutak spoznaje (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.07 - Hotel dvorac Orth 4
09.52 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dokumentarna serija
11.15 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.32 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Roditelji i djeca, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Drugo mišljenje
15.00 - Dharma i Greg 3, humoristična serija
15.25 - Nenad i jezera, emisija
16.00 - Iza ekrana
16.35 - Vijesti
16.50 - Putem europskih fondova
17.05 - Hrvatska uživo
17.40 - Dobro je znati, emisija
18.15 - U istom loncu, kulinarski show
19.30 - Dnevnik
20.10 - Mjesec vesterna: Tragači, američki film
22.15 - Dnevnik 3
22.45 - Vijesti iz kulture
22.55 - Peti dan, talk show
23.50 - Filmski maraton - ciklus Anga Leeja: Jedi, pij, muškarac, žena - tajvansko-američki film
01.50 - Filmski maraton: Skitnice, hongkonški film (R)
03.30 - Skica za portret
03.55 - Muškarci na stablima 2, serija (R)
04.35 - U istom loncu, kulinarski show (R)

06.25 - Najava programa
06.30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.15 - 101 dalmatinac
07.35 - Batman i hrabri superjunaci, crtana serija
08.00 - Mala TV
-- -- - TV vrtić: Hotel
-- -- - Patuljkove priče, crtani film
-- -- - Tajni dnevnik patke Matilde
08.30 - Dvorac igračaka 1,

serija za djecu
08.50 - Školski program:
09.35 - Mega Mindy, serija za djecu (R)
10.00 - Paralele (R)
10.30 - Proces (R)
12.55 - Mala TV (R)
13.25 - Školski program: Moda (R)
14.15 - Ples po Mjesecu, kanadsko-češki film
16.00 - Hotel dvorac Orth 4, serija (R)
16.50 - Briljanteen
17.30 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
18.05 - Roditelji i djeca, serija (R)
18.50 - Crtani film
19.05 - Hit dana
19.30 - Nogometne kvalifikacije za EP 2012.: Hrvatska - Gruzija, emisija
19.50 - Nogometne kvalifikacije za EP 2012.: Hrvatska - Gruzija, prijenos
21.50 - Nogometne kvalifikacije za EP 2012.: Hrvatska - Gruzija, emisija
22.10 - Dugopolje: Nogometne kvalifikacije za EP 2012. - mladi: Hrvatska - Gruzija, reportaža
22.30 - Murderland, mini-serija
00.30 - Vaterpolo, Euroliga - Final Four: Mladost - Partizan, snimka
01.30 - Garaža
02.00 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani, serija
07:15 Neustrašivi Scooby doo
07:40 Bakugan, crtana serija
08:05 Bumba, crtana serija
08:20 Roary, crtana serija
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi, R
10:15 Čuvar pravde, serija
11:15 Nate Berkus show
12:10 IN magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
14:00 Asi, serija R
15:00 Najbolje godine, serija R
16:00 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Najbolje godine, serija
21:25 Masterchef, reality show
23:05 Poslije sumraka, film
01:00 Američka pita na Haroldov i Kumarov način igrani film
02:40 Ezo TV, tarot show
03:25 Tajanstvena trudnoća, igrani film
05:30 Kraj programa

05.30 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.05 Vrata raja, telenovela (dvije epizode)
07.45 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
08.10 Ezel, dramska serija (R)
09.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
11.15 Krv nije voda, serija (R)
12.05 Aurora, telenovela
13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
13.50 Nasljednici, telenovela
14.40 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16.15 Vrata raja, telenovela (dvije epizode)
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Krv nije voda, serija
20.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show, uživo
22.15 Big Brother, reality show
23.15 Hrvatska traži zvijezdu - odluka, glazbeni show, uživo
23.50 Gola milja, igrani film, komedija
00.25 RTL Vijesti
00.40 Gola milja, igrani film, komedija (nastavak)
01.55 Vlak odmetnika, igrani film, akcijski
03.35 Astro show, emisija uživo
04.35 RTL Danas, (R)

**SUBOTA
4.6.2011.**

05.25 - Najava programa
05.30 - Drugo mišljenje (R)
06.18 - Iza ekrana (R)
06.48 - Kućni ljubimci
07.20 - Hrvatska kronika BiH
07.35 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Cimarron, američki film
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture (R)
10.15 - Kulturna baština
10.30 - Papa u Hrvatskoj 2011.
14.20 - Benedikt XVI. - Poruke za treći milenij, dokumentarni film
15.00 - Opera box
15.35 - Jelovnici izgubljenog vremena
15.55 - Euromagazin
16.30 - Vijesti
16.40 - Škrinja: Krist na žalu
17.30 - Papa u Hrvatskoj 2011.
19.30 - Dnevnik
19.45 - Papa u Hrvatskoj 2011.
21.35 - Vijesti
21.50 - Vijesti iz kulture
22.00 - Očeva pravda,

američko-njemački film
23.40 - Papa u Hrvatskoj 2011. - sažetak dana
00.15 - Filmski maraton: Velika gužva u kineskoj četvrti, američki film
01.50 - Filmski maraton: Cimarron, američki film (R)
04.15 - Skica za portret
04.30 - Domaći dokumentarni film
05.00 - Škrinja: Krist na žalu (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
08.05 - Najava programa
08.10 - Patak Frka, crtana serija
08.35 - Bijeg lukavog lisca, serija za djecu
09.00 - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh (R)
09.25 - Vrijeme je za Disneyja: Einsteinčići (R)
09.50 - Pseća ophodnja, serija za djecu (R)
10.15 - ni DA ni NE
11.15 - Ispunjene želje, britansko-američki film za djecu (R)
12.45 - Filmska matineja: Clarence, kanadsko-američko-novo zelandski film
14.15 - Koncerti
15.35 - KS automagazin
16.40 - Lada Kaštelan: Sestre
17.25 - 4 zida
18.05 - Sportski program
19.15 - LOTO 7/39
19.25 - Bon Jovi specijal + poseban dodatak: Hugh Laurie (Dr House)
20.00 - Strani igrani film
22.05 - Zaštitnica svjedoka 1, serija
22.50 - Vrijeme je za jazz:
23.50 - KS automagazin (R)
00.20 - 4 zida (R)
00.55 - Noćni glazbeni program

05:30 Bračne vode, serija
06:25 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
06:35 Timmy Time, crtana serija
06:50 Peppa, crtana serija
07:05 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
07:30 Chuggington, crtana serija
07:45 Beyblade metal fusion, crtana serija
08:10 Winx, crtana serija
08:35 Svjedočanstvo,

dokumentarni film
10:30 Specijal: Papa u Hrvatskoj
13:30 Najbolje godine, serija R
15:00 Specijal: Papa u Hrvatskoj
15:10 Najbolje godine, serija R - nastavak
15:40 Posljednja istraga, igrani film
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Posljednja istraga, igrani film - nastavak
18:00 Specijal: Papa u Hrvatskoj
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Smrtonosna zona 2, igrani film
21:50 Čovjek iz sjene, igrani film
23:35 Nevidljivi čovjek 2, igrani film
01:15 Ezo TV, tarot show
02:20 Twin Peaks, igrani film
04:20 Smrtonosna zona 2, igrani film R
05:50 Kraj programa

05.05 RTL Danas, informativna emisija (R)
05.40 Vragolasti Denis, animirani film
06.05 Dragon Ball Z, animirani film (dvije epizode)
07.00 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
07.30 Učilica, kviz za djecu
08.20 Antwone Fisher, igrani film, drama (R)
10.30 Papa u Hrvatskoj - specijalna emisija (uživo)
12.30 Šapice, igrani film, avanturistički (R)
14.15 Tvorac ljubavi, film, romantična komedija
13.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show, snimka (R)
16.10 Prekid, igrani film, romantična drama
18.00 RTL Danas - Papa u Hrvatskoj, informativna emisija
20.00 Arthur u zemlji Minimoya, igrani film, obiteljski/ avanturistički
22.00 Big Brother, reality show
23.00 Desperado, igrani film, akcijski
00.55 Omen 4: Buđenje, igrani film, horor
02.40 Astro show, emisija uživo
03.40 RTL Danas, informativna emisija (R)
04.15 Big Brother, reality show (R)

**NEDJELJA
5.6.2011.**

05.35 - Najava programa
05.40 - Duhovni izazovi, međureligijski magazin (R)
06.10 - Euromagazin (R)
06.55 - Mala TV:
--- - TV vrtić: Vjetrenjača
--- - Ninin kutak: Slike grada u temperi
--- - Danica: Slon i nosorog
--- - Tajni dnevnik patke Matilde
--- - Brlog: Merkati
--- - Čarobna ploča - 7 kontinenata: Jugoistočna Europa
07.45 - Prijatelj 1.
08.40 - Vijesti iz kulture
08.50 - Vijesti
09.00 - Papa u Hrvatskoj 2011.
13.20 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - HAZU Portreti
15.15 - Vijesti
15.25 - Lijepom našom: Ljubuški (2/2)
16.30 - Papa u Hrvatskoj 2011.
19.30 - Dnevnik
19.52 - Papa u Hrvatskoj 2011.
20.35 - 1 protiv 100, kviz
21.30 - Stipe u gostima 2, TV serija
22.15 - Svjedoci, hrvatski film
23.50 - Vijesti
00.05 - Vijesti iz kulture
00.10 - Papa u Hrvatskoj 2011. - sažetak dana
00.45 - Ciklus europskog filma: Day Watch, ruski film
02.50 - Reprizni program
04.40 - Lijepom našom: Ljubuški (2/2) (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.55 - Najava programa
08.00 - Koncert klasične glazbe
09.00 - Zlatna kinoteka: Lift za gubilište, francuski film
10.30 - Koncert zabavne glazbe
11.40 - Filmska matineja: Pjenušavi cijanid - Prema romanu Agathe Christie, američki film
14.30 - Olimp - sportska emisija
15.00 - Roland Garros, tenis - prijenos finala
19.15 - LOTO 6/45
19.25 - Kvalifikacije za rukometno EP 2012.: Hrvatska - Srbija,

1. poluvrijeme
21.05 - Ciklus filmskog spektakla: Hatari!, američki film
23.40 - Filmski boutique
01.25 - Noćni glazbeni program: Hit dana (R)
01.27 - Noćni glazbeni program: Glazbeni spotovi
04.02 - Noćni glazbeni program: Hit dana (R)
04.04 - Noćni glazbeni program: snimka koncerta
05.34 - Noćni glazbeni program: . memorijal S.B.Doser .

05:50 Čarobnice, serija
06:45 Fifi i cvjetno društvo
07:00 Timmy Time
07:15 Peppa, crtana serija
07:30 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
07:55 Chuggington, crtana serija
08:10 Beyblade metal fusion, crtana serija
08:35 Winx, crtana serija
09:00 Magazin Lige prvaka
09:30 Specijal: Papa u Hrvatskoj
13:00 Najbolje godine, serija R
16:15 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Masterchef, reality show R - nastavak
18:00 Specijal: Papa u Hrvatskoj
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
21:15 Dozvola za vjenčanje, igrani film
23:00 Red carpet, showbiz magazin
00:25 Čovjek iz sjene, film R
01:55 Svi mrze Chrisa, serija
02:25 Njeno pravo, serija
04:00 Red carpet, showbiz magazin R
05:10 Čarobnice, serija R
06:00 Svi mrze Chrisa, R
06:25 Automotiv, auto-moto magazin R
06:40 Kraj programa

05.30 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.05 Vragolasti Denis, animirani film (R)
06.30 Dragon Ball Z, animirani film (tri epizode)

HRT1, SUBOTA, 4.6.2011., 10.30 PAPA U HRVATSKOJ 2011.

Hrvatska televizija prenosi gotovo svaki korak za vrijeme apostolskog posjeta pape Benedikta XVI. vjernicima i Republici Hrvatskoj. Sve emisije u sastavu projekta Papa u Hrvatskoj 2011. prenose se izravno na HTV 1. Projekt Papa u Hrvatskoj 2011. najznačajniji je projekt Hrvatske radiotelevizije ove godine. Neposredno na njegovoj realizaciji radi tristo-tinjak djelatnika iz različitih radnih jedinica: tehnike, programa, produkcije, scenografije, dizajna te ostalih pratećih službi, dok će na dane posjeta, 4. i 5. lipnja, više od 500 djelatnika HTV-a i HR-a biti uključeno u samu realizaciju projekta.

Za realizaciju Projekta bit

će angažirani gotovo svi raspoloživi tehnički resursi koji će omogućiti da se posjet Svetog Oca u svakom trenutku vjerno u izravnom prijenosu približi ledateljima kroz 6 najvažnijih punktova: Zračna luka (dolazak i odlazak), Ured predsjednika (susret s predsjednikom RH Ivom Josipovićem), Nuncijatura (susret s predsjednikom Vlade RH Jadrankom Kosor), HNK (susret s predstavnicima kulturnog i javnog života), Trg bana J. Jelačića (molitveno bdijenje s mladima), središnji događaj svete mise na Hipodromu (svečano euharistijsko slavlje) te molitva Večernje u Katedrali. HTV će na još petnaestak različitih lokacija imati postavljenu opremu za praćenje trase kretanja papamobila i susreta Svetog Oca s građanima (sve uživo). Televizijski signal koji će proizvesti HTV preuzet će mnoge zemlje u izravnom prijenosu.

07.50 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica (R)
09.00 Papa u Hrvatskoj - specijalna emisija (uživo)
12.30 Arthur u zemlji Minimoya, film (R)
14.35 Moć pojedinca, igrani film, drama
17.00 Discovery: Preživjeti divljinu - Gvatemala, dokumentarna serija
18.00 RTL Danas - Papa u Hrvatskoj, informativna emisija
19.05 Jezikova juha, reality show
20.00 Big Brother, reality show, uživo
22.00 CSI: Miami, serija (tri epizode)
00.40 Astro show, emisija uživo
01.40 RTL Danas, emisija (R)
02.15 Omen 4: Buđenje, igrani film, horor (R)

PONEDJELJAK 6.5.2011.

05.40 - Najava programa
05.45 - Rijeka: More (R)
06.15 - Mir i dobro (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.07 - Hotel dvorac Orth 4
09.52 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dokumentarna serija
11.10 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.20 - Roditelji i djeca, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik

14.20 - Znanstvena petica
14.50 - Znanstvene vijesti
15.00 - Dharma i Greg 3, humoristična serija
15.25 - Glas domovine
16.00 - Tvoja sam sudbina
16.50 - Vijesti
18.15 - 8. kat, talk show
19.30 - Dnevnik
20.10 - TV Bingo
20.35 - Puls Hrvatske
21.50 - Svijet profita
22.30 - Dnevnik 3
23.10 - Koncert klasične glazbe
00.00 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
00.40 - Retrovizor: Dragi John 4, serija
01.05 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 6, serija
01.50 - Završni udarac 4, (R)
02.35 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
03.20 - Dharma i Greg 3, humoristična serija (R)
03.40 - Trava zelena 3, humoristična serija (R)
04.10 - Glas domovine (R)
04.40 - Znanstvena petica (R)
05.10 - 8. kat, talk show (R)

06.17 - Najava programa
06.22 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.07 - 101 dalmatinac, crtana serija
07.32 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07.55 - Mala TV
--- - TV vrtić
--- - Brlog
--- - Čarobna ploča - 7 kontinenata
08.25 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
08.50 - Školski program
--- - Ton i ton
--- - Na glasu
09.35 - serija za djecu

10.00 - Tvoja sam sudbina, telenovela (R)
10.45 - Lijepom našom: Ljubuški (2/2) (R)
11.45 - Ritam tjedna, glazbeni magazin (R)
12.20 - Fotografija u Hrvatskoj
12.40 - Mala TV (R)
13.10 - Školski program (R)
--- - Ton i ton (R)
--- - Na glasu (R)
14.00 - Bijeg na planinu grizlija, američki film (R)
15.45 - Hotel dvorac Orth 4, serija (R)
16.30 - Šaptač psima 4
17.20 - Johnny Bravo
17.40 - Trava zelena 3, serija
18.10 - Roditelji i djeca, serija (R)
18.55 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dokumentarna serija (R)
19.50 - Hit dana
20.00 - Braća i sestre 3, serija
20.45 - Glee, serija za mlade
21.35 - Završni udarac 4, serija
22.25 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23.20 - Bijeg na planinu grizlija, američki film (R)
00.50 - Noćni glazbeni program

06:40 Naši najbolji dani
07:25 Neustrašivi Scooby doo
07:50 Bakugan, crtana serija
08:15 Bumba, crtana serija
08:30 Roary, crtana serija
08:45 Tomica i prijatelji
09:25 Pobjeda ljubavi, serija R
10:25 Čuvar pravde, serija
11:25 Nate Berkus show
12:20 IN magazin R
13:05 Pobjeda ljubavi, serija
14:05 Najbolje godine, serija R
15:30 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin

18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Asi, serija 101/110
21:00 Masterchef, reality show
22:00 Od klinke do komada, igrani film
23:50 Večernje vijesti
00:10 Brak ili štrajk, film
01:50 Medij
02:40 Ezo TV, tarot show
03:40 Bračne vode, serija
04:30 Kralj Kalifornije, film
06:00 IN magazin R
06:25 Kraj programa

06:20 RTL Danas, (R)
06:55 Vrata raja, telenovela (dvije epizode) (R)
08:40 Dragon Ball Z, animirani film (R)
09:20 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin (R)
10:00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
11:15 Krv nije voda, serija (R)
12:05 Aurora, telenovela
13:00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
13:45 Nasljednici, telenovela
14:35 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16:15 Vrata raja, telenovela (dvije epizode)
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Ezel, dramska serija
21:00 Big Brother, reality show
22:00 Bijeg, film, akcijski
23:55 RTL Vijesti
00:10 CSI: Miami, serija (R)
01:00 Big Brother, reality show (R)
01:55 Astro show, emisija uživo
02:55 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
03:40 RTL Danas, informativna emisija (R)

**UTORAK
7.5.2011.**

05:55 - Najava programa
06:00 - Treća dob, emisija za umirovljenike (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
09:07 - Hotel dvorac Orth 4
09:52 - Vijesti iz kulture (R)
10:00 - Vijesti
10:10 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dok. serija
11:10 - Debbie Travis preuređuje 3

12:00 - Dnevnik
12:30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13:20 - Roditelji i djeca, serija
14:05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 - Među nama
15:00 - Dharma i Greg 3, humoristična serija
15:25 - Proces
16:00 - Tvoja sam sudbina
16:50 - Vijesti
18:15 - 8. kat, talk show
19:30 - Dnevnik
20:10 - 5-7-5 za Hrvatsku, dokumentarni film
21:05 - Misija: Zajedno
22:00 - Paralele
22:35 - Dnevnik 3
23:05 - Vijesti iz kulture
23:10 - Putem europskih fondova (R)
23:30 - Glazbeno-dokumentarna emisija
00:25 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
01:15 - Retrovizor: Dragi Johnne 4, serija (R)
01:40 - Retrovizor: Ksenia - princeza ratnica 6
02:25 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
03:10 - Dharma i Greg 3, humoristična serija (R)
03:30 - Trava zelena 3, humoristična serija (R)
04:00 - Skica za portret
04:05 - Paralele (R)
04:35 - Debbie Travis preuređuje 3 (R)
05:20 - 8. kat, talk show (R)

06:15 - Najava programa
06:20 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:05 - 101 dalmatinac
07:30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07:55 - Mala TV
08:25 - Dvorac igračka 1, serija za djecu
08:50 - Školski program
09:35 - Serija za djecu
10:00 - Tvoja sam sudbina, telenovela (R)
10:45 - Globalno sijelo (R)
11:15 - Prizma, (R)
12:00 - Euromagazin (R)
12:30 - Mala TV (R)
13:00 - Školski program (R)
13:45 - 29. ulica, američki film (R)
15:45 - Hotel dvorac Orth 4, serija (R)
16:30 - Šaptač psima 4
17:20 - Johnny Bravo
17:40 - Trava zelena 3, serija
18:10 - Roditelji i djeca, (R)
18:55 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dok. serija (R)
19:50 - Hit dana

20:00 - Braća i sestre 3, serija
20:45 - Ciklus komedija: Odmor u Las Vegasu, američki film
22:20 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
23:15 - 29. ulica, američki film (R)
00:55 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani, serija
07:15 Neustrašivi Scooby doo
07:40 Bakugan, crtana serija
08:05 Bumba, crtana serija
08:20 Roary, crtana serija
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi, serija R
10:15 Čuvar pravde, serija
11:15 Nate Berkus show
12:10 IN magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
15:00 Asi, serija R
16:00 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Asi, serija 102/110
21:00 Masterchef, reality show
22:00 Nova faca, film
23:45 Večernje vijesti
00:05 Od klinke do komada, igrani film R
01:50 Medij
02:40 Ezo TV, tarot show
03:40 Bračne vode, serija
04:30 Kralj Kalifornije, igrani film R
06:00 IN magazin R
06:25 Kraj programa

05:30 RTL Danas, (R)
06:05 Vrata raja, telenovela (dvije epizode) (R)
07:45 Dragon Ball Z, (R)
08:10 Ezel, dramska serija (R)
09:30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
10:00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
11:15 Krv nije voda, serija (R)
12:05 Aurora, telenovela
13:00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
13:55 Nasljednici, telenovela
14:45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
16:15 Vrata raja, telenovela (dvije epizode)
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Ezel, dramska serija
21:00 Big Brother, reality show
22:00 Jezikova juha, reality show
22:55 CSI, serija
23:55 RTL Vijesti

00:10 Bijeg, igrani film, akcijski
01:50 Astro show, emisija uživo
02:50 Big Brother, reality show (R)
03:45 RTL Danas, (R)

**SRIJEDA
8.6.2011.**

06:05 - Najava programa
06:10 - Među nama (R)
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
09:07 - Hotel dvorac Orth 4
09:52 - Vijesti iz kulture (R)
10:00 - Vijesti
10:10 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dok. serija
11:15 - Oprah show
12:00 - Dnevnik
12:30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13:20 - Roditelji i djeca, serija
14:05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 - Riječ i život, religijski program
15:00 - Dharma i Greg 3, humoristična serija
15:25 - Alpe Dunav Jadran
16:00 - Tvoja sam sudbina
16:50 - Vijesti
18:10 - 8. kat, talk show
19:15 - LOTO 7/39
19:30 - Dnevnik
20:10 - Kapelski kresovi, serija
21:30 - Bitange i princeze 4, humoristična serija
22:05 - Nazovi 112, dokumentarna serija
22:40 - Dnevnik 3
23:20 - Drugi format
00:10 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
00:55 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
01:20 - Retrovizor: Ksenia - princeza ratnica 6
02:05 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
02:50 - Prekid programa radi redovnog održavanja uređaja
04:40 - Oprah show (R)
05:25 - 8. kat, talk show (R)

06:15 - Najava programa
06:20 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:05 - 101 dalmatinac
07:30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07:55 - Mala TV

08:25 - Dvorac igračka 1, serija za djecu
08:50 - Školski program
09:35 - Serija za djecu
10:00 - Prijenosi iz Sabora
13:30 - Mala TV (R)
14:00 - Druga prilika, američki film
15:45 - Hotel dvorac Orth 4, serija (R)
16:30 - Šaptač psima 4
17:20 - Johnny Bravo
17:40 - Trava zelena 3, humoristična serija
18:10 - Roditelji i djeca, serija (R)
18:55 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dok. serija (R)
19:45 - Hit dana
19:55 - Kvalifikacije za rukometno EP 2012.: Rumunjska - Hrvatska, prijenos
21:35 - Ciklus ratnog filma: Sutjeska, jugoslavenski film
23:40 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
00:35 - Druga prilika, američki film (R)
02:05 - Noćni glazbeni program

06:30 Naši najbolji dani, serija
07:15 Neustrašivi Scooby doo
07:40 Bakugan, crtana serija
08:05 Bumba, crtana serija
08:20 Roary, crtana serija
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi, R
11:15 Čuvar pravde, serija
12:10 IN magazin R
13:00 Pobjeda ljubavi, serija
15:00 Asi, serija R
16:00 Masterchef, reality show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom zvijezdom
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Asi, serija
21:00 Masterchef, reality show
22:00 Osvetnik, igrani film
23:50 Večernje vijesti
00:10 Nova faca, film R
01:50 Na putu prema dolje, serija
02:40 Ezo TV, tarot show
03:40 Bračne vode, serija
04:30 Kobna žena., film
06:05 IN magazin R
06:30 Kraj programa

05:30 RTL Danas, informativna emisija (R)
06:05 Vrata raja, telenovela (dvije epizode) (R)
07:45 Dragon Ball Z, animirana serija (R)

- 08.10 Ezel, dramska serija (R)
 09.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 11.15 Krv nije voda, serija (R)
 12.05 Aurora, telenovela
 13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 13.55 Nasljednici, telenovela
 14.45 1001 noć, serija (dvije epizode) (R)
 16.15 Vrata raja, telenovela (dvije epizode)
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Krv nije voda, serija
 20.00 Ezel, dramska serija
 21.00 Big Brother, reality show
 22.15 CSI: NY, kriminalistička serija
 23.10 CSI, kriminalistička serija
 00.05 RTL Vijesti
 00.20 CSI, kriminalistička serija (dvije epizode)
 01.10 Big Brother, reality show (R)
 02.00 Astro show, emisija uživo
 03.00 CSI, serija (R)
 03.45 RTL Danas, informativna emisija (R)
- 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 09.07 - Hotel dvorac Orth 4
 09.52 - Vijesti iz kulture (R)
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dok. serija
 11.15 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13.20 - Roditelji i djeca, serija
 14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14.20 - Trenutak spoznaje
 15.00 - Dharma i Greg 4, humoristična serija
 15.25 - Mara Matočec - prva hrvatska političarka, dokumentarni film
 16.00 - Tvoja sam sudbina
 16.50 - Vijesti
 17.05 - Hrvatska uživo
 18.15 - 8. kat, talk show
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - 1 protiv 100, kviz
 21.05 - Razred 2011.
 21.35 - HAZU Zavodi - Čuvari budućnosti: Dubrovnik
 22.10 - Dnevnik 3
 22.40 - Vijesti iz kulture
 22.50 - Valjev, dok.film
 00.20 - Razred 2011. (R)
 00.50 - Retrovizor: Dodir života i smrti 2, serija
 01.35 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 5, serija
 01.55 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 6
 02.40 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija (R)
 03.20 - Skica za portret

ČETVRTAK 9.6.2011.

- 06.05 - Najava programa
 06.10 - Riječ i život

- 03.40 - Afrički dnevnik - Hakuna Matata (R)
 04.10 - HAZU Zavodi - Čuvari budućnosti: Dubrovnik (R)
 04.35 - Oprah show (R)
 05.20 - 8. kat, talk show (R)

- 06.15 - Najava programa
 06.20 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
 07.05 - 101 dalmatinac
 07.30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
 07.55 - Mala TV
 08.25 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
 08.50 - IN magazin program: -- -- Kokice
 -- -- Abeceda EU
 09.35 - serija za djecu
 10.00 - Prijenosi iz Sabora
 13.30 - Mala TV (R)
 14.00 - Eve i vatreni konj, kanadski film
 15.45 - Hotel dvorac Orth 4
 16.30 - Šaptač psima 4
 17.20 - Johnny Bravo
 17.40 - Trava zelena 3, humoristična serija
 18.10 - Roditelji i djeca, serija (R)
 18.55 - Krstarenja svjetskim ljepotama, dokumentarna serija (R)
 19.50 - Hit dana
 20.00 - Braća i sestre 3, serija
 20.45 - Afrički dnevnik - Hakuna Matata
 21.20 - Filmovi naših susjeda: Duhovi Sarajeva,

- bosansko hercegovački film (R)
 22.45 - Zakon i red: Odjel za žrtve 10, serija
 23.40 - Eve i vatreni konj, kanadski film (R)
 01.10 - Noćni glazbeni program

- 06:30 Naši najbolji dani
 07:15 Neustrašivi Scooby doo
 07:40 Bakugan, crtana serija
 08:05 Bumba, crtana serija
 08:20 Roary, crtana serija
 08:35 Tomica i prijatelji
 09:15 Pobjeda ljubavi, serija R
 11:15 Čuvar pravde, serija
 12:10 IN magazin R
 13:00 Pobjeda ljubavi, serija
 15:00 Asi, serija R
 16:00 Masterchef, reality show R
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:10 Pod sretnom zvijezdom
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Asi, serija 104/110
 21:00 Masterchef, reality show
 22:00 Provjereno, informativni magazin
 23:00 Paklena vožnja, film
 23:45 Večernje vijesti
 00:05 Paklena vožnja, film - nastavak
 01:05 Osvetnik, igrani film
 02:40 Otok smrti, serija
 03:30 Ezo TV, tarot show
 04:30 Kobna žena., film R
 06:05 IN magazin R
 06:30 Kraj programa

- 05.30 RTL Danas, informativna emisija (R)
 06.05 Vrata raja, telenovela (dvije epizode) (R)
 07.45 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
 08.10 Ezel, dramska serija (R)
 09.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 11.15 Krv nije voda, serija (R)
 12.05 Aurora, telenovela
 13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 13.55 Nasljednici, telenovela
 14.45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
 16.15 Vrata raja, telenovela (dvije epizode)
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Krv nije voda, serija
 20.00 Ezel, dramska serija
 21.00 Big Brother, reality show
 22.00 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
 23.50 RTL Vijesti, informativna emisija
 00.05 CSI, serija
 00.55 CSI: NY, kriminalistička serija (R)
 01.40 Astro show, emisija uživo
 02.40 Big Brother, reality show (R)
 03.30 CSI, serija (R)
 04.15 RTL Danas, informativna emisija (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov' (četvrtkom) • Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Divni novi svijet
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 • 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

NOGOMET

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA SOMBOR – APATIN
– ODŽACI – KULA**Uz odličnu igru samo časní poraz**

SONTA – U 23. kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula u Sonti je gostovala ekipa lidera prvenstva Omladinca iz Deronja. Za golobrade nogometaše plavih ovim je susretom završena prava noćna mora u vidu četiri utakmice zaredom protiv prvoplasiranih ekipa, aspiranata na dva mjesta koja vode u viši stupanj natjecanja. U duelu s prvakom prikazana je i najbolja dosadašnja igra drastično pomlađene ekipe Dinama u proljetnom dijelu prvenstva. Igralo se oštro, ali korektno, obostrano napadački, uz odličnu arbitražu Žarka Delića iz Kule. U ova-kvoj igri stvoren je veliki broj poluprilika i prilika, a nogometaši Omladinca, osim tri postignuta zgoditka, u dva navrata su pogodili i vratnicu. Svoje prilike imali su i domaćini, a onu najbolju, opravdano dosuđeni jedanaesterac, zapucao je mladi Mihaljev. Vidno umoran od pretrčanih kilometara pucao je slabo, po sredini vrata, pa je protivnički vratar, uz malo problema, ukrotio njegov udarac. U samom finišu utakmice, na veliku radost stotinak gledatelja, zgoditkom pričuže Karajkova plavi su postavili konačnih 1 – 3. U idućem kolu plavi gostuju u Bačkom Monoštoru, gdje će protiv Dunava odigrati novi šokački derbi.

Dinamo: D. Duraković (Balog), Tetkov, Kovač, Borić, Čučilović, Majstorović (Karajkov), Topal, Mihaljev, Vučićević, A. Duraković, K. Vidaković (D. Vidaković).

I. A.

KARATE

**Uspjeh monoštorskih karatista
na prvenstvu srbije**

Članovi Karate kluba Nidan iz Bačkog Monoštora godinama unazad ostvaruju značajne rezultate na lokalnim, državnim, kao i međunarodnim natjecanjima. Klub opstaje, uz velika zalaganja članova, predsjednika kluba, trenera, kao i roditelja mladih kara-

tista. Ovogodišnje Prvenstvo Srbije u karateu – katama i borbama u svim dobnim kategorijama održano je u Čačku, uz sudjelovanje 920 boraca iz više od 70 klubova. Predstavnici KK-a Nidan osvojili su tri medalje. U borbama u kategoriji juniora (+78 kg) zlatnu medalju u velikom stilu osvojio je Šimon. Njegov nastup privukao je značajnu pažnju mnogobrojnih stručnjaka i poznavatelja ove borilačke vještine. U katama kod mlađih kadetkinja Pejka je bila također na visini zadatka, osvojivši treće mjesto. U nadama su Kljajić i Jovana Mikić osvojili treće, odnosno četvrto mjesto. U muškoj konkurenciji kod nade Mladen Bazina je osvojio četvrto mjesto. U kategoriji muških nada u borbama Lukšić (-55 kg) plasirao se na peto mjesto.

Trener kluba Dejan Kubatov iskazuje veliko zadovoljstvo učinkom mladih karatista na ovom značajnom natjecanju, a predsjednik kluba Stevan Šimon zahvaljuje donatorima koji su omogućili odlazak monoštorskih sportaša u Čačak.

Z. M.

MAČEVANJE

Zapaženi rezultati Spartaka

BEOGRAD – Državno prvenstvo u seniorskoj konkurenciji u mačevanju u organizaciji Mačevalačkog saveza Srbije, na kojem su sudjelovali i članovi Mačevalačkog kluba Spartak, održano je subotu, 28. svibnja, u Beogradu. Subotičane su predstavljali mlađi kadeti i pioniri, koji su u borbama s iskusnijim natjecateljima ostvarili zapažene rezultate.

U pojedinačnom dijelu natjecanja Marko Kljajić je osvojio brončanu medalju u disciplini sablja, dok je muška ekipa, koju su činili Marko Kljajić, Luka Tikvicki i Boris Bibić, osvojila srebrnu medalju u momčadskom natjecanju u disciplini floret.

Ženska ekipa, sastavljena od Arelene Petrik Popović, Ane Tikvicki, Bojane Kljajić i Sonje Ninkov, osvojila je brončanu medalju u disciplini sablja.

PLIVANJE

Banjaluka Open 2011

BANJALUKA – Protekloga vikenda u Banjaluci je 28. i 29. svibnja održan međunarodni plivački miting »Banjaluka Open 2011.« na kojem je sudjelovalo 65 klubova iz 15 zemalja. Na mitingu su nastupile mnoge svjetske plivačke zvijezde poput Milorada Čavića, Nađe Higl, Ivana Lendera, Duje Draganje, Petera Mankoča, Evgenija Korotiškina, Arisa Grigorijadisa i mnogih drugih. Plivači Spartaka su osvojili ukupno 12 medalja (8 zlatnih, 2 srebrne i 2 brončane) i ekipno po broju medalja zauzeli 5. mjesto. Filip Hunjadi je proglašen za najuspješnijeg plivača u kategoriji dječaka uzrasta 12-13 godina. Pojedinačni rezultati:

Kategorija 12-13 godina: Filip Hunjadi (1. mjesto 1500 slobodno, 1. mjesto 100 delfin, 1. mjesto 400 slobodno) Andrej Barna (1. mjesto 100 slobodno, 1. mjesto 200 mješovito, 1. mjesto 50 slobodno, 2. mjesto 200 slobodno)

Kategorija 14-15 godina:

Bojan Rašković (1. mjesto 1500 slobodno, 3. mjesto 200 leđno, 2. mjesto 400 slobodno)

Milica Šoštarec (2. mjesto 50 slobodno).

RJEŠAVAMO SVE VAŠE ZDRAVSTVENE PROBLEME

"MEDIC" poliklinika
SUBOTICA,
GEORGI DIMITROVA 5
Tel: 024/553-959, 024/551-595

**ZAKAŽITE PREGLED I IMATE
BESPLATAN TAXI PRIJEVOZ DO NAS**

MARIJA KELAVA, MLADA TENISAČICA IZ TK VINKOVCI

Prvo međunarodno finale

Talentirana Vinkovčanka osvojila je drugo mjesto na ETA turniru u Subotici

Razgovor vodio: Dražen Prčić

bio je plasman na Državno prvenstvo Hrvatske za tenisačice do 10 godina starosti, iako sam imala dvije godine manje od svojih suparnica. Potom su uslijedili naslovi državne prvačkinje u igri parova u starosnim kategorijama do 12 i 14 godina, te nastup na pozivnom turniru izbornika održanom za igračice do 13 godina starosti... Prvi pojedinačni naslov osvojila sam na turniru u Slavonskom Brodu u konkurenciji igračica do 10 godina.«

ETA TURNIRI

Talentirana djeca već zarana, pokraj domaćih natjecanja, svoju vještinu nastoje oprobati i na jačim, međunarodnim turnirima koji se održavaju pod okriljem Europske teniske asocijacije i u duelima protiv vršnjaka i vršnjakinja iz drugih zemalja uvidjeti potencijalne igračke domete.

»Prvi ETA turnir sam igrala s jedanaest godina, jer sam dobila pozivnicu za kvalifikacije turnira do 12 godina koji se igrao u mom klubu u Vinkovcima. No to je bio sami početak, da bi prve bodove počela osvajati tek s trinaest godina, a sada u četrnaestoj godini, kada sam izlazno godište, sve je to

mnogo bolje. Plasman u finale subotičke ETA-e, moj je dosada najveći uspjeh u karijeri«, rekla je Marija Kelava.

SUBOTIČKI DOJMOVI

Pokraj najvećeg dosadašnjeg uspjeha u teniskoj karijeri, Marija će Suboticu zasigurno dugo pamtiti i po dojmovima lijepog svibanjskog tjedna provedenog u Dudovoj šumi i gradu na sjeveru Bačke.

»Zbilja mi je sve bilo super tijekom turnirskog tjedna u Subotici. Organizacija je bila na najvišoj razini, tereni su bili odlični za igru, a i lijepo vrijeme nas je stvarno poslužilo. Grad Subotica mi se vrlo sviđa, i često sam šetala njegovim ulicama skupa sa svojom bakom koja me je pratila na ovom natjecanju. U biti, mentaliteti su nam vrlo slični, svi su bili veoma ljubazni, pa nisam osjećala neku veliku razliku«, pohvalila je Marija Suboticu.

TENISKA BUDUĆNOST

»Trenutačno radim s trenerom *Zoranom Horvatom*, treniram svakoga dana po sat i pol i nadam se da ću nastaviti s dobrim rezultatima u nastavku ove sezone. Planiram i dalje ići redovito u školu, no nadam se da će moji profesori u srednjoj Ekonomskoj školi, koju planiram upisati, imati razumijevanja za moja odsustvovanja s nastave. Slijede ETA turniri u Pečuhu i Tuzli, na kojima ću također sudjelovati i pokušati još više poboljšati svoj europski ranking«, ispričala je svoju tenisku priču Marija Kelava.

Na nedavno završenom jakom međunarodnom teniskom turniru za dječake i djevojčice do 14 godina starosti pod okriljem ETA-e (European Tennis Association), mlada Vinkovčanka *Marija Kelava* zabilježila je najveći uspjeh svoje dosadašnje igračke karijere. Plasmanom u finale i osvajanjem drugog mjesta, pokraj velikog broja bodova koji će joj donijeti značajan uspon na europskoj ranking ljestvici, pokazala je i veliki teniski potencijal koji bi u narednom razdoblju trebao donijeti još mnogo lijepih rezultata. U kraćem razgovoru za naš tjednik, njezinom vjerojatno prvom značajnijem medijskom istupu, Marija je predstavila sebe i svoj tenis.

»Tenisom sam se počela baviti još od svoje šeste godine, pa mi je ovo već osma sezona u kojoj se ne razdvajam od reketa i terena. Inače, nitko od moje rodbine se nikada prije nije bavio tenisom, a ja sam ga

zavoljela gledajući ga na televiziji, pa sam poželjela i sama probati. U to vrijeme mi se najviše svidjela američka tenisačica *Serena Williams*, počela sam redovito dolaziti na treninge koje je vodio moj prvi trener *Zvonimir Voda*«, pojasnila je svoje početke mlada vinkovačka tenisačica Marija Kelava.

NATJECATELJSKI TENIS

Poput brojnih vršnjaka i vršnjakinja i Marija se vrlo rano uključila u svijet prvih turnira natjecateljskog tenisa.

»Prva natjecanja počela su u dobi kada sam imala osam godina i kada sam igrala regionalne turnire po Slavoniji i Baranji. Moj prvi veći uspjeh

Dodjela nagrada

Pokal za drugo mjesto Mariji Kelavi je uručila *Ljerka Alajbeg*, generalna konzulica RH u Subotici.

Najteži mečevi

Izdvojila bih dva susreta s ovog turnira - meč drugog kola u kojem sam svladala treću nositeljicu Milicu Panić (Srbija), te polufinalnu pobjedu protiv druge nositeljice *Dalme Galfi* (Mađarska).

POGLED S TRIBINA

Trenerska priča

Nekada proslavljeni bugarski nogometaš, danas još uvijek nedovoljno afirmirani trener (Grasshoperr, St. Galen, Černomorec) Krasimir Balakov trebao bi u novoj sezoni sjediti na klupi splitskog Hajduka. Bivši reprezentativni suigrač Hriste Stoičkova, koji je nogometnu karijeru odradio u Sportingu i Stuttgartu, bit će 22. trener »bilih« za posljednjih 20 godina. Užareno splitsko sunce i još užarenije mjesto prvoga stratega momčadi koja ne prašta neuspjeh, predstavljat će Bugarinu idealnu priliku da pokaže i dokaže svoj trenerski potencijal. Borba za naslov prvaka Hrvatske sa šesterostrukim uzastopnim šampionom Dinamom, i kvalifikacije za Ligu Europe, dva su cilja koja su pred njega postavili njegovi novi poslodavci, dvije želje svih navijača čije srce kuca za »Ajduka«. Hoće li uspjeti izdržati uzavrelu temperaturu Poljuda ili će se, poput brojnih prethodnika, na toj nezahvalnoj poziciji zadržati samo kratko, pokazat će budućnost pred nama.

Na drugom kraju nogometne Hrvatske i prvak Dinamo je promijenio trenera, ali je umjesto inozemnog (Halilhodžić) na »modru klupu« postavio domaćeg stručnjaka, povratnika Krunoslava Jurčića. U pogledu trenerskih smjena, ni Dinamo ne zaostaje za Hajdukom, niti je njegova klupa manje užarena, iako se nalazi u središnjici kontinentalnog dijela Hrvatske. Ovdje su, s obzirom na golemi uloženi novac, apetiti još veći i teži se samo najvišim ciljevima. Ulasku u skupinu Lige prvaka i prezimljavanju u Europi. A toga već dugo nije bilo. Skupine Lige prvaka već više od deset godina, a proljeća u Europi više od 40 godina. Hoće li Krno uspjeti svojim stručnim radom »okruniti« sezonu 2011./12, u kojoj mu je Dinamo ponovno ukazao povjerenje?

D. P.

NOGOMET

Hrvatska – Gruzija

Šesti kvalifikacijski susret skupine F za plasman na Europsko prvenstvo 2012. u Poljskoj i Ukrajini nogometna reprezenta-

cija Hrvatske igra danas (petak, 3. lipnja) protiv Gruzije. Poslije dužeg vremena Split i stadion u Poljudu ugostit će jednu kvalifikacijsku utakmicu, a početak susreta je zakazan za 20 sati uz izravan televizijski prijenos na HRT2. Podsjetimo, Hrvatska je

jedini kvalifikacijski poraz doživjela upravo na gostovanju protiv Gruzije (1-0) i trenutačno zauzima drugo mjesto s 10 osvojenih bodova iz 5 odigranih susreta.

TENIS

Ljubičić među 16

Najstariji i najiskusniji hrvatski tenisač današnjice Ivan Ljubičić jedini je uspio dosegnuti drugi tjedan Roland Garrosa i izboriti plasman među prvih šesnaest igrača na drugom Grand Slam turniru sezone. Nakon pobjeda protiv Devvarmana, Querreya i Verdasca, u 4. rundi od njega je bio bolji prvi reket svijeta Rafael Nadal (7-5, 6-3, 6-3), ali će s novim bodovima »Ljubo« ponovno popraviti svoj ranking. Od ostalih hrvatskih igrača uspjeh je zabilježio još samo Antonio Veić, koji je prolaskom kroz kvalifikacije i s dvije pobjede u glavnom ždrijebu, plasmanom u 3. rundu (poražen od Nadala (6-1, 6-3, 6-0) stigao do najboljeg plasmana u karijeri.

KOŠARKA

Zagreb Co poveo 1-0

Pobjedom na gostujućem parketu (73-58) košarkaši Zagreba CO neutralizirali su prednost domaćeg terena Cedevite (prvo mjesto u A-1 ligi) u finalnoj seriji doigravanja za naslov prvaka Hrvatske. Nakon dugogodišnje dominacije Cibone, te naslova Zadra (2) i Splita (1), Hrvatska će u sezoni 2010./11. dobiti i četvrtog šampiona od osamostaljenja države.

ATLETIKA

Dvostruka pobjeda u Rimu

Najbolja svjetska skakačica u vis Blanka Vlašić i najbolja hrvatska bacačica diska Sandra Perković zabilježile su pobjede u svojim disciplinama na mitingu Dijamantske lige u Rimu. Vlašić je bila prva s preskočenih 1,95 m, dok je Perković slavila s hicem bačenim na daljinu od 65,56 m.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od 'auto-pijace', cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem stan u Novom Sadu – Petrovaradinu 44 m², I. sprat, centralno grijanje, novogradnja – bez ulaganja. Cijena 45.000 eura. Tel.: 064/570-25-21

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljiva i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje briket, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Proizivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Uveljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirano, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Dvorila bih starije osobe ili vodila domaćinstvo. Svaki dogovor moguć. Tel.: 060/ 0555 907

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavijetnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Odgovorna, pouzdana obitelj rado bi prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljevici dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

JEDINSTVENI MATURSKI POSTAV

Naš »živi« tablon

Izlozi u gradu posljednjih su mjesec dana uljepšani tablonima maturanata iz svih srednjih, a sad već i osnovnih škola. Svaki razred, svi maturanti, neki manje, neki više, trude se svojim tablonom nagovoriti prolaznika da zastane baš kod njihovog. Pokraj knjižare Plato Subotičani vje-

rojatno često prolaze, sjednu na kavu ili se odluče kupiti kakvu knjigu. Baš u toj knjižari nalazi se tablon mog, 4. F odjela na hrvatskom jeziku iz Gimnazije »Svetozar Marković«.

O tablonu smo počeli razmišljati još u trećem razredu, svakakve su ideje padale i nismo se mogli odlučiti za najbolju. No

došlo je ljeto, ferije, svi smo se opustili i ideje su ostale po strani. Kada smo se vratili u školu, sada kao maturanti gimnazije, počeli smo ponovno otvarati temu tablona. Jedne večeri razgovarala sam s ocem o provodljivosti jedne od potencijalnih ideja, a on je odjednom samo rekao: »Što ne biste napravili

živi tablon?« Ako ste vidjeli naš tablon, vidjeli ste što znači to »živi«. A ako niste, to znači ovo: naš je tablon na LED televizoru, na kojem se vrti kratki film od 5 minuta. U tom se filmu nalaze naše fotografije, a svaka se fotografija posebno pretvara u film o svakoj djevojci, koji traje 20 sekundi. Ideja je neke cure oduševila, nekima nije baš bila sasvim jasna, a nekima se uopće nije svidjela. Uz malo muke uspjela sam ih nagovoriti da mi vjeruju. Tablon je stvaran nekoliko dana, djevojke sam snimala na Paliću, u parku, u kafiću. Tamo gdje su se one osjećale dobro, u prostoru i ambijentu koji predstavlja njih same. Uživale smo i zabavljale se tijekom stvaranja tih kratkih filmova o svakoj od nas pojedinačno. Svaki taj video trebalo je povezati u cjelinu, a mislim da smo uspjeli u toj nakani. Svojom nam je idejom i radom pomogao *Srđan Simjanović*, učinivši tablon takvim kakav jest, n izgled stari i klasičan tablon, a u stvari mlađan i jedinstven. Prošećite do knjižare Plato, sjednite na kavu, uzmite neku knjigu, a usput odvojite pet minuta i pogledajte tablon maturantica gimnazije.

Antonija Sudarević

VRIJEDAN JUBILEJ

Četiri desetljeća od mature

Nedavno (subota, 21. svibnja) je u organizaciji jednog od slavljenika *Marka Berberovića* u tavankutskom restoranu »Godar« održana svečana proslava četrdesete obljetnice mature generacije 1968./69. učenika trogodišnjeg strojarско-електroteхничког смјера средње школе MEŠC u Subotici. U nazočnosti 19 nekadašnjih učenika (od 33 koji su maturirali 1971. godine) i dvoje profesora, njihov tadašnji razrednik *Đula Mešter* održao je prigodni sat i prozivku iz fotokopiranih stranica nekadašnjeg dnevnika, tijekom koje se svatko od učenika »predstavio« i rekao nekoliko riječi o sebi. Potom je uslijedila zajednička večera tijekom koje su evocirane brojne uspomene na davnašnje školske dane, uz prisjećanje na četvero školskih kolega koji nisu više među živima. S obzirom da je ovo bio prvi skup ove generacije nakon toliko proteklih godina, sljedeći je već dogovoren za godinu dana.

D. P.

2. lipnja 2011.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC: **Mrle, Cvrle i Rica**

Kažu da svaka obitelj ima svojega kućnoga ljubimca. Voli ga, mazi, pazi, nastoji mu pružiti sve moguće životne udobnosti.

Malo je drugačije u obitelji sončanskog linijskog taksista Zvonka Beretića. Troje djece, šestogodišnji Miloš, četverogodišnja Matea i godinu i pol stara Dragana, troše sate i dane uživajući u igri ne s jednim, nego s troje kućnih ljubimaca. Prolaskom pokraj dvorišta njihovoga doma u bilo koje doba dana slučajni namjernik prvo će začuti graju, u kojoj se može razabrati veseli dječji smijeh i tanušno meketanje. Pogled preko oniskog bedema otkriti će mu sliku poput onih iz bajke. Dragana, Matea i Miloš neumorno se po nevelikom dvorištu igraju s troje jarića.

»Ovo su naši najbolji prijatelji. U susjedstvu skoro da i nema druge djece, pa se najviše igramo s njima. Ova dva dečkića zovu se Mrle i Cvrle, a curica je Rica. Ja sam najstariji, pa sam im dao imena. Mrle se zove po ovoj tamnoj mrlji između rogova, Cvrle po tome što me je njegovo meketanje podsjećalo na cvrčanje, a Rica je kratica od drugarica«, uz simpatičan dječji smijeh sav važan pojašnjava Miloš. Za to vrijeme Dragana i Matea jurcaju i prevrću se po travi s jarićima. Beretići su Sončani od prije tri godine.

»Do proljeća 2008. živjeli smo u Somboru, gdje sam i rođen. No, grad me je davio, sve manje je to onaj Sombor iz Zvonkovih pjesama i Veljkovih pripovijedaka. U meni je oduvijek postojao nekakav salašarski, paorski duh. Tako smo supruga i ja riješili otići u selo. Naš izbor bilo je rodno mjesto moje bake, Sonta, gdje se već ranije udala i moja sestra. Kupili smo ovu kućicu, čije nam dvorište omogućava uzgoj sitne stoke i peradi. Tako nam djeca odrastaju u prirodnom okruženju, upoznaju realan svijet oko sebe. Jednostavno, ne želimo da odrastu u okruženju u kojemu će životinje upoznati tek prigodom posjeta ZOO vrtu«, priča glava obitelji Zvonko, uzimajući na ruke Dragana, koja dolazi pomalo nesigurnim koracima, uplakana. Dotrčao je i Miloš, tješeci sestricu i poput malog mudraca pojašnjavajući njezin plač.

»Nije to ništa, svašta se dešava u igri. Dragana i Mrle su se nagurali i ona ga je slučajno malo ujela. Mrle se valjda naljutio i malo je čiknuo roščićima, pa je ona pala i počela plakati«, ispriča nam svoje tumačenje nezgode i vrati se igri. Ubrzo je i Dragana prestala s plačem i pridružila se bratu, sestri i jarićima.

»Cvrleta i Ricu ojarila je naša koza Mica. Nakon nekog vremena od jednoga prijatelja smo dobili Mrleta, kojemu je majka uginula brzo poslije jarenja. Mica ga je prihvatila bez problema, a djeca s oduševljenjem«, pojašnjava Zvonko njihovu razliku u uzrastu. Jarići poput djece uživaju u igri. U tom druženju bilo je svakojakih dogodovština, a Cvrle, Mrle i Rica uspjeli su oboriti i teoriju po kojoj su koze isključivo biljojedi.

»Poslije Uskrsa jednom zgodom supruga je djeci na stolicu u dvorištu postavila porcije s kruhom, kuhanom šunkom, jajima i mladim lukom. Djeca su se nešto nečkala, doručak im se nije dopadao, a jarići, koji su se slobodno kretali po dvorištu, u slast su 'smazali' prvo luk, a potom su prešli na kruh, na koncu i na jaja, pa i na šunku i tako su očistili tanjire svojih dvonožnih prijatelja. Na nismam vidio, ne bih vjerovao, oduvijek sam mislio da su koze isključivo biljojedi«, sa smijehom nam je za kraj ispričao najveseliju dogodovštinu Zvonko Beretić.

Ivan Andrašić

2. lipnja 2011.

Lipanj

Stigao nam je i lipanj, lijepi proljetno-ljetni mjesec. I odmah se nekako čini lakše. Čim sunce sja i brige su nekako manje. Gdje bi nam kraj bio kada bi i računi bili manji. Ali, što da se radi. Idemo dalje, prema još jednom ljetu. Pa što košta, neka košta...

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Pi, pi, pi,...

Ivan Dežman

Koje je godine i gdje rođen hrvatski liječnik i književnik Ivan Dežman?

U kom je gradu diplomirao medicinu?

Gdje je obavljao liječničku praksu?

Što je pisao u svom literarnom opusu?

Kojih je godina uređivao književni list »Vienac«?

Za što se zalagao tijekom svoje liječničke karijere?

Kada je i gdje umro Ivan Dežman?

Roden je 6. svibnja 1841. godine u Rijeci.
U Beču.
Radio je kao privatni liječnik u Zagrebu.
Pjesme, pripovijesti, libreta.
1871.-1872.
Za osnivanje Medicinskog fakulteta u Zagrebu.
24. listopada 1873. godine u Zagrebu.

Pita učiteljica malog Ivicu:

- Nabroj mi tri poznate osobe.
- Messi, Ronaldo i Rooney - odgovori mališan.
- A za Mozarta, Shakespearea, Van Gogha nisi čuo? - uzruja se učiteljica.
- Slabo poznajem rezervne igrače.

- Gdje je posljednji komad torte? - upita mater Pericu.
- Dao sam ga jednom gladnom dječaku!
- To je vrlo lijepo od tebe. Tko je taj dječak?
- Ja, mama...

Učitelj opominje Marka:

- Ne možeš spavati na mom satu!
- Ma mogao bih, ali da ne kašljete toliko - odgovori učenik.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

**KTC SUBOTICA :: SOMBOR ::
APATIN::SENTA :: BEČEJ**

**- ODGODA PLAĆANJA
ČEKOVIMA GRADANA DO 90 DANA
SVIM VRSTAMA PLATNIH KARTICA**

Jabuka Ajdared 1kg

49.-90din

Rotkvica 1kg

11.-90din

Jagoda 1 kg

79.-90din

Griz 1kg

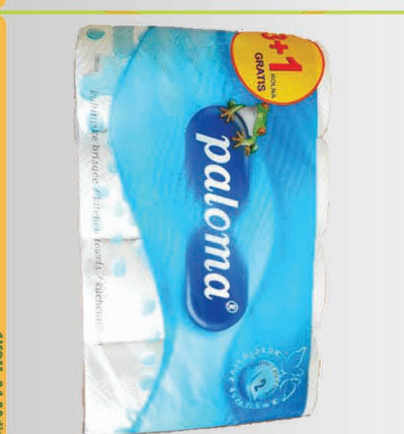
124.-90din

Salata 1 kom

17.-90din

Paloma ubrusi 3+1 GRATIS, 2sloja

139.-90din

Luk srebrenjak 1kg

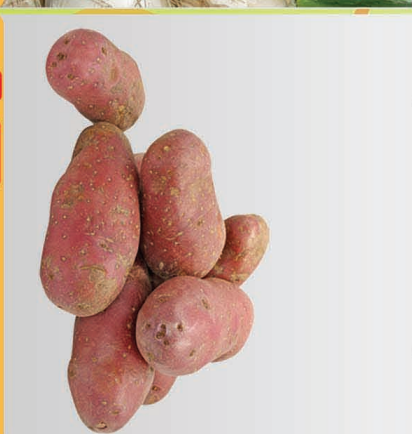
34.-90din

Deterđent za rublje
Rubel 9.9 kg
Nature Fresh

879.-90din

Krumpir mladi crveni 1kg

45.-90din

**OPERITE AUTOMOBIL PO
SUPER CIJENI**

280 din

*PRET PRANJE
*PRANJE ŠAMPONOM
*PRANJE VOSKOM
*PRANJE FELNI
*USISAVANJE

samo u KTC autopraonicama

**Cijenjeni kupci kupujte najpovoljnije! Za iznos
preko 2.000,00 dinara, očekuje Vas predah uz kavu GRATIS,
u ugodnom ambijentu našeg restorana.**

NOVI BROJ U PRODAJI

